

Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda

Dorfkindergarten Wetschesch

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2022.

Tartalomjegyzék

Jogsabályi háttér	6
Az óvoda adatai	7
1 Bevezető	8
2 Helyzetkép az óvodánkról	10
3 Alapelveink	12
4 Gyermekkép, óvodakép.....	13
4.1 Gyermekképünk	13
4.2 Óvodaképünk	14
4.3 Pedagógusképünk	15
4.4 Dajkaképünk	18
5 Az óvodai nevelés feladatai	19
5.1 Az egészséges életmód alakítása	19
5.2 Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	20
5.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	22
6 Az óvodai élet megszervezésének elvei	23
6.1 Személyi feltételek	23
6.1.1 Munkaközösségeink	25
6.2 Tárgyi feltételek.....	27
6.2.1 Óvoda eszközrendszere	29
6.3 Az óvodai élet megszervezése	30
6.3.1 Irányított tevékenységek szervezeti formái	33
6.3.2 Az irányított tevékenységek munkaformái	33
6.3.3 Dokumentáció	34
6.3.4 Napirendünk	35
6.4 Óvodánk kapcsolatai	37
6.4.1 Óvodánk kapcsolata a szülőkkel és a családdal	37
6.4.2 Óvodánk kapcsolata az Intézményekkel.....	39
6.4.3 Óvodánk kapcsolata a Fenntartóval, a Vecsés Város Önkormányzatával.....	43
6.4.4 Óvodánk kapcsolata a Német Nemzetiségi Önkormányzattal és nemzetiségi szervezetekkel	44
6.4.5 Óvodánk kapcsolata a katolikus egyházzal.....	45
6.4.6 Óvodánk kapcsolata az Oktatási Hivatallal.....	45
6.4.7 Kapcsolatunk a Gyermekmosoly Alapítvánnyal	45

7	Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	47
7.1	Játék.....	47
7.1.1	Az óvodapedagógus feladatai	48
7.1.2	A jó játék feltételei	48
7.1.3	Játékfajták.....	49
7.1.4	A játékirányítás.....	49
7.2	Verselés, mesélés	51
7.2.1	A tevékenység célja	52
7.2.2	Az óvodapedagógus feladatai	52
7.2.3	Módszertani alapelvek	53
7.2.4	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén.....	54
7.3	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	54
7.3.1	A tevékenység célja	55
7.3.2	Az óvodapedagógus feladatai	56
7.3.3	Módszertani alapelveink	57
7.3.4	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén.....	57
7.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	58
7.4.1	Tevékenység célja.....	59
7.4.2	Óvodapedagógus feladatai.....	59
7.4.3	Módszertani alapelveink	60
7.4.4	A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén	61
7.5	Mozgás	61
7.5.1	Az óvodapedagógus feladatai	62
7.5.2	A tevékenység megszervezése	63
7.5.3	A mozgás objektív feltételei	64
7.5.4	A mozgás szubjektív feltételei	64
7.5.5	Mozgás, mint foglalkozás	65
7.5.6	Módszertani alapelveink	65
7.5.7	A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén	65
7.6	A külső világ tevékeny megismerése.....	66
7.6.1	Az óvodapedagógus feladatai	68
7.6.2	Gyermeki tevékenységnél a célunk.....	70
7.6.3	Módszertani alapelveink	71

7.6.4	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:.....	71
7.6.5	Hagyományaink és értékeink megőrzése a szűkebb társadalmi környezetben.....	72
7.7	A külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartamú tapasztalatok)	74
7.7.1	Tevékenységben megvalósuló céljaink	74
7.7.2	Óvodapedagógus feladatai.....	75
7.7.3	Módszertani alapelveink	76
7.7.4	A fejlesztés tartalma.....	77
7.7.5	Az iskola előtt elvárható készségek, képességek	78
7.8	Anyanyelvi fejlesztés	80
7.8.1	Tevékenység célja.....	80
7.8.2	Óvodapedagógus feladatai.....	81
7.8.3	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére	82
7.9	Német nemzetiségi nevelés	83
7.9.1	Óvodapedagógus feladatai.....	84
7.9.2	Nyelvi mérés-értékelés.....	85
7.9.3	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	86
7.10	Hagyományőrzés, népszokások.....	87
7.10.1	Őszi ünnepkör.....	87
7.10.2	Téli ünnepkör.....	90
7.10.3	Tavaszi ünnepkör.....	93
7.11	Munka jellegű tevékenységek	96
7.11.1	A tevékenység célja	97
7.11.2	Munka jellegű tevékenysége szervezése.....	97
7.11.3	Munka jellegű tevékenységek fajtái.....	98
7.12	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	100
7.12.1	A tevékenység célja	102
7.12.2	Óvodapedagógus feladata.....	103
7.12.3	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	103
8	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	105
9	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelése	108
9.1.1	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése óvodánkban.....	108
9.1.2	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése óvodánkban.....	113
9.1.3	Kivételes képességű, tehetséges gyermekek nevelése az óvodánkban.....	115

9.2	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése.....	117
10	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységünk	118
11	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	120
12	Gyermekvédelmi munka az óvodánkban	121
13	Unsere Kinderteneigene Konzeption	127
14	Felhasznált szakirodalom	144
15	Legitimációs záradék	146
16	Mellékletek.....	149

Jogszabályi háttér

Az óvodai pedagógiai program jogszabályi háttere:

- ❖ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, a továbbiakban Nkt.,
- ❖ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- ❖ 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról,
- ❖ A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet,
- ❖ A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve,
- ❖ A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve,
- ❖ Ungarndeutsche Kindergärten zeigen Profil – Unsere Kindergarteneigene Konzeption,
- ❖ Magyarországi német nemzetiségi óvodák bemutatkoznak – Sajátos óvodai koncepciók.

Az óvoda adatai

Az óvoda hivatalos neve	Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Dorfkindergarten Wetschesch
Az óvoda pontos címe	2220 Vecsés, Fő út 83.
Az óvoda OM azonosítója	033 042
Telefonszám, fax	+36 29 350-310
Mobilszám	+36 30 368-76-22
Email	info@falusiovi.hu
Honlap	www.falusiovi.hu
Alapítás éve	1949.
Az óvoda alapító okiratának száma	67/2016. (III.22.)
Fenntartója az alapítói jogok gyakorlója	Vecsés Város Önkormányzatának Képviselőtestülete
Fenntartó címe	2220 Vecsés, Szent István tér 1.
Fenntartó telefonszáma	+36 29 352-000
Bejegyzett alapítványunk megnevezése	Gyermekmosoly Alapítvány
Alapítvány működési éve	1999.
Óvodai csoportok száma	5
Óvodai férőhely száma	150 fő

1 Bevezető

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötetéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Az óvoda pedagógiai programja meghatározza:

- ❖ az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,
- ❖ azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez,
- ❖ a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- ❖ a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- ❖ a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
- ❖ a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokat,
- ❖ az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,
- ❖ a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
- ❖ a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.

Pedagógiai alapelveink meghatározásánál tekintetbe vettük, hogy

- ❖ a gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,
- ❖ a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,
- ❖ az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Nemzetiségi óvoda révén, igyekszünk óvodánk nemzetiségi arculatát erősíteni, és az irányelveket mindennapjainkban alkalmazni. Ugyanakkor a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit is beépítettük a programunkba, hiszen számukra illetve egyéb hátránnyal rendelkező gyermekek - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára is biztosítanunk kell a fejlődésüket elősegítő feltételeket, az egyéni képességek differenciált kibontakoztatását, a magas színvonalú, szeretetteljes nevelést.

Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodánk helyi Pedagógiai programja egymásra épülnek, szakmailag összehangolt rendszert alkotnak a gyermek harmonikus fejlődése érdekében. A Pedagógiai Programunkban összegezve megtalálható mindaz a szellemiség, szakmai tudás, közös értékrend, nyelv és kultúra, amely a „falusi ovira”, a mi óvodánkra jellemző.

Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazottjai továbbra is együttesen arra törekszünk, hogy az elmúlt évek gyermekközpontú szemléletét, szakmai eredményeit megtartva, a jövőben is színvonalas, pozitív jövőképet sugárzó és hagyományokat ápoló nemzetiségi jellegű intézmény maradjunk a város életében.

"A hagyományőrzés nem a hamu imádata, hanem a tűz továbbadása."

Gustav Mahler

2 Helyzetkép az óvodánkról

Intézményünk a Fő út melletti „Epresben” helyezkedik el, a város legrégebbi részén, svábok lakta területen, ahol az emberek többsége a „híres vecsési savanyúság” készítésével foglalkozik. Óvodánkat, a német nemzetiségi családból származó gyermekek, illetve azok látogatják, akiknek fontos, hogy gyermekük a kétnyelvű környezetben töltse óvodás éveit. Mivel óvodánk körzetes, így elsőbbséget élveznek azok a kisgyermekes családok, akik az intézményünk körzetében laknak.

Óvodánkat, 1949-ben egy régi sváb parasztházból alakították ki, melynek a hangulata az épület belső kivitelezésében a mai napig is megmutatkozik a tornác oszlopainak a meghagyásával. Intézményünk, régebben 4 csoporttal működött, majd a felújítás és az átadás után 2006. szeptembertől már 5 csoportban tudtuk/tudjuk fogadni a 3-7 éves korú gyermekeket. Öt óvodai csoporttal, tágas játszókerttel és tornateremmel rendelkezünk, mely segíti a gyermekeink spontán felszabadult játékát, mozgását. Óvodánk felszereltsége jó, a csoportszobáink barátságos, otthonos légkörűek. Óvodánkba járó gyermekek szociális háttere megfelelő, általában kedvező családi körülmények között élnek. A szülők érdeklődőek, együttműködőek és támogatóak.

Óvodánk német nemzetiségi óvoda, ezért fontosnak tartjuk a kisebbségi nyelv megszerettetését, a nemzetiségi identitás kialakítását, megerősítését. Nagy hangsúlyt fektetünk a hagyományok megismertetésére, ápolására és megőrzésére. Óvodánk belső tere is tükrözi német nemzetiségi jellegét, aulánkban helyet kapott a nemzetiségi sarok, illetve minden csoportban is található erre utaló dekorációkat.

A gyermekcsoportjaink életkori összetétele a mindenkori igényeket kívánja kielégíteni, így előfordulhat részben osztott és osztatlan vegyes életkorú közösség.

Nevelésünkben nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekeink személyiség fejlesztésére, közös élményekre, tapasztalatokra alapuló tevékenységeken, játékokon keresztül történő egyéni fejlődési ütemet figyelembe vevő nevelésre, ismeretnyújtásra valamint a nemzetiségi nyelvhasználatot ösztönző környezet kialakítására. Biztosítjuk és a minden napokban fontosnak tartjuk a testi és a lelki egészség megőrzését, az egészséges életvitel kialakítását, a mozgás készség fejlődésének elősegítését, a rendszeres testmozgást, és a gyermekek természetes

mozgásigényének kielégítését.

Mivel a gyermekek napjuk nagy részét az óvodában töltik, így fontos az óvoda és a család együttműködése, az egymást segítő nevelés. Igyekszünk a gyermekeink érdekében a kapcsolatot minél pozitívabb irányba fordítani. Az óvodánkban a már kialakult hagyományok is (pl. Márton nap vagy Kerti partik) a közösségi és a családi együttműködést erősítik. Intézményünk szívesen részt vesz helyi és környékbeli közéletben, hogy képviseltesse magát magyar és német nemzetiségi produkciókkal települési ünnepségeken és rendezvényeken.

3 Alapelveink

„Tegyétek növendéketeket figyelmessé a természet jelenségei iránt, s akkor csakhamar kíváncsivá fogjátok tenni! Mialatt azonban tápláljátok kíváncsiságát, soha ne siessetek kielégíteni! Adjátok keze ügyébe a kérdéseket, és hagyjátok, hadd oldja meg ő maga! Ne azért tegyen szert tudásra, mert ti megmondátok neki, hanem azért, mert magától megértette: ne tanulja a tudományt, hanem találja fel. Ha csak egyszer is tekintéllyel helyettesítitek a gondolatot elméjében, nem fog többé gondolkodni, mások véleményének játékszerévé válik mindörökre!” Rousseau

- ❖ A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze.
- ❖ Szeretetteljes, nyugodt, derűs gyermekközpontú óvodai légkör és biztonságot adó kétnyelvű/anyanyelvű környezet megteremtése.
- ❖ A nevelés lehetővé tegye és segítse a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- ❖ Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- ❖ Modell értékű legyen az óvodapedagógus és az óvoda többi dolgozóinak személyisége, magatartása, kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- ❖ Az egyéni képességek differenciált kibontakoztatása, a teljes személyiség fejlesztése játékkal, mozgással, örömmel végzett tevékenységekkel.
- ❖ A gyermeki játék elsődlegességének a figyelembevétele.
- ❖ A különbözőségek elfogadása, tiszteletben tartása.
- ❖ Óvodapedagógusok módszertani szabadságának érvényesülése, innovatív pedagógiai törekvések megvalósítása.
- ❖ Magas színvonalú nemzetiségi nevelés megvalósítása, a nemzetiségi hagyományok, szokások tovább örökítése, valamint a nemzetiségi identitás megalapozása és fejlesztése.

4 Gyermekkép, óvodakép

*„Miként a Nap nem vár imákra és varázsigére,
Hanem egyszerűen világít, és általános szeretetnek örvend,
Úgy Te se várj jó tetteredért hangos tetszést és elismerést,
Hanem tedd, amit teszel, saját ösztönzésedből,
És Téged is szeretni fognak, mint a Napot.”*

(Cicero)

4.1 Gyermekképünk

A Pedagógiai Programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy a gyermek mással nem helyettesíthető (invidium) szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermekek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei és a környezeti hatások együttesen határozzák meg.

A gyermekeknek életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Minden gyermek egyedi megjelenésében, képességeiben, szükségleteiben, gondolkodásában, fejlődésében és a tanulásban.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretet teljes nyelvi és nemzetiségi nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmi féle előítélet kibontakozásának.

4.2 Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermekek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk biztosítják óvodás gyermekeink legmegfelelőbb fejlődését, nevelését. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodánkban olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki ahol a befogadó attitűd természetessé válik az óvodapedagógus a nevelőmunkát segítő munkatársak, a szülők a gyermekek számára egyaránt.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a számára legkevésbé korlátozó környezetben nevelkedjen.

Óvodai nevelésünk célja az, hogy elősegítsük a gyermekeink sokoldalú harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését az életkori és egyéni sajátosságok és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A nyelv és a kultúra nagyon közel állnak egymáshoz.

Lehetővé tesszük gyermekeinknek a magyarországi németek kultúrájával, hagyományaival, életformáival való találkozást, ismerkedést. Élő szokásokat ápolunk, és ezeket mindennapjainkban továbbadjuk. A helyi szokásokat, hagyományokat beépítettük óvodánk életébe.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

4.3 Pedagógusképünk

Óvodánkban az óvodapedagógus feladata a rábizott gyermekek egyéni és közösségi nevelése, fejlődésük sokoldalú elősegítése, tevékenységük életkoruknak megfelelő irányítása.

Elvárásaink az óvodapedagógus felé:

- ❖ Azonosuljon az intézmény elvárásrendszerével és a 9 pedagógus kompetenciával,
- ❖ Tartsa szeme előtt az óvodánkra érvényes Pedagógiai Kódexben megfogalmazottakat.

- ❖ Tartsa tiszteletben a gyermekek személyiségét, egyéni és életkori sajátosságait;
- ❖ Legyen a gyermekekkel szemben barátságos, kedves és empatikus.
- ❖ Teremtsen élménygazdag, derűs, csoport illetve óvodai légkört.
- ❖ Változatos módszerek és eszközök alkalmazásával biztosítsa a gyermekek készségeinek és képességeinek kibontakoztatását egyéni érési ütemük figyelembe vételét.
- ❖ Szülőkkel szemben legyen együttérző, odafigyelő, együttműködő.
- ❖ Az eredményes munkavégzés és a program sikeres megvalósítása érdekében továbbképzéseken való aktív részvétellel, önképzéssel gyarapítsa tudását.
- ❖ Alkalmazza az egyenlő bánásmód elvét.
- ❖ Tartsa tiszteletben és tolerálja a különbözőséget.
- ❖ Életszemléletében legyen pozitív beállítottságú.
- ❖ Legyen együttműködő a nevelőmunka fejlesztése és a nevelőtestületi egység kialakítása érdekében.
- ❖ Becsülje meg az intézményi értékeket és mások számára hitelesen közvetítse.
- ❖ Azonosuljon az intézményi célokkal és a hozzá tartozó feladatokat valósítsa meg.
- ❖ Működjön együtt a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében.

Elvárásaink a nemzetiségi óvodapedagógus felé:

- ❖ Jól és magabiztosan beszélje a nemzetiség nyelvét, örömmel használja azt minden lehetséges szituációban a napi tevékenységek során.
- ❖ Legyen modell, mind a nyelv, mind a nemzetiségi értékek közvetítésében.
- ❖ Professzionális, gyermekközeli nyelvi nevelést valósítson meg játékosan, élményekre alapozva, az egész személyiség fejlesztése során.
- ❖ Ismerje és tudatosan alkalmazza a gyermekcsoportok sajátosságaihoz igazodó nyelvi és nemzetiségi tartalmakra vonatkozó megismerési folyamatokat, sokszínű módszertani eszköztárral rendelkezzen.

- ❖ Változatos munkaformákkal, sokoldalú eszközhasználattal motiváló tanulási környezetet teremtsen a nyelvi és nemzetiségi ismeretek átadására.
- ❖ Sokrétű élmény- és tapasztalatszerzési tanulási lehetőségeket biztosítson, melyek során a gyermekek minden érzékszervükkel tapasztalhatnak.
- ❖ Legyen fejlődőképes, nyisson az újra, folyamatosan képezze magát nemzetiségi területen is, fogalmazza meg továbbképzési igényeit, a képzéseken szerzett tudását ossza meg intézményen belül és lehetőség szerint intézményen kívül is.
- ❖ Tudatosan válasszon nemzetiségi továbbképzést önmaga fejlesztésére.
- ❖ Ismerje és ápolja a nemzetiségi hagyományokat és kultúrát, azonosuljon azzal. Élő szokásokat teremtsen, a gyermek közvetlen környezetének hagyományait közvetítse.
- ❖ Ismerje és tudatosan használja fel a nemzetiséghez tartozó gyermekek más forrásból szerzett és/vagy családból hozott tapasztalatait, ismereteit és tudását.
- ❖ Fogalomhasználata terjedjen ki a helyi és/vagy regionális nyelvjárásra. Ha nem beszéli a tájnyelvet, akkor tegye lehetővé, hogy a gyermekek más forrásból találkozzanak vele.
- ❖ Építsen kapcsolatokat szűkebb nemzetiségi közösségében, szakmai beszélgetések alkalmával legyen aktív résztvevő.
- ❖ Szorosan működjön együtt a nemzetiségüket megélő szülőkkel, nagyszülőkkel. Legfontosabb és állandó partnerként vonja be őket az óvodai nyelvi nevelésbe és hagyományápolásba.
- ❖ Aktívan vegyen részt nemzetiségi kulturális rendezvényeken, maga is szervezzen ilyeneket. - Keressen kapcsolatot a magyarországi nemzetiségi egyesületekkel, helyi és/vagy országos önkormányzattal, szervezetekkel. – Törekedjen regionális és országos együttműködésre más magyarországi nemzetiségi óvodákkal, intézményekkel.

4.4 Dajkaképünk

Óvodánkban a szakképzett dajka feladata az óvodáskorú gyermekek gondozásának segítése óvónői irányítással, a gyermekek közvetlen és közvetett környezetének tisztántartása, az étkeztetéssel kapcsolatos feladatok ellátása.

Elvárásaink a dajkák felé:

- ❖ Rendelkezzen a dajkai munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciákkal.
- ❖ Tartsa szeme előtt az óvodánkra érvényes Pedagógiai Kódexben megfogalmazottakat.
- ❖ Legyen a gyerekekkel szemben barátságos, kedves és empatikus.
- ❖ Tartsa tiszteletben a gyermekek személyiségét, egyéni és életkori sajátosságait.
- ❖ Szülőkkel szemben legyen együttérző, odafigyelő, együttműködő.
- ❖ A gyermekek érdekében segítse az óvodapedagógus munkáját, törekedjen az összhangra.
- ❖ A feladatait lelkiismeretesen, körültekintően végezze el, tiszta, higiénés, biztonságos környezetet teremtsen.
- ❖ Tartsa tiszteletben és tolerálja a különbözőséget.
- ❖ Magatartásában, kommunikációjában legyen példamutató.
- ❖ Legyen együttműködő a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében.

5 Az óvodai nevelés feladatai

*„Én azt hiszem, gyereket csak úgy lehet nevelni,
ha az ember megtiszteli azzal, hogy komolyan veszi.”*

(Szabó Magda)

Óvodánkban nevelési-pedagógiai cél a gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéb sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, kétnyelvű környezetben. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

Pedagógiai Programunkban az óvodai nevelés általános feladata, az Óvodai nevelés országos alapprogramjával egyezően, az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- ❖ az egészséges életmód alakítása,
- ❖ az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- ❖ az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

5.1 Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladatai:

- ❖ a gyermek a gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- ❖ a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- ❖ a gyermek testi képességei fejlődésének segítése,
- ❖ a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- ❖ az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása” a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- ❖ a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- ❖ a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása (szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban felesleges csomagolóanyagok gyűjtése óvodai felhasználásra),
- ❖ megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása,

5.2 Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteli légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy:

- ❖ a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék,
- ❖ az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvoda alkalmazottak között kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- ❖ az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező önérvényesítő törekvéseinek,
- ❖ az óvoda nevelje a gyermeket annak az elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása. a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás-és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében (nehezen szocializáló, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, vagy hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű) szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

5.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség) fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

6 Az óvodai élet megszervezésének elvei

*„A gyermekkor évei azok az esztendőök,
amikor a szív a legérzékenyebb, leghajlékonyabb.
Amit oda elültetnek, azt aligha lehet valaha is onnan kipusztítani.”
(J.F. Oberlin)*

6.1 Személyi feltételek

Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógusok elfogadó, segítőkész, támogató attitűdjét modellként, mintát jelent és közvetít a gyermekek számára.

Az intézményünkben dolgozó óvodapedagógusokat, a gyermekszeretet, a hivatástudat, felkészültség és nem utolsósorban az innováció jellemzi. Elkötelezettek munkájuk iránt, folyamatosan gyarapítják tudásukat, munkájukat felelősségteljesen, a kitűzött céloknak megfelelően végzik, mellyel elősegítik a nevelő-oktató munka színvonalának emelését.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. A migráns gyermekeket nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Intézményünkben az óvodapedagógusi tevékenységek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt, együttműködő munkája hozzájárul a az óvodai nevelés eredményességéhez.

Reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozásokon kívül, a gyermekek felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. Ezen gyermekek és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődéséről speciálisan képzett külsős szakemberek (gyógypedagógus, logopédus/SNI-s logopédus, pszichológus, SNI-s mozgásfejlesztő konduktor) gondoskodnak, akik hetente egy alkalommal foglalkoznak a rászoruló gyermekekkel. Intézményünk közösségét hetente szociális segítő munkatárs is látogatja, aki szintén a gyermekek fejlődését szolgálja.

Az óvoda dolgozói	jelenleg	program feltétele szerint
Intézményvezető	1 fő	1fő
Intézményvezető-helyettes	1 fő	1 fő
Óvodapedagógus	10 fő	10 fő
Ebből: Német nemzetiségi óvodapedagógus	6 fő	5-10
Dajka	5 fő	5 fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő	1 fő
Óvodatitkár	1 fő	1 fő
Konyhai dolgozó (dajka végzettséggel)	2 fő	2 fő
Fűtő, karbantartó	1 fő	1 fő

Óvodánkban külsős délutáni foglalkozások is bővítik a gyermeki tevékenységek számát. Az óvodásoknak lehetőségük van hagyományőrző nemzetiségi táncon és foci edzéseken részt venni. Ezen kívül a délelőtti hittan foglalkozások is népszerűek a gyermekek körében.

6.1.1 Munkaközösségeink

A szakmai céljaink, feladataink, terveink megvalósítására, a pedagógusi együttműködés, a közös gondolkodás fenntartása érdekében óvodánkban munkaközösségeket hoztunk létre. A munkaközösségek tervei az Éves Munkatervünkben rögzített feladatok mentén valósulnak meg.

Munkaközösségeink	
Belső ellenőrzési csoport (BECS)	5 fő, illetve a nevelőtestület többi tagjai is bevonhatóak
Német nemzetiségi szakmai munkaközösség	6 fő
Magyar szakmai munkaközösség	5 fő

Belső ellenőrzési csoport (BECS)

Óvodánk Belső ellenőrzési csoportja hatékonyan működik, az intézményi, a vezetői és a pedagógusok önértékelésének a folyamatában, illetve a megvalósításában aktív szereplői a csoport tagjai.

A csoport kiemelt feladatai:

- ❖ a pedagógus/vezetői/intézményi önértékelés lebonyolításában, megvalósításában elkötelezett szerepvállalás,
- ❖ az intézmény Önértékelési Programjának folyamatos bővítésében való aktív közreműködés,
- ❖ a vonatkozó törvények és jogszabályok tanulmányozása, közös értelmezése,
- ❖ az intézmény működését szabályozó dokumentumainak (PP, SZMSZ és mellékletei, Házi rend, Önértékelési Program) folyamatos nyomon követése, a szükséges korrekciós javaslatok megtétele.

Német nemzetiségi szakmai munkaközösség

A német nemzetiségi szakmai munkaközösség tagjai óvodánk „németes óvónéniei”, akik rendszeres és hatékony munkát végeznek intézményi és csoport szinten egyaránt.

Minden munkaközösségi tag felelősséget vállal a mindenkori feladatokban a nemzetiségi nevelőmunka magas színvonalú megvalósításáért. A feladatok elosztása az adott funkció, és képességek alapján történik.

A csoport kiemelt feladatai a játék, a kétnyelvű kommunikáció és a hagyományőrzés tükrében:

- ❖ pedagógiai munkák átgondolása, új módszerek feltárása a pedagógiai munka és a nemzetiségi nevelés színvonalának folyamatos növelése érdekében,
- ❖ a rendszeres közös szakmai beszélgetések, továbbképzések során szakmai, módszertani tudástár bővítése, átadása,
- ❖ nemzetiségi intézményekkel partnerkapcsolat kiépítése, fenntartása,
- ❖ projekttervek kidolgozása, ötletek, mundart illetve német nyelvű mondókák, versek, énekek gyűjtése.

Magyar szakmai munkaközösség

A magyar szakmai munkaközösség tagjai rendszeresen segítséget nyújtanak szakmai, módszertani, kérdésekben az oktató és nevelő munka szervezésében, tervezésében, kivitelezésében.

A csoport kiemelt feladatai:

- ❖ szakmai beszélgetések, szakmai tudás bővítése, átadása,
- ❖ az óvodás gyermekek számára olyan érdekes és életkori sajátosságaikhoz igazodó programok projektek, előkészítése, és megvalósítása, amelyekben tevékenyen vehet részt egyéni és életkori sajátosságaihoz érdeklődéséhez igazodóan,
- ❖ az óvodai hagyományok őrzésével, az ünnepélyek szervezésével kapcsolatos feladatok ellátása,
- ❖ a szülő megfelelő, korrekt, rendszeres tájékoztatása a gyermeke fejlődéséről és annak dokumentálása a gyermek fejlődését nyomon követő fejlődési naplóban,
- ❖ kollegákkal, szülőkkel közös beszélgetés révén segítség nyújtás az iskolaérettség esetén felmerülő kérdésekben,
- ❖ megfigyelési, mérési, értékelési rendszer kidolgozása.

6.2 Tárgyi feltételek

Óvodánkat 2006 tavaszán teljesen felújították, átalakították. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét berendezését úgy alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.

Intézményünk tárgyi felszereltsége jó, rendelkezünk azokkal a tárgyi eszközökkel, amelyek a pedagógiai programunkban megfogalmazott elvárásokhoz elengedhetetlenek. A meglévő tárgyi feltételek a gyermekek ellátásához, neveléséhez, a változatos játéktevékenységekhez és mozgásigényük kielégítéséhez sokrétű lehetőséget biztosítanak.

A csoportszobák barátságosak, esztétikusak, jól felszereltek játékokkal és bútorokkal, szolgálják a gyermekek mindennapi komfortérzetét. Alakításuknál, berendezésüknél törekszünk az életkori sajátosságok figyelembe vételére, mivel itt kapnak helyet az egész napos tevékenységek, a játék, a Stuhlkreis/Beszélgető kör, a kezdeményezések, az étkezés és a pihenés is egyaránt. Öt csoportszobából kettő gyönyörű tágas, a fennmaradt három viszont sajnos szűkös 28-30 gyermek számára.

Mind az öt csoportnak külön öltözőszekrényekkel ellátott öltözőrésze és külön mosdóhelyisége van.

Intézményünk rendelkezik egy kettéosztott tálaló konyhával is, ahol a konyhai dolgozók a csoportok részére kiosztják a napi háromszori ételt, amelyet városunk Központi Konyhája szállít ki.

Nagy, felszerelt tornaszobánk lehetőséget ad a gyermekek mozgásigényének kielégítésére illetve az ünnepélyek, előadások megtartására. A tornafoglalkozásokat változatosan tudjuk kivitelezni a különféle tornaeszközök segítségével.

Intézményünk épülete külön helyet biztosít a külsős szakemberek munkájához az emeleten lévő logopédiai szobában, ahol a szülők külön fogadására is lehetőségük van a pedagógusoknak.

Az óvoda dolgozóinak öltöző, mosdó és zuhanyzó is a rendelkezésükre áll, szintén az emeleten, ahol megtalálható még az irodahelyiség is.

Óvodánk igyekszik évről-évre bővíteni az IKT eszközök számát. Minden csoportunk rendelkezik fénymásolóval, lappal, USB-s CD lejátszóval, és néhányuk bluetooth-os kihangosítóval is. Óvodánkban megtalálható még számítógép, nyomtató, fénymásoló, laptop, projektor és kivetítő vászon is. Intézményünk egész területén Wifi lefedettség biztosítja az internet használatát. Ezen informatikai eszközök segítségével a tanulási folyamatokat változatosan tudjuk megvalósítani és az eszközök alkalmazásával az információ áramlás a dolgozók és a szülők felé is hatékonyan működik. Különösen fontos a IKT eszközök megléte és az óvodapedagógusok ehhez való kompetenciája, mivel 2020. szeptember 01-től óvodánk rátértünk az OVPED elektronikus rendszer alkalmazására. A csoport dokumentálását, illetve a gyermekek mérését, eredményét e program által valósítjuk meg.

Közkívánatra néhány éve kialakítottunk, egy „számítógépes sarkot” a logopédiai helyiségben, ahol az óvónők „szabadidejükben” végezhetik az informatika jellegű munkájukat. (tervezés, dokumentálás, ötletek böngészése...)

Óvodánk egy hatalmas nagy, gyönyörű udvarral rendelkezik, ahol a gyermekek korcsoportjuknak megfelelő játékokon tudnak önfeledten játszani. Az évszak minden napjára a gyermekeknek tökéletes játszóteret biztosít a gyeptéglával befűvesített, fákkal, cserjékkel és több féle udvari játékokkal ellátott udvarunk. Az udvar területére beültetett fák a gyönyörködtetésen túl szolgálják az évszakok nyomon követését és a környezet védelmének a megalapozását. A szabadban töltött játéktevékenység közben a gyermekek ivókat és párakaput vehetnek igénybe az időjárásnak megfelelően.

A 2019/2020-as nevelési évben óvodánk udvara gazdagodott egy multifunkcionális műfüves sportpályával is az Ovi-Sport Közhasznú Alapítvány és Vecsés Város Önkormányzata jóvoltából.

Önkormányzati támogatással a sportszerek tárolására kerti pavilont, a sportpályát körül ölelő kavicsos területre pedig járdalapokat helyeztünk el. A sportpályát a gyermekek mindig nagy örömmel veszik birtokba mozgásfoglalkozások és udvari szabadidős játéktevékenységük alkalmával. Élvezik a mű fű puhaságát, a védőháló fedettségét és a különféle, színes tornaeszköz sokrétű használatát.

Óvodánk folyamatos fejlesztése, alakítása nevelési céljaink megvalósulását és intézményünk jó színvonalú működését is szolgálja. Ezáltal ideális környezetet teremtünk a gyermekek optimális fejlődéséhez, az egészséges, tevékeny életmód kialakításához, valamint a nemzetiségi kultúra megalapozásához.

Intézményünk tárgyi feltételeit a költségvetési források, az óvodánk alapítványa és a szülői támogatások is egyaránt biztosítják.

6.2.1 Óvoda eszközszerkezere

❖ A játéktevékenység eszközszerkezere

Intézményünk tárgyi feltételeit a költségvetési források, az óvodánk alapítványa és a szülői támogatások biztosítják. Pályázatokon való részvétellel is próbáljuk a mozgásfejlesztő és egyéb játékainkat bővíteni. A játékok pótlására, fejlesztésére mindig szükségünk van. A készen vett játékeszközök mellett óvodapedagógusaink egyénileg és a gyermekekkel közösen is készítenek játékeszközöket, melyeket a gyermekek örömmel használnak. Ezen játékeszközök közös elkészítése erősíti a gyermeki kreativitást, az alkotó kedvet, a közösséget, az együttműködést. Nevelőértéke indirekt módon hat a fogyasztói társadalom torz hatásai ellen. A gyerekek az együttes tevékenykedés, alkotás közben rájönnek arra, hogy nem a pénzen vett játékok jelentik a legnagyobb örömet.

❖ Az óvodai tanulás eszközei

Szakmai eszközeinkkel igyekszünk megvalósítani céljainkat, feladatainkat. Fejlesztőeszközöket a költségvetésből illetve az alapítványunkból finanszírozzuk. Alapvető eszközöket az óvónők is készítenek, melyeket a napi tevékenységük alatt használni tudnak.

Fénymásoló gépeinkkel sokszorosítani tudunk színezőket és egyéb fejlesztő feladatokat, amelyekkel gyermekeink személyiségét, készségét, képességeit egyénre és életkori sajátosságait figyelembe véve fejleszteni tudjuk.

A nagy gyermeklétszám miatt eszközeink száma folyamatosan fejlesztésre szorul.

Mese és szakkönyvellátottság

Szakkönyvekből az ellátottságunk átlagos. A német és magyar nyelvű gyermek és mesekönyvek megfelelőek az életkori sajátosságoknak, számuk kielégítő. A könyvtárunkat megpróbáljuk folyamatosan bővíteni, amennyire költségvetésünk megengedi.

IKT eszközök

Óvónőknek lehetőségük van az informatikai eszközök használatával színesíteni az óvodai élet mindennapjait. A csoportok rendelkeznek lappal, bluetooth-os kihangosítóval, CD lejátszóval (pendrive-os), magyar és német nyelvű CD lemezekkel, wi-fi elérhetőséggel, fényképezőgéppel. Alkalmyszerűen használnak projektort a vetítésekhez (mesenézés, ballagáskor fényképek vetítése). Lehetőség szerint az óvónők digitális formában dolgozzák ki az óvodai dokumentumokat is.

6.3 Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan

is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekedő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Az óvodapedagógusok mindennapi munkájuk során változatos módszereket, eszközöket használnak, ismerik és figyelembe veszik a célokat, elvárásokat, tudatosan törekszenek a gyermekek motiválására. Az óvodapedagógusok törekszenek a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításra, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Pedagógiai munkájukat egységes éves oktatási terv alapozza meg, melyben a heti témák előzetes megbeszélése és beosztása ad támpontot az egész éves munkájukra, amelyek beépülnek a későbbiekben kidolgozott tematikus tervükbe. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező papíralapú és elektronikus (Ovped)dokumentumok szolgálják.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógusok a gondozás folyamatában is nevelnek, kiépítik kapcsolataikat a gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai élet tevékenységformáiban a két nyelv használata érvényesül, melynek az arányát az intézménybe járó gyermekek nyelvismerete határozza meg. A nyelvi nevelésnek a gyermekek életkorához kell illeszkednie. A kétnyelvű nevelés/az anyanyelvi nevelés a testi, lelki és szellemi szükségletek biztosításával, az életkori és egyéni sajátosságokhoz igazodó differenciált fejlesztéssel, a szabad játék kiemelt szerepének hangsúlyozásával, a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek alkalmazásával, az esztétikus és harmonikus környezet, valamint a nemzetiségi nyelvhasználatot ösztönző környezet kialakításával valósul meg.

Az óvodai nevelés országos alapprogramjával egyetértve az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A napirendet folyamatosság és rendszeresség jellemzi, amely érzelmi biztonságot teremt a gyermekek számára. A napirend és a heti rend rugalmasságával lehetővé tesszük, hogy az előre nem tervezett események is helyet kapjanak a mindennapi életben. A heti rendet az óvodapedagógusok alakítják ki, megtervezése csoportonként változó.

Az óvodapedagógusok és a gyermekek mindennapi rutinjaihoz, napirendjéhez hozzátartozik a kötött formájú, szervezett tevékenység a Beszélgető kör/ Stuhlkreis, amely minden csoportban reggelente megjelenik magyar illetve német nyelven.

A beszélgető kör lehetőséget ad a játékban ágyazott komplex ismeretnyújtásnak.

A beszélgető kör célja:

- ❖ az óvodai csoportból közösséget, kis csapatot épít, miközben kielégíti a gyerekek "valahová" tartozási szükségletét, ezáltal fontosnak érezhetik magukat,

- ❖ játékos, mozgásos formában a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodva megalapozza a tevékenységekben megvalósuló tanulást,
- ❖ a gyerekek gyakorolhatják és megerősíthetik azokat a szociális készségeket, amelyeknek óriási hasznát veszik a további életük során. Többek között megtanulják az egymásra való odafigyelést, a meghallgatást, az empatikus reagálást, a nyilvánosság előtti megszólaláskészségét.

6.3.1 Irányított tevékenységek szervezeti formái

Kötött: (magyar illetve német nyelven)

- ❖ beszélgetőkör (Stuhlkreis),
- ❖ mindennapos testnevelés,
- ❖ A külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalmú tapasztalatok),
- ❖ mozgás, mozgásos játékok.

Kötött vagy kötetlen: (magyar illetve német nyelven)

- ❖ beszélgetőkör (Stuhlkreis),
- ❖ a külső világ tevékeny megismerése,
- ❖ rajzolás, festés, mintázás, kézi munka,
- ❖ ének, zene, énekes játék, gyermektánc,
- ❖ verselés, mesélés.

6.3.2 Az irányított tevékenységek munkaformái

Frontális:

- ❖ beszélgetőkör (Stuhlkreis), azon belül:
 - a külső világ tevékeny megismerése,
 - ének-zene, énekes játék, gyermektánc,
 - verselés, mesélés,
- ❖ a külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalmú tapasztalatok),
- ❖ mozgás, mozgásos játékok,
- ❖ mindennapos testnevelés.

Mikro csoportos:

- ❖ a külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartamú tapasztalatok),
- ❖ rajzolás, mintázás, kézi munka,
- ❖ játékban ágyazott tevékenységek:
 - a külső világ tevékeny megismerése,
 - ének, zene, énekes játék, gyermektánc,
 - verselés, mesélés.

Egyéni: részképességek fejlesztése egyéni igények szerint.

Az óvodapedagógusok önálló szabadsága biztosított. Ők döntenek el, hogy mikor melyik munkaformát használják.

Az irányított tevékenységek időkeretei korcsoportonként eltérőek.

6.3.3 Dokumentáció

A hatékony óvodai munkánkhoz a következő dokumentumok elkészítését tartjuk szükségesnek, amelyek segítik az ellenőrzést, elemzést, mérést, értékelést.

- ❖ Mulasztási napló (elektronikus formában-Ovped program),
- ❖ Csoportnapló (kétnyelvű felírással),
- ❖ Éves nevelési terv (német nyelven)
- ❖ Nevelési terv (féléves) + értékelés (magyar nyelven-Ovped program),
- ❖ Oktatási terv (féléves) témákra bontva (magyar-német nyelven),
- ❖ Tematikus terv (magyar-német nyelven),
- ❖ Heti terv (magyar-német nyelven),
- ❖ Gyermeki képességek mérése, értékelése (magyar nyelven elektronikus formában-Ovped program) – évente kétszer a szülő tájékoztatása a gyermeke fejlődéséről, melyet aláírással igazol.
- ❖ Csoportos és egyéni fejlesztési terv elkészítése/generálása a képességek értékelése alapján (Ovped program)
- ❖ A gyermekek nyelvi tudásának a mérése, értékelése.

6.3.4 Napirendünk

A napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi- lelki harmónia megteremtésének. A napirend tervezésénél figyelembe kell venni a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet.

Napirendünk szeptember 01. – május 31.

Időtartam	Tevékenység
07.00 - 09.00	A gyermekek fogadása a csoportban, udvaron, játék, egyéb szabadon választható tevékenységek, testápolási teendők, reggeli
09.00 – 11.30	Beszélgetőkörből/Stuhlkreis-ből induló mindennapos testnevelés, kezdeményezések, foglalkozások, egyéni képességek fejlesztése, szabad játéktevékenység, gyümölcs- és zöldségfogyasztás, játék a szabadban, séta
11.30 – 13.00	Testápolási teendők, terítés, ebéd, munka jellegű tevékenységek, testápolási teendők
13.00 – 14.45	Pihenés, alvás mesével, altatóval
14.45 – 17.00	Folyamatos ébresztés, öltözködés, munka jellegű feladatok, testápolási teendők, uzsonna, kezdeményezések, szabadon választható tevékenységek, játék a teremben, illetve a szabadban, rendrakás, hazabocsájtás

Napirendünk június 01. – augusztus 31.

Időtartam	Tevékenység
07.00 - 09.00	Gyermekek fogadása a csoportban, illetve az udvaron, játék, egyéb szabadon választható tevékenységek, mindennapos testnevelés, testápolási teendők, terítés, reggeli
09.00 – 11.30	Játék a teremben, ill. a szabadban, egyéb szabadon választható tevékenység, gyümölcs- és zöldségfogyasztás
11.30 – 13.00	Testápolási teendők, terítés, ebéd, munka jellegű tevékenységek, testápolási teendők
13.00 – 14.45	Pihenés, alvás mesével altatóval
14.45 – 17.00	Folyamatos ébresztés, öltözködés, munka jellegű feladatok, testápolási teendők, uzsonna, szabadon választható tevékenységek játék a teremben, illetve az udvaron, rendrakás, hazabocsájtás

6.4 Óvodánk kapcsolatai

6.4.1 Óvodánk kapcsolata a szülőkkel és a családdal

„A kisgyermekkorai nevelő intézményekben megállapítást nyert, hogy azok a legboldogabb és legsikeresebb pedagógusok, akik a szülőket partnerként és jóbarátként kezelik a nevelési program megvalósítása során.”

(dr. Deliné dr. Fráter Katalin)

A család – óvoda kapcsolatában erősítjük azt a szemléletet, hogy a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, neveljük a gyerekeket. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig, magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, ill. a család teremt meg.

Az óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

A gyermek optimális fejlődése érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való szoros kapcsolat kiépítését, megpróbáljuk az egyes családok szokásait és együttélési szabályait megismerni és elfogadni, a szülők problémáit próbáljuk megérteni és nekik lehetőségeink szerint segítséget nyújtani, naponta információkkal szolgálunk a szülőknek gyermekükről, ha erre igényt tartanak, informáljuk a szülőket óvodai programunkról, és próbálkozásokat teszünk a velük való szoros együttműködés megvalósítására.

Az együttműködés formái:

- ❖ óvoda beiratkozás alkalmával elbeszélgetés, kölcsönös információ átadás, óvoda bemutatása,
- ❖ családlátogatás, a gyermek óvodába lépése előtt és később is,

- ❖ beszoktatás igény szerint, anyával vagy más családtaggal,
- ❖ napi kapcsolattartás - elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről,
- ❖ információ átadás biztosítása,
- ❖ szülői értekezletek tartása, évente legalább két alkalommal,
- ❖ fogadó órák tartása igény szerint, amit a szülő illetve az óvónő kezdeményezhet,
- ❖ nyílt délelőttök biztosítása,
- ❖ az óvoda hagyományőrző és egyéb programjaiba a szülők aktív bevonása, ahol alkalom nyílik kötetlenebb beszélgetésekre (Márton napi felvonulás, Káposztafeszt, Kerti-parti),
- ❖ nemzetiségi hagyományokat ismerő szülők, nagyszülők meghívása az meg az óvodába, hogy tudásukat átörökítsék – hidak építése a generációk között,
- ❖ a nemzetiség nyelvét jól beszélő nagyszülők meghívása egy-egy mesélésre, beszélgetésre, közös tevékenységre,
- ❖ barkácsdélutánok szervezése (lampionkészítés),
- ❖ közös ünnepek, rendezvények szervezése,
- ❖ szülői munkaközösség működtetése, értekezletek tartása.

6.4.2 Óvodánk kapcsolata az Intézményekkel

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

○ Óvodánk kapcsolata a bölcsödével

Kapcsolattartásunk szoros és együttműködő. Az óvodát megelőzően néhány gyermekünk jár bölcsődébe. Fontos feladatunknak érezzük, hogy a bölcsődéből hozzánk érkező kisgyermek életében az intézményváltás zökkenőmentes legyen.

Az együttműködés formái:

- ❖ bemutakozó szülői értekezleten való részvétel a bölcsödében,
- ❖ bölcsikések ellátogatása a gondozók kíséretében az óvodánkba a felvételt követően.

○ Óvodánk kapcsolata az óvodákkal

Az együttműködés formái:

- ❖ szakmai segítségnyújtás, szakmai megbeszélések,
- ❖ közös továbbképzések, főleg nemzetiségi vonatkozásban, a Vecsési Mosolyország Óvodával,
- ❖ egymás óvodai programján, ill. rendezvényein való részvétel (Tojásfutás, „Sváb hét” keretében szervezett kiállítás, Őszbúcsúztató, Márton nap, Nemzetiségi délután).

○ Óvodánk kapcsolata az iskolákkal

Az óvoda és iskola kapcsolatában alapvető célunk, hogy az átmenetet zökkenő mentesebbé tegyük. Az együttműködés alapelve a kölcsönös nyitottság.

Arra törekszünk, hogy kialakítsuk a gyermekekben az iskolavárás érzést, ill. pozitív élmények alapján megismerkedjenek az iskolai élettel.

Óvodánk kapcsolata Grassalkovich Antal Német Nemzetiségi és Kétnyelvű Általános Iskolával

Az együttműködés formái:

- ❖ tanévnyitóra az elsős gyermekek elkísérése és átadása a tanító néniknek,
- ❖ a kis elsősök óralátogatása,
- ❖ iskola előkészítő – Csipegető foglalkozásokon való részvétel,
- ❖ kölcsönös tapasztalatcserék, szakmai megbeszélések,
- ❖ egymás ünnepein, hagyományőrző rendezvényeken való részvétel (Mikulás műsor, Karácsonyi ünnepély főpróbája, Tojásfutás),
- ❖ az óvoda-iskola közötti átmenet megkönnyítése érdekében az óvónők megismerkednek az iskola elvárásaival, az ott folyó nemzetiségi neveléssel, a tanítók pedig az óvoda kétnyelvű nevelésével,
- ❖ tanító nénik, tanulók meghívása az óvodába foglalkozásmegfigyelésre, ismerkedésre.

Óvodánk kapcsolata a Vecsési Zeneiskolával

Az együttműködés formái:

- ❖ Zene világnapján a zeneiskolások rendszeresen fellépnek az óvodánkban,
- ❖ Márton napon a zeneiskola növendékei hangszerekkel kísérik a lampionos felvonulásunkat,
- ❖ a zeneiskola által szervezett koncertekre rendszeresen meghívást kapunk.

○ **Óvodánk kapcsolata a Pedagógiai Szakszolgálattal**

Az együttműködés formái:

Heti rendszerességgel biztosít gyermekeinkhez külsős szakembereket (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus). Közös szakmai értekezleteken belül informálja az intézményt az aktuális teendőkről. Szakértői bizottsági munkájuk hatékony és segítőkész.

○ **Óvodánk kapcsolata a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal**

Az együttműködés formái:

- ❖ A veszélyeztetett környezetben és hátrányos helyzetben élő gyermekek érdekében hátrányaik csökkentése céljából szoros kapcsolatot tartunk fenn a szolgálattal, szükség szerint a gyámhatósággal. Kölcsönös együttműködést tartunk fenn az érintett családokkal. Ezen tevékenységért elsősorban az óvodánk vezetője és a gyermekjogi képviselője tartozik felelősséggel.
- ❖ Gyermekjogi képviselő figyelemmel kíséri a gyermekek sorsát és fejlődését a munkatársak segítségével az óvodába lépéstől egészen az iskolába távozásig.

- ❖ Ha problémát észlel, jelez a Gyermekjóléti Szolgálat felé. A feladat nem ér véget a jelzésadással, hanem a gondozás folyamatában is részt vesz. A Gyermekjóléti Szolgálat koordinációs szerepet tölt be a család, a jelző és a segítő intézmények között. (pl.: védőnők, gyermekorvos, óvoda, iskola, gyámhatóság, rendőrség)
 - ❖ Az együttgondozás lényege, hogy megvalósuljon a feltárás, fogalmazzuk meg a szükségleteket, az igényeket, és a gyermek érdekében tervezzük és valósítsuk meg együtt az intézkedéseket. Nagyon hasznosak az együtt gondozás szervezett formái, hiszen a gyermekek többsége születésétől a tankötelezettség teljesítéséig a településen él, követhető az életútja. A segítő szakemberek kézzől, kézre adva óvhatják, segíthetik a rászorulókat.
 - ❖ A kapcsolattartás az egész év folyamán rendszeres. Két hetenként személyesen megbeszéljük az új és a folyamatban lévő ügyeket a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársával, aki állandó segítőnk. A sürgős ügyeket akár napi szinten is, telefonon, ha szükséges.
 - ❖ A Gyermekvédelmi konferenciákon a gyermekvédelmi felelős beszámol az éves munkájáról. Lehető ég nyílik az intézmények közötti tapasztalatcserére.
- **Óvodánk kapcsolata az Egészségügyi Intézményekkel és azok képviselőivel**

Óvodánk kapcsolatot tart az óvoda vezetője személyében az intézmény gyermekorvosával a kölcsönös tájékozódás és tájékoztatás szerint.

Az együttműködés formái:

- ❖ A gyermekorvosi ellátás az óvodai életen belül szükség szerint valósul meg: általános szűrés keretében, ill. iskolaérettségi vizsgálat formájában. A körzeti gyermekorvos minden olyan esetben, amikor közösséget veszélyeztető illetve járványos megbetegedés történik, értesítéssel van az óvoda vezetője felé. Szükség szerinti intézkedést rendel el.
 - ❖ Intézményünk körzeti védőnője, szintén a kölcsönösség elvén tart kapcsolatot óvodánkkal. Szervezi, egyezteti a gyermekorvos szűrővizsgálatait. Felhívja a figyelmet és ellenőrzi az esetleges fejtetvesség megjelenését és tudatja a további teendőket.
 - ❖ Intézményünk fogorvosa évente egyszer szűrő vizsgálatot végez az iskolába készülő gyermekek számára.
- **Óvodánk kapcsolata közművelődési intézményekkel**

Az együttműködés formái:

- ❖ rendszeres színházi előadások látogatása a Bálint Ágnes Kulturális Központban,
- ❖ Róder Imre Városi Könyvtár látogatása,
- ❖ Bálint Ágnes Emlékház látogatása,
- ❖ Tájház látogatása, csoportos foglalkozások.

6.4.3 Óvodánk kapcsolata a Fenntartóval, a Vecsés Város Önkormányzatával

Kapcsolatunk a Fenntartóval részben hivatalos, részben támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását a kölcsönös tájékoztatás és segítőkészség jellemzi. A kapcsolatunk kiterjed minden olyan területre, mely a zavartalan napi élet biztosításához szükséges: tanügy igazgatási feladatok ellátására, személyi – tárgyi feltételek megteremtésére, zavartalan üzemeltetés feltételeinek biztosítására.

6.4.4 Óvodánk kapcsolata a Német Nemzetiségi Önkormányzattal és nemzetiségi szervezetekkel

○ Óvodánk kapcsolata a Német Nemzetiségi Önkormányzattal

Német Nemzetiségi Önkormányzattal szoros kapcsolatban vagyunk. A kapcsolat kiterjed minden olyan területre, amely a nemzetiségi vonatkozásban fontos. Segítséget kapunk a partnerkapcsolatok ápolásának finanszírozásában, kirándulások, nemzetiségi programok és továbbképzések szervezésében, megvalósításában.

○ Óvodánk kapcsolata az ÉMNÖSZ-el

Rendszeresen támogatja az óvodánk által megrendezésre kerülő Nemzetiségi óvodatalálkozót. A szövetség pályázatait és általa szervezett rendezvényeiket figyelemmel kísérjük.

○ Óvodánk kapcsolata a Kulturverein Wetschesch-el

Részt veszünk egymás nemzetiségi rendezvényein és programjain. Kapcsolattartás és az együttműködés nagyon jó.

○ Óvodánk kapcsolata a magyarországi német nemzetiségi óvodákkal

A meglévő partnerkapcsolatainkat ápoljuk, illetve keresünk közös együttműködést más nemzetiségi óvodákkal is. Találkozókat és továbbképzéseket szervezünk, melyeken tapasztalatokat, ötleteket cserélünk, átadjuk jó kezdeményezéseinket és kölcsönösen segítjük és erősítjük egymást. Óvodánk által rendezett Nemzetiségi óvodatalálkozón fellépési lehetőséget adunk a partner óvodáinknak, mi pedig szívesen fellépünk a tánctalálkozóikon.

○ Óvodánk kapcsolata a németországi óvodával - Rheinstetteni St. Elisabeth Kindergarten

Városunk testvérvárosa Rheinstetten. 2002-ben lehetőségünk adódott, hogy a St. Elisabeth óvodával személyes kapcsolatot alakíthassunk ki. Azóta többször voltunk Németországban és ők is nálunk. Rendszeresen leveleztünk, telefonáltunk, képeket és ajándékokat küldtünk egymásnak. Néhány éve vezetőváltás miatt a kapcsolatunk meglazult, de azon vagyunk, hogy ezen javítsunk.

○ **Óvodánk kapcsolata külföldi óvodával**

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvodánk a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

6.4.5 Óvodánk kapcsolata a katolikus egyházzal

Az óvodánkban igény szerint hittanoktatás folyik, a Márton napi rendezvényünket közösen tartjuk a Szent Kereszt Templomban.

6.4.6 Óvodánk kapcsolata az Oktatási Hivatallal

Rendszeresen tájékozódunk, és fenn tartjuk a kapcsolatot az Oktatási Hivatal Szolnoki és a Nemzetiségi Pedagógiai Oktatási Központjával. Részt veszünk az általuk szervezett szakmai napokon, továbbképzéseken, fórumokon. Törekszünk, hogy megismerjük a közzétett szakmai anyagaikat, ajánlásait.

6.4.7 Kapcsolatunk a Gyermekmosoly Alapítvánnyal

Az óvodánkban működik a Gyermekmosoly Alapítvány. A kuratórium tagjai döntenek támogatás mértékéről és gyakoriságáról.

Alapítványunk célja:

- ❖ Hátrányos helyzetű gyermekek támogatása az óvodában.
- ❖ Gyermekek egészséges életmódjának kiegészítése és támogatása.
- ❖ Az intézmény tárgyi feltételeinek javítása, bővítése, fejlesztése.

- ❖ Hagyományőrzés, sport, nemzetiségi nyelvi ünnepeink oktatási céljainak megvalósítása, feltételeinek megteremtése.
- ❖ A vecsési Német Nemzetiségi Tánccsoport gyermekcsoportjainak támogatása.
- ❖ Kirándulások, színházi és művészeti tevékenységek támogatása a gyermekek érdekében.
- ❖ Társintézményekkel való kapcsolattartás, közös programok szervezése.

7 Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

7.1 Játék

„Az ember csak ott egészen ember, ahol játszik.”

(Friedrich Schiller)

Mit jelent az óvodáskorú gyermek életében a játék?

A játék a gyermek legfontosabb tevékenysége, melyben a gyermek teljes személyisége egészében bontakozik ki, fejlődik. A játék az óvodáskorú gyermekek legfőbb nevelési eszköze, a gyermekek fejlesztésének kiemelkedő és leghatékonyabb megvalósulási tere. Ezáltal válik lehetővé a gyermeki tapasztalatok, élmények újra élése, szerveződése, feldolgozása. A játék új ismeretekhez juttatja a gyerekeket, élményt ad, fejleszti a gyermekek személyiségét, kreativitását. Alapvető szempontunk a gyermekek fejlesztésben, hogy a szabad játék maradjon a napirend legmeghatározóbb tevékenysége. A játék alapvető tulajdonsága, hogy önkéntes és szabad. A játékot öröm kíséri, maga a tevékenység nyújt élményt a gyermek számára. Semmiféle külső kényszer nem befolyásolhatja. Tervezőmunkánkban ezeket a jellemzőket mindig szem előtt tartjuk.

7.1.1 Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Nemcsak a hely, idő, megfelelő légkör és eszközök megteremtése elengedhetetlen az önfelelt játékhoz, hanem az együtt átélt közösségi élmények is, melyek biztosítása szintén az óvodapedagógus feladata.
- ❖ A játék továbbfejlesztésénél az egyéni sajátosságokat vegye az óvónő mindig figyelembe.
- ❖ A felnőtt a feltételek megteremtésén dolgozva, szükség esetén együttjátszva, kezdeményezve, ösztönözve legyen jelen a gyermekek játéktevékenységében.
- ❖ A kétnyelvű beszédfejlesztés is túlnyomó részben a gyermekek játéktevékenységébe épülve valósul meg, mert ennek a tevékenységnek van a legnagyobb érzelmi töltete.
- ❖ A tanulási folyamatok megvalósításának is elsődleges szempontja az legyen, hogy az játékba integrálva, tudatos tervezéssel valósuljon meg.
- ❖ Cél, hogy a tervezett játéktevékenységekben kiemelten jelenjenek meg a nemzetiséghez köthető, nemzetiségi tartalmat és nyelvi tartalmakat közvetítő elemek. A szabadjátékban fokozottan érvényesüljön a nemzetiségi nyelvi kommunikáció erősítése, mellyel megvalósítható a gyermekek egymás közötti aktív nyelvhasználatának ösztönzése.

7.1.2 A jó játék feltételei

- ❖ kapjanak elegendő időt a szabad játékválasztásra,
- ❖ legyen lehetőségük a kuckózásra,
- ❖ használhassák kreatív módon a különböző játékeszközöket (szabad, kreatív téralakítás ill. játékkombinálás),
- ❖ legyen lehetőségük a megkezdett játék későbbi folytatására,
- ❖ legyenek megfelelő, esztétikus eszközök a játéktevékenységekhez,
- ❖ a szerepjátékokhoz készült eszközök tükrözzék a nemzetiségi jelleget, ösztönzőleg hassanak,
- ❖ játszhassanak természetes anyagokkal, készítsenek a felnőttekkel is játékokat ezekből,

- ❖ a kétnyelvű irodalmi és zenei élmények feldolgozása szempontjából váljon még hangsúlyozottabb óvodánkban a bábjáték és a dramatikus játék., hiszen ezekben fejlődik a legjobban a gyermekek aktív szóincse,
- ❖ álljanak rendelkezésre mindkét nyelven kezdeményezett irodalmi anyagok képeskönyv formájában, melyek megismerésében az óvodapedagógus álljon mindig a gyermekek rendelkezésére.

7.1.3 Játékfajták

- ❖ a gyakorlójáték, szimbolikus szerepjáték, konstrukciós építőjáték fejlesztésén túl fontosnak tartjuk a barkácsolás, a tudatosan tervezett és szervezett mozgásos játékok,
- ❖ dramatizálás, bábozás valamint a beszédfejlesztést elősegítő anyanyelvi játékok beépülését tartsa fontosnak a mindennapi óvodai életben,
- ❖ a játék a gyermek megismerésének legfőbb eszközéül szolgál, tapasztalatainkat írásban is rögzítjük ezzel kapcsolatban,
- ❖ az anyanyelvi játékok, nyelvi, didaktikus játékok anyanyelvünk játékos megismerését, fejlesztését célozzák, ezért ezekre nagy hangsúlyt fektetünk,
- ❖ a játék kínálja a legfőbb lehetőséget a nemzetiségi nyelv önként vállalt, szorongásmentes gyermeki megnyilvánulásaihoz,
- ❖ a játék a mozgásigény kielégítésének is a legjobb eszköze, tudatosan tervezünk nap, mint nap mozgásos játékokat,
- ❖ az udvaron is érvényesítjük a szabad játékirányítás elvét, eszközökkel, újabb ötletekkel színesítjük gyermekeink szerepjátékát, ill. egyéb játéktevékenységét (pl.: ügyességi játékok, szabályjátékok, barkácsolás).

7.1.4 A játékirányítás

A felnőtt a gyermek első valódi játszótársa. Mint otthon, úgy az óvodában is. Az óvodapedagógus indirekt módon kapcsolódjon be a gyermekek játékába.

A megfelelő feltételek megteremtésén túl kísérje figyelemmel a gyermekek játékát, szükség esetén lépjen közbe és a kialakuló konfliktushelyzetekben a gyermekeknek nyújtson segítséget. Legyen tisztában a gyermekeket érintő, őket aktuálisan foglalkoztató témákkal, ennek megfelelően ötleteivel, eszközeivel tudatosan alakítsa a játéktevékenységet. Utánozható mintaként szolgáljon, és bármikor legyen bevonható a gyermekek játékába. Szabadon biztosítson helyet az óvodapedagógus a kötetlen vizuális tevékenységekre. Az aktuális heti témákhoz a gyerekekkel közösen, ill. attól függetlenül tervezzen a témához kapcsolódó fejlesztő játékokat, ahhoz készítsen eszközöket, amit a gyermekek szabad játékukban felhasználhatnak.

A játék személyiségfejlesztő hatásának biztosítása

A játék járul hozzá legnagyobb mértékben, hogy a gyermeki személyiség kibontakozhasson, a játék során a megismerő tevékenységek fokozott működésével a gyermek minden képessége fejlődik.

A gyermekek kétnyelvű beszédképességének fejlesztése a játékban

A játék során számtalan alkalom adódik a személyes példaadásra a kétnyelvű nevelés terén. A gyermekek felfokozott érzelmi közegben hatékonyabb befogadóivá válnak mind a verbális mind a nonverbális kommunikációs hatásoknak. Kiemelt feladatunk, hogy a felnőtt tudatosan, példaértékűen használja a játék során ezeket az eszközöket mind az anyanyelv, mind a nemzetiségi nyelv elsajátítása érdekében.

7.2 Verselés, mesélés

„A mese a mindenség kulcsa. A lélek ajtaján kopogtat.”

(Carl Jung)

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

A magyar gyermekköltészet, a népi dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek értelmi-érzelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának egyik fontos eleme.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.”

7.2.1 A tevékenység célja

- ❖ A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.
- ❖ A mese – képi és konkrét formában – tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról, mentálhigiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7.2.2 Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ a felhasznált irodalmi anyagok – népi, klasszikus és kortárs – igényes összeállítása (mindkét nyelven),
- ❖ lehetőségek megteremtése a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához,
- ❖ az irodalmi élmények feldolgozásához különböző anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosítása,
- ❖ mindennapos meséléssel a gyermekek érzelmi, értelmi, etikai fejlődésének elősegítése, így a belső képalkotás folyamatának erősítése.

Az óvodapedagógus feladatai gyermeki tevékenységeknél

- ❖ gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vétele,
- ❖ hagyja a kitalált történetet elmondani és a gyermekmozgással történő önkifejezését,
- ❖ bábozásnál, dramatizálásnál segítse, hogy használják bátran fantáziájukat, szókincsüket,
- ❖ a felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállításakor – a gyermekek nyelvismeretét figyelembe véve – a tervezés nemzetiségi nyelven történjen;
- ❖ - a nemzetiségi gyermekirodalom értékeinek ismerete;
- ❖ - a kommunikációs folyamat fejlődését segítő feltételek megteremtése;
- ❖ - nemzetiségi nyelvű mesék, szabad történetek mesélése, képeskönyvek felolvasása;
- ❖ - lehetőség biztosítása a gyermekek részére mesék dramatizálására, illetve bábokkal való eljátszására.

Az óvodapedagógus feladatai helyi adottságainknál

- ❖ látogasson el csoportjával a Bálint Ágnes Emlékházba, és az év folyamán ismertessen meg velük Bálint Ágnes meséket is,
- ❖ vegyen részt a Bálint Ágnes Kulturális Központba a gyermekek számára szervezett meseelőadásokon.

7.2.3 Módszertani alapelvek

- ❖ a mese-, versmondás spontán játékos jellegének érvényesítése,
- ❖ mindkét nyelv kultúrkincséből egyéni repertoár összeállítása,
- ❖ dramatizálással, bábozással kommunikációs helyzetek teremtése, beszédkésztség fejlesztése,
- ❖ esztétikus, figyelemfelkeltő, természetes anyagokból készült eszközök alkalmazása, így a nemzetiségi sajátosságok kiemelése is.

7.2.4 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- ❖ a gyermekek igénylik, önként kérik a vers, mese ismétlését,
- ❖ segítsenek a mesélés feltételeinek kialakításában,
- ❖ megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik,
- ❖ a mesei motívumok bábozása, dramatizálása, képi megjelenítése kedvelt szórakozásuk, megjegyzik a mese, vers érdekes szólásait,
- ❖ A gyermekek ismerjenek a nemzetiségi gyermekirodalom anyagából merített meséket, verseket, mondókákat, kiszámolókat, népi csúfolókat.

Bruno Bettelheim szerint „A mese a felnőtt szívből jövő ajándéka”, amely egyértelműen örömforrás. A siker a jól megválasztott szövegből és a mesélő, a gyermekekkel játszó felnőtt személyes varázsából fakad. A jó és jól elmondott mese én-erősítőhatású.

7.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud, játékot, zenét, örömet. Hogy mit fogad el, azt bízunk rá.
Az a szellemi táplálék válik javára, amit kíván.”*

(Kodály Zoltán)

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Óvodánk nevelőmunkáját egész nap során áthatja a kétnyelvűség. Mind az anyanyelv, mind a német nyelv elsajátításában kiemelkedő szerepet játszik a zene, a zeneiség.

Óvodánk szoros kapcsolatot ápol a helyi zeneiskolával, így gyermekeink közvetlenül ismerkedhetnek meg a hangszerekkel, megszólaltatási módjokkal. Az élő zene nyújtotta élmény motiválja őket és kíváncsiságukat fenntartja.

7.3.1 A tevékenység célja

- ❖ Az együttes éneklés, játék örömet átérezve formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az őket körülvevő környezet tele van zenei-zörejhangokkal, melyekben ritmikus elemek is gyakran megtalálhatók. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet.
- ❖ A gyermek érzelmi biztonságának kialakításának, megerősítésének eszközei az öli béli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, és egyben felkeltik zenei érdeklődésüket, esztétikai iránymutatást adnak, zenei ízlésüket formálja.
- ❖ Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
- ❖ Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
- ❖ A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

- ❖ Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.
- ❖ Zenélés, dalolás közben a gyermekek játékosan tanulják a nemzetiségi nyelvet. A közös énekléssel megismerik a nemzetiség dalait, énekes népi játékeit, táncmozdulatait, amelyek erősítik a nemzetiséghez való kötődést. A mondókák, dalok segítségével a nemzetiségi zenei nyelvet és az aktív szókinccset is lehet fejleszteni.

7.3.2 Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ a zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése,
- ❖ a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése,
- ❖ a felhasznált kortárs-és klasszikus anyagok igényes összeválogatása,
- ❖ a gyermek zenei képességeinek, zenei aktivitásának alakítása,
- ❖ a zenehallgatási anyag megválasztásánál a nemzetiségi hovatartozás figyelembe vétele,
- ❖ ismertesse meg a gyermeket a nemzetiség jellegzetes hangszereivel;
- ❖ énekes játékok megismertetésével esztétikai élményszerzés, a közös játék örömeinek kialakítása
 - a felnőtt minta utánzásával a gyermeknek igénye lesz a mindennapos éneklésre.
- ❖ zenei képességek fejlesztése
 - magasabb és mélyebb hangok felismerése, megkülönböztetése,
 - halk és hangos közötti különbség megtapasztalása, felismerése, alkalmazása,
 - ismert dallam felismerése dúdolásról, hangszerről,
 - különböző hangszínek felismerése (zörej, ill. zenei hangok),
 - néhány hangszer megismerése (hangjának és játékmódjának, Orf ill. a nemzetiségi zenéhez használatos hangszerek kerülnek előtérbe),
 - dallambújtatás,
 - az egyenletes lüktetés és a ritmusvisszaadás, ezek megkülönböztetése, később összekapcsolása.

- ❖ a zene hallgatására nevelés
 - a gyerekek zenei élményhez juttatása,
 - a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének fejlesztése,
 - a zenehallgatási anyag megválasztásánál a kortárs művészeti alkotások igényes válogatása, a nemzetiségi hovatartozás figyelembe vétele,
- ❖ gyermektánc
 - a táncnak személyiségfejlesztő hatása van, a tánc hatására fejlődik az ügyesség, a gyorsaság és a ritmusérzék,
 - kiemelkedően fontosnak tartjuk, hogy megismerjék az egyszerűbb nemzetiségi táncmotívumokat,
 - nagy figyelmet fordítunk a tempóra, testtartásra, térformákra,
 - a páros tánc erősíti a gyermekek egymáshoz fűződő kapcsolatát.

7.3.3 Módszertani alapelveink

- ❖ egyéni képességek figyelembe vétele,
- ❖ tapasztalatszerzés, lehetőségek nyújtása,
- ❖ differenciálás egyéni fejlődési ütemelvének alkalmazása,
- ❖ játékos cselekvések, a hagyományok ápolása, életben tartása.

7.3.4 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- ❖ dalokat, dalos játékokat, mondókákat megismernek mind két nyelven,
- ❖ nemzetiséghez kötődő hangszerek megnevezése,
- ❖ mondókákat, 6 hangterjedelmű dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek (magyar és német nyelven),
- ❖ a magas és mély éneklés közötti különbséget felismerik, maguk is tudnak, magasabban és mélyebben énekelni, dalt elkezdni, (magas-mély, halk-hangos, kifejezéseket német nyelven is alkalmaznak),

- ❖ felelgetős játékokat két csoportban, folyamatosan, az óvónő segítségével énekelnek,
- ❖ halkán, hangosan énekelnek, tapsolnak, beszélnek,
- ❖ a dallamot felismerik, dúdolásról, hangszerről, hasonló fordulatokról, sajátos kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumokról,
- ❖ a hangszínek finom eltéréseit felismerik,
- ❖ ismerik az egyes hangszerek hangját, megszólaltatási módját,
- ❖ szöveges ritmusmotívumokat tapsolnak vissza,
- ❖ szép testtartással, kézfogással járnak körbe ütőhangszerek alkalmazásával képesek a lüktetést, a ritmust és a motívum hangsúlyát kiemelni,
- ❖ dallambújtatást végeznek rövid, majd hosszabb motívumszakaszokkal,
- ❖ ismerik és felismerik a nemzetiség jellegzetes hangzásvilágát, legismertebb dallamait, helyi zenéit,
- ❖ a nemzetiség zenéire az egyszerűbb, életkoruknak megfelelő jellegzetes nemzetiségi tánc lépésekkel tudnak táncolni.

7.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„A gyermek világra nyitott lény. A simogatásra simogatással, a jókedvre jó kedvvel, tevékenységre tevékenységgel felel.”

(Mérei Ferenc)

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésnek. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

7.4.1 Tevékenység célja

- ❖ a gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása,
- ❖ esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása,
- ❖ élmény és fantázia világának képi, szabad önkifejezésének elősegítése,
- ❖ nemzetiségi ünnepeinek, valamint hagyományainak (pl. egyházi ünnepek, jeles napok) megjelenítése e tevékenységi formában, egyszerűbb népi motívumok, ruhák, tárgyak felismerése, képi megjelenítése, barkácsolása (tájház valamint múzeum látogatások, templom megtekintése alapján), a gyermekek megismertetése a nemzetiség mesterségeivel.

7.4.2 Óvodapedagógus feladatai

- ❖ az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít, hogy a gyermekek spontán és szervezett (egyéni vagy mikro csoportos) formában tevékenykedhessenek,
- ❖ megteremti a gyermeki alkotó tevékenység feltételeit (megfelelő légkör, hely, idő, megfelelő mennyiségű eszköz, anyag),

- ❖ megismerteti a gyermekeket az eszközök biztonságos használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival,
- ❖ kialakítja a gyermekek igényét az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására,
- ❖ tevékenységek során sikerélményhez juttatja a gyermekeket,
- ❖ bátorítja, dicséri a gyermeket és megfelelően értékeli a gyermeki alkotásokat,
- ❖ az alkotó tevékenységek kapcsán kihasználja az anyanyelvi-kisebbségi nyelv kommunikációs fejlesztési lehetőségeit, illetve kihasználja a kapcsolódási pontokat más tevékenységi formákkal is (játék, mese-vers, környezet, ének-zene, mozgás)
- ❖ törekszik a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására,
- ❖ hagyományok, szokások, ünnepek ápolásához teret biztosít a tevékenységek során (tojásfestés, nemzetiségi babakészítés, adventi koszorúkészítés...)
- ❖ élmények, tárgyak, eszközök, technikák nemzetiségi nyelven történő megismertetésével gyarapítja a gyermekek szókincsét. A rajzos tevékenységek, barkácsolás során megvalósul a nemzetiségi nyelv alkalmazása.

7.4.3 Módszertani alapelveink

- ❖ a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe vesszük,
- ❖ a differenciált bánásmód elvében érvényesítjük az egyéni adottságokat, az egyéni fejlődési ütemet,
- ❖ a kiemelkedően tehetséges gyermekekre külön oda figyelünk és fejlesztjük őket,
- ❖ a motiváció elvét biztosítjuk,
- ❖ a tevékenység tárgyi és hangulati feltételeit biztosítjuk,
- ❖ a játékoság elvét érvényesítjük.

7.4.4 A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- ❖ ceruzafogásuk megfelelő, szem-kéz koordinációjuk összehangolt,
- ❖ egyéni módon, kreatívan jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket,
- ❖ alkotásaikra jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása,
- ❖ örömforrás számukra a saját és a közösen elkészített kompozíció,
- ❖ változatos vizuális technikákat alkalmaznak,
- ❖ az alkotáshoz szükséges eszközök helyes használatát ismerik (ceruza, filc, zsírkréta, ecset, olló, ragasztó...),
- ❖ plasztikai munkáik egyéniék, részletezőek,
- ❖ téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők,
- ❖ rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne,
- ❖ megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról,
- ❖ nemzetiségi nyelven is megérti az ábrázoló technikákhoz kötődő tárgyak nevét, illetve az utasításokat.

7.5 Mozgás

„A mozgás adja a természetes energiát, amely egyaránt gyógyítja a testet és a lelket – az izmok játékánál semmi sem segíti jobban a szellemi fejlődést.”

(A. J. Christian)

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

7.5.1 Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ a gyermekek testi épségének, egészségének megőrzése, óvása,
- ❖ a mozgás és pihenés egyensúlyának biztosítása,
- ❖ mozgásformák gyakorlása, szabályok betartása, biztonságos eszközhasználat elsajátíttatása,
- ❖ a testrészek megismertetése, a testséma ismeretének megtanítása, a helyes testtartás alakítása,
- ❖ a gyermekek mozgásigényének kielégítése (erre való törekvés),

- ❖ a rendszeres szabad levegőn tartózkodás biztosítása,
 - ❖ az ellenálló képesség növelése,
 - ❖ balesetmentes eszközök biztosítása,
 - ❖ derűs légkör, jó hangulat biztosítása, amely a gyermek számára pozitív élményt nyújt, ezzel újabb cselekvésre készíteti őket,
 - ❖ nemzetiségi nyelv használata legfőképpen utánzásos feladatoknál, illetve egyszerű utasításoknál,
- ❖ motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, ízületi mozgékonyág és hajlékonyág megtartása és testi képességek (erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség) fejlesztése,
 - ❖ a természetes mozgás fejlesztése: járás, csúszás, mászás, futás, ugrás, dobás, támasztás, függés, egyensúlyozás,
 - ❖ az óvodán belüli és intézményen kívüli mozgás, sport lehetőségek biztosítása (nemzetiségi tánc, foci).

7.5.2 A tevékenység megszervezése

A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítását a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító testnevelés nélkül nem valósíthatjuk meg. A mozgásfejlesztéshez hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítjuk a spontán mozgás lehetőségét az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítására törekszünk. A gyermekek napirendjét úgy állítjuk össze, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgás és az ülésel együtt járó tevékenységeket. A foglalkozások időtartama az óvodában eltöltött évek során fokozatosan emelkedik, mindenkor igazodva a gyermekcsoport összetételéhez, fejlettségi szintjéhez. Az egészséges életmód szokásainak megalapozását már óvodáskorban elkezdjük.

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelésben fontos feladatunk, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el.

7.5.3 A mozgás objektív feltételei

A foglalkozásokat a tornateremben vagy a szabadban valósítjuk meg. Az udvar felszerelései kiválóan alkalmasak a testi képességek fejlesztésére. Hosszabb sétát is tehetünk a gyerekekkel.

Mindenkor nagy gondot fordítunk az alkalmazásra kerülő kézi és tornaszerek, berendezési tárgyak épségére, tisztaságára valamint arra, hogy könnyen elérhetőek legyenek, megfelelő számban álljanak rendelkezésre.

A mindennapi testnevelés hatékonyságát, eredményességét nagymértékben segíti a kényelmes, mozgáshoz megfelelő öltözet.

7.5.4 A mozgás szubjektív feltételei

Az óvodapedagógus személyisége, testi neveléshez való viszonya nagymértékben meghatározza a csoportban folyó mindennapi testnevelés eredményességét. A gyakorlatok mintaszerű végzésével, a játékba való aktív bekapcsolódással kedvezően motiváljuk a gyermekeket, építve utánzási hajlamukra, segítve a rendszeres testmozgáshoz való pozitív viszonyuk kialakulását.

7.5.5 Mozgás, mint foglalkozás

A mozgás tevékenység tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik (járások, futások, ugrások, dobások, kúszások, csúszások, mászások, gurulások, függések, egyensúlygyakorlatok, labdagyakorlatok). Ezeket kiegészítik gimnasztika elemek, ill. kézi szerekkel végezhető gyakorlatok. A lényeg, hogy a testnevelés keretébe beépíthető minden olyan mozgásforma, amit a gyerekek képesek elvégezni.

A természetes gyakorlat mellett a fejlesztés tartalmát képezik a szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok. A sokoldalú fejlesztés érdekében már kiscsoporttól kezdve a változatosság biztosítására törekszünk.

Javasolt szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok: labda-, kislabda-, bot-, karika-, kendő-, babzsák-, kötél-, kisszék-, páros-, bordásfal-, padgyakorlatok. A csoport összetételének, fejlettségi szintjének figyelembe vételével választunk testnevelési játékokat. (futójátékok, fogójátékok, egyéni, páros, csoportos versengések, sorversenyek, váltóversenyek).

A mindennapi testnevelés feladatait döntő többségben testnevelési játékokkal oldjuk meg. Arra törekszünk, hogy ez a 15-20 perc igazi örömet jelentsen a gyermekeknek, de egyben meg is mozgassa őket.

7.5.6 Módszertani alapelveink

- ❖ a gyerekek egyéni képességeihez való alkalmazkodás,
- ❖ cselekvéses tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása.

7.5.7 A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- ❖ mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé válik, növekszik teljesítőképessége,
- ❖ mozgása, cselekvőképessége gyorsabbá, kitartóbbá válik,
- ❖ szereti és igényli a mozgást,

- ❖ a szabályok betartásával szívesen és kitartóan vesz részt a testnevelési játékokban, néhányat irányítás nélkül képes játszani,
- ❖ képes a térbeli tájékozódásra és irányváltoztatásokra,
- ❖ megérti az egyszerű vezényszavakat,
- ❖ elfogadja az óvónő irányítását.
- ❖ mozgástevékenységek megnevezésével, magyarázatával a gyerekek passzív szókinccse fejlődik,
- ❖ A nyelvhasználat megjelenése:
 - cselekvések, mozgásformák, eszközök megnevezése;
 - népi mozgásos szabályjátékok ismerete;
 - mozgások nemzetiségi dalokkal, mondókákkal történő kísérése, számlálás;
 - a testrészek megnevezése a nemzetiség nyelvén, tájnyelven

7.6 A külső világ tevékeny megismerése

„A dolgok szépsége azoknak a lelkében él, akik azt megcsodálják.”

(David Hume)

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Lehetőség szerint minden gyermeki aktivitást nemzetiségi nyelven kell kíséni. Törekedni kell arra, hogy a gyermekek a nemzetiségi szokásokat, kultúrát, népviseletet, hagyományt megismerjék és becsüljék.

7.6.1 Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.
- ❖ A tervezés során a magyar és a nemzetiségi tartalomhoz kapcsolódó témakörök párhuzamos megjelenítése, a nemzetiségi nyelvhasználat preferálása a foglalkozásokon.
- ❖ Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- ❖ A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- ❖ Lehetőséget kell adni minél több érzékszervvel való tapasztalásra:
 - látás fejlesztése: színek, árnyalatok megfigyelése (erre alkalmasak a fák törzsei, levelek, égbolt, fényárnyék hatása),
 - térlátás fejlesztése: növényültetés, ápolás közben keskeny, széles (út, ágyás), vékony, vastag stb.,
 - apintás fejlesztése: érdes, sima (fák törzse), csúszós, ragadós, éles, tompa (levelek széle, kavics),
 - hallás fejlesztése: halk, hangos (szél, eső).

Nemzetiségi óvodapedagógus feladata a külső világ tevékeny megismerésén keresztül:

- ❖ rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel az utánpótláson alapuló nyelvvelsajátítás, szókincs bővítés elősegítése,
- ❖ érkezéskor minden gyermeket személyesen nemzetiségi nyelven szólítson meg és üdvözljön,
- ❖ egyszerű mondat szerkezetben társalogjon a gyermekekkel;
- ❖ az étkezések alkalmával nemzetiségi nyelven adjon utasításokat a gyermeknek,
- ❖ nemzetiségi nyelven nevezze meg az ételeket;
- ❖ pihenéskor az altatók éneklése, mesék mesélése, versek mondása nemzetiségi nyelven történjen;
- ❖ nyújtson segítséget a gyermek számára a világ felfedezésében, a szülőföld megismerésében, a nemzetiség néphagyományainak, szokásainak elsajátításában. Fontos szerepe van abban, hogy a gyerekek megismerjék nemzetiségük népi hagyományait, évszakokhoz kapcsolódó jeles ünnepnapjait, ételeit, anyaországuk szimbólumait a nemzetiségi identitástudat erősödése érdekében.
- ❖ Megismerési módszerek alkalmazása:
 - megfigyelés: ahol tapasztalhatják az általuk ültetett növények növekedését,
 - vizsgálatok: ahol nagyítóval a talajmintában parányi élőlényeket keresnek,
 - összehasonlítás: ahol a kézbeadott faleveleket viszik a hozzájuk tartozó fához,
 - mérések: ahol a becsléseket igazolják a környezet kiterjedései között,
 - modellezés: amikor megpróbálják a szennyezett vizet megtisztítani szűréssel, ülepitéssel.
- ❖ Legyen alkalmuk közvetlen módon találkozni a természetvédelemmel:
 - ne pusztítsák a környezetet, rovarvilágot,
 - ne tördeljék a bokrok, fák ágait, a virágokra ügyeljenek és gondozzák,
 - ne szemeteljenek séták, kirándulások során (pl. szemeteszákot minden alkalommal viszünk),

- gondoskodjanak a madarak ellátásáról télen,
 - a tapasztalatszerzés módja a környezet megismerésénél a megfigyelés, a gyűjtés, szimulációs játékok.
- ❖ A gyermekek képességeinek fejlesztése a következő területeken:
- tapasztalatértékelés, észlelés, megfigyelés,
 - emlékezés: képi emlékezés, emlékezés módszerekre, eljárásokra,
 - élmények felidézése,
 - megértés: azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése, állítások, kérdések, utasítások megértése,
 - konstruálás: formák, mennyiségek előállítás, megkeresése
 - ítélőképesség: annak megítélése, hogy egy tulajdonság igaz-e vagy nem, egy összefüggés fennáll-e, hogy egy állítás igaz-e egy konkrét helyzetben.

7.6.2 Gyermeeki tevékenységnél a célunk

- ❖ Tapasztalás:
- szimulációs játékok, a családkról, a család tagjairól, azok szerepéről, feladatairól, a szülők foglalkozásáról,
 - jelenítsék meg az általuk ismert foglalkozásokat,
 - gyakorolják a helyes közlekedést, figyeljék meg a közlekedési eszközöket,
 - figyeljék meg környezetük növényeit, gyümölcsseit,
 - az évszakok megfigyelését nagyon fontosnak tartjuk,
 - ismerjék meg az évszakok közötti különbségeket,
 - kísérjék figyelemmel az időjárás változásait (szél, vihar, eső, derült ég, stb.),
 - végezzenek összehasonlításokat különböző fafajokkal, vegyék kézbe leveleit, nézzék meg színét, hasonlítsák össze,
 - tudatosuljon bennük, hogy a fák tisztítják a levegőt,

- tudatosan védjék, óvják a természetet, figyeljenek oda a szelektív hulladékgyűjtésre
- ismerjék meg a komposztáló hasznosságát
- ismerjék meg a ház körül élő állatokat, azok hasznát, életmódját, kicsinyeit, néhány vadon élő állatot,
- ismerjék meg testrészeiket,
- figyeljék meg érzékszerveik funkcióit.

❖ Emlékezés:

- elevenítsék fel a közösen végzett tevékenység részleteit (pl. sütés, káposztasavanyítás),
- ismerjenek fel állatokat képekről, idézzék fel a róluk hallottakat.

❖ Megértés:

- hasonlítsanak össze különböző dolgokat (pl. leveleket nagyság szerint).

7.6.3 Módszertani alapelveink

- ❖ cselekvéses, mikro csoportos tapasztalási lehetőségek biztosítása,
- ❖ játékos cselekvések,
- ❖ szervezett megfigyelések,
- ❖ egyéni fejlődés üteméhez való alkalmazkodás,
- ❖ problémahelyzetek teremtése,
- ❖ a tevékenység tárgyi és hangulati feltételeinek biztosítása, a folyamatos beszéd, a szóbeli kifejezőkészség fejlődésének biztosítása.

7.6.4 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ ismerik lakásuk címét, szülei nevét, foglalkozását,
- ❖ gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában,
- ❖ ismernek régi foglalkozásokat,

- ❖ felismerik és megnevezik környezetük színeinek sötét és világos változatait,
- ❖ a tárgyak, jelenségek közötti összefüggést felismerik,
- ❖ ismert tárgyakat, jelenségeket külső jegyeik, rendeltetésük szerint összehasonlítanak,
- ❖ a testrészeket felsorolják, igényesek tisztaságukra,
- ❖ felismerik a napszakokat,
- ❖ különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik
- ❖ jellegzetességeiket,
- ❖ ismerik a növény szót, tudják, hogy fejlődésük és az időjárás között összefüggés van, ismerik és megnevezik a környezetükben élő növényeket, tudják, hogy gondozásra szorulnak, és hogy mik életük és fejlődésük feltételei.
- ❖ az általuk ismert állatokat csoportosítják életterük szerint
- ❖ megkülönböztetik a jobb és a bal oldalt, megerősödik az oldaliság tudatuk.
- ❖ megnevezik a közlekedési eszközöket, a közlekedés néhány alapvető szabályát ismerik és betartják.
- ❖ képesek az óvónő kérdéseit, gondolatait megérteni, követni.
- ❖ képesek gondolataik összefüggő megfogalmazására szabadon és kérdésekre válaszolva.
- ❖ a sajátos nevelési igényű gyerekek is (adottságaikhoz mérten) képesek a fentiek megvalósítására.

7.6.5 Hagyományaink és értékeink megőrzése a szűkebb társadalmi környezetben

A mai nemzedék fontos feladata, hogy a néphagyományokon alapuló népszokások értékeit megőrizze, és a jövő számára átmentse.

Ezért az óvodás gyermekeinkben tudatosan és fokozatosan alakítjuk a népi, nemzeti értékekhez, a szülőföldjükhöz és az ott élő magyar és más nemzetiséghez kapcsolódó viszonyukat.

Célunk:

❖ A gyermekek életkorának megfelelően a magyar és a német nemzetiségi hagyományok ápolása:

- Búcsú
- Káposztafesz
- Szüret
- Márton nap
- Advent
- Mikulás
- Luca nap
- Karácsony
- Farsang
- Rétesevés
- Nemzeti ünnep
- Húsvét
- TrachtTag
- Majális
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Ballagás

❖ Kiemelt figyelmet fordítunk a világnapokra: a Munkatervben előre meghatározott világnapokat, projekt formájában ismertetjük meg a gyermekekkel.

Feladataink:

❖ A néphagyomány-ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át, a családok aktív együttműködésével.

- ❖ A gyermekben azok a készségek, jártasságok megalapozása, amelyek képessé teszik az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására.
- ❖ Az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak fejlettségének megfelelően a német kisebbség még élő szokásainak megismertetése, nyelvének, kultúrájának ápolása az óvodások hétköznapi tevékenységrendszerében, ünnepeken.

7.7 A külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartamú tapasztalatok)

*„Ismerem jól az utat, lám,
gyere hát ide, megmutatnám:
amerre a játékok útja,
arra van az okosság kútja.”*
(Mándy Stefánia)

7.7.1 Tevékenységben megvalósuló céljaink

- ❖ Célunk olyan matematikai jellegű foglalkozások megvalósítása, amely a gyermek számára csak egy játékos, örömmel végzett közös tevékenység.
- ❖ Mesébe vagy történetbe ágyazva, problémahelyzeteket teremtünk, a gyermekek érdeklődésére, felfedező készségére építünk.
- ❖ A matematikai képességfejlesztés, a minket körülvevő világ mennyiségi, formai kiterjedésbeli összefüggéseinket felfedezése, megtapasztalása játékos formában.
- ❖ A problémamegoldó gondolkodás fejlesztésével, a játékok során kihívások elé állítjuk a gyermekeket és sikerélményhez juttatjuk.

7.7.2 Óvodapedagógus feladatai

- ❖ a gyermekek matematikai érdeklődésének kielégítése és fejlesztése játék és egyéb tevékenység közben,
- ❖ a gyermek kutató kíváncsiságára építünk a matematikai foglalkozásokon,
- ❖ az érdeklődés felkeltése és állandó táplálása összefüggések felfedezésével, érdekes tevékenységekkel, derűs légkör teremtésével és esztétikus, változatos eszközökkel,
- ❖ matematikai tapasztalatok és ismeretek szerzése, megbízható képzetek kialakítása,
- ❖ a gyermekek látás, hallás, tapintás és különböző mozgások útján szerezzenek tapasztalatokat, eszközökkel végzett önálló tevékenység közben,
- ❖ az érzékelés és észlelés során a gyermekek fedezzék fel a dolgok, tárgyak azonosságait és különbözőségeit,
- ❖ a megfigyelés fejlesztése során irányítsuk a gyermekek figyelmét a lényeges jegyekre,
- ❖ a gyermek önkéntelen figyelmére alapozunk, melynek tartósságát változatos módszerekkel, eszközökkel fokozzuk, pl. olyan feladatokkal, amelyek megoldása komoly akaratit erőfeszítést igényel,
- ❖ az emlékezet fejlesztése (mozgások, képi emlékezés, szóhasználatra, eljárásokra, módszerekre és korábbi élmények felidézésére),
- ❖ a képzeletet fejlesztjük olyan feladatokkal, melyekben különböző variációs lehetőségek rejlenek,
- ❖ a feladatok megértésének elősegítése (azonosítással, megkülönböztetéssel, összefüggések felismertetésével, állításokkal, kérdésekkel, utasítások pontos adásával),
- ❖ a problémaszituációkban a gyermekek maguk találják ki a megoldást, miközben átéli a felfedezés örömét,
- ❖ konstruáljanak szabadon, egy-egy feltételnek megfelelő formákat, mennyiségeket, összességeket állítsanak elő,
- ❖ az ítélőképesség fejlesztése, igaz, hamis állítások felismerése,

- ❖ a logikus gondolkodás fejlesztése logikai játékokkal (pl. gépes játék, kérdés-felelet játék stb.),
- ❖ a fogalomalkotás elősegítése, ebben fontos szerepe van a beszédnek, a tulajdonságok megismerése cselekvés közben analízis, szintézis és általánosítás,
- ❖ a problémamegoldó gondolkodás segítése úgy, hogy a gyermek számára belső készletésé váljon, a megoldás keresése,
- ❖ a számfogalom megalapozása,
- ❖ arra törekszünk, hogy a gyermekek az eredményeket ki is tudják fejezni.
- ❖ az „én is tudom ezt” kompetenciaélmény további tapasztalatrészére ösztönözni a gyermekeket.
- ❖ mennyiségi, nagyságbeli fogalmak megnevezése nemzetiségi nyelven is.

7.7.3 Módszertani alapelveink

- ❖ a foglalkozásokon a játékosság érvényesüljön,
- ❖ a gyerekek életkori és egyéni sajátosságainak a figyelembevételére és a differenciálás elvének az alkalmazása,
- ❖ a motiváció biztosítása, problémahelyzetek teremtésével, változatos módszerekkel és eszközökkel,
- ❖ a problémaszituációk és a manipuláció széles körű alkalmazása biztosítja a gyermekek aktivitását,
- ❖ a gyermekek elé tárt helyzetek, tények világosak, érthetőek, egyértelműek legyenek,
- ❖ az aktualitás figyelembevételére a tevékenységek kiválasztásakor,
- ❖ érdekes, mozgásos játékok tervezése, megvalósítása,
- ❖ rendszeres az integráció más fejlesztési területekkel: mondókázás, verselés, ének-zene, ábrázoló tevékenység... stb., ezzel hangulatosabb és komplexebb fejlesztés elérése,

- ❖ állandó pozitív megerősítés, mellyel a gyermekeket további tevékenységekre a ösztönözzük,
- ❖ a tevékenységek és a játékok kiválasztásakor a heti aktuális projektek figyelembevételével.

7.7.4 A fejlesztés tartalma

❖ Halmazalkotások

- Halmazok képzése, számosság megállapítása számlálással.
- Halmazok összehasonlítása tulajdonság szerint.
- Halmazok elemeinek szétválogatása tulajdonság szerint (szín, forma, alak stb.), bontása részhalmazokra. Összeadás, kivonás.
- Halmazok elemeinek sorba rendezése számosság szerint, számlépcső.
- Halmazok összemérése becsléssel, párosítással (több-kevesebb, ugyanannyi), másolással.
- Halmazok egyesítése, tulajdonságok változtatása (hozzátétel, elvevés, ugyanannyivá tétel).
- Irányított összehasonlítások, ítéletek.

❖ Relációk

- Számfogalom megalapozása
 - halmazok összemérésével, párosítással és
 - mennyiségek összemérésével.
- Mérések különböző egységekkel.
- Elemek sorba rendezése, sorozatok. Sorba rendezett elemek helye a sorban: sorszámok. Kombinatorikai sorba rendezések.
- Kis számok összkép alapján (0, 1, 2, 3). Kockajátékok, dominók.
- Tapasztalatok a darabszám változásairól.

❖ Geometriai tapasztalatszerzések

- Építések, alkotások szabadon és másolással.
- Tevékenységek tükörrel (szimmetria).
- Tájékozódás a térben (testtudat, irányok).
- Tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban. Zárt és nyitott alakzatok, labirintus.
- Geometriai alakzatok: kör, téglalap, négyzet, háromszög.

7.7.5 Az iskola előtt elvárható készségek, képességek

- ❖ Az óvodába lépéstől minden gyermek saját tempójában fejlődik.
- ❖ A gyermekek az óvónő kérdéseit megértik és követik.
- ❖ A problémaszituációról gondolataikat szabadon elmondják, egymást állításainak igazságát megítélik, megbeszéli, esetenként javítják saját tévedéseiket.
- ❖ Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatásra, rendezésre.
- ❖ Összehasonlításaikat szóban is kifejezik és mások megállapításainak igazságát megítélik.
- ❖ Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat.
- ❖ Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni.
- ❖ Más mennyiségek mérésében is részt vesznek, alkalmi egységet használva.

- ❖ Össze tudnak mérni két halmazt pontosítással, legalább 10-ig, az elemek színe, nagysága, elrendezése esetein is.
- ❖ Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezésben, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- ❖ Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig.
- ❖ El tudnak mesélni tevékenységekről, történeteket, egyszerű darabszámmal kapcsolatosan.
- ❖ Azonosítani tudnak különféle helyzetű, egyező alakú tárgyakat, szóbeli alakzatokat.
- ❖ Másolással képesek megépíteni a mintával megegyező elemekből, színben, nagyságában eltérő elemekből tér- és síkbeli alakzatokat.
- ❖ Képesen különféle geometriai tulajdonságok szerint tér- és síkbeli alakzatokat szétválogatni, az egyes tulajdonságokat megnevezni.
- ❖ 2-4 elemből álló alakzat tükörképét zsebtükör mögött meg tudják építeni.
- ❖ A térben való tájékozódásban elérhető a „jobbra-balra” irányok és állások megkülönböztetése, értik és követni tudják az irányokat.
- ❖ A helyeket kifejező névutókat megértik.
- ❖ Képesek egyszerű logikai feladatok megoldására, variációs lehetőségek kitalálására.

7.8 Anyanyelvi fejlesztés

„A nyelv olyan, mint az ég a maga egymásba futó színeinek gyönyörű játékaival.”

(Kazinczy Ferenc)

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés az egész óvodai napfolyamán spontán-és a pedagógusok által tudatosan szervezett- tevékenységi formák keretében valósul meg.

A kommunikációs kompetenciák, az anyanyelvi –és a verbális képességek fejlesztése, helyes mintát adó, beszélő környezetben történő megvalósulása elősegíti az anyanyelv megismerését, megbecsülését, megszeretését is.

Az ember a beszéd révén válik interaktívvá. A beszéd során megérti a külvilágot, ugyanúgy, mint saját belső világát. Mozgás-beszéd és gondolkodás egymással szoros kölcsönhatásban fejlődnek.

A beszédfejlődéshez állandó társas kötődés, szervezett, differenciált környezet, megfelelő idegrendszer, ép beszéd és hallásszervek szükségesek.

Óvodai nevelésük központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédképzési állapotban van, ami nagy mértékben függ a hallás-állapottól is. A fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazottan tegyük lehetővé számukra is, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

7.8.1 Tevékenység célja

- ❖ beszélő és beszédre sarkalló környezet biztosítása,
- ❖ az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő anyanyelv ismerete, szeretete,
- ❖ a kommunikáció különböző formáinak megvalósulása az óvodai élet valamennyi területén,
- ❖ önálló gondolkodás alapozása,
- ❖ megéreztetni a tapasztalatszerzés, tudás örömét,

- ❖ az érzékszervi fejlődési zavarral, beszéd fogyatékkal küzdő gyerekek önmagukhoz mért fejlődése.

7.8.2 Óvodapedagógus feladatai

Ezekből következő feladataink a kommunikációs kompetenciák alapozása, az anyanyelvi nevelés során:

- ❖ derűs, biztonságot nyújtó, szeretetteljes, szóbeli közlést, megnyilatkozást kiváltó légkör megteremtése, melyben a verbális megnyilvánulásokra mindig jut lehetőség, érdeklődő figyelem,
- ❖ bensőséges gyermek-óvónő kapcsolat, gyermekek közötti barátságok kialakulásának elősegítése,
- ❖ megfelelő óvodapedagógusi modell biztosítása a napirend valamennyi területén,
- ❖ lehetőség biztosítása minden gyerek számára a folyamatos beszédgyakorlására,
- ❖ a gyerekek aktív és passzív szókincsének folyamatos bővítése,
- ❖ a tudatos beszéd – és kommunikációs képességfejlesztés a különféle tevékenységeken keresztül,
- ❖ a gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása,
- ❖ a beszédmegértés és a koncentrációs képesség fejlesztése,
- ❖ a beszédtechnikai hibák kiszűrése és korrigálása szükség szerint logopédus segítségével,
- ❖ kiemelt feladat a SNI gyerekek esetében a szakértői bizottsági véleményben foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója szakmai team munkában a szülők aktív bevonásával,
- ❖ a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában,
- ❖ szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, beszédre motiváló légkör kialakítása,
- ❖ testközelség biztosítása, a gyermek meghallgatása, ráfigyelés, a felé irányuló szeretet kimutatása. Sok dicséret, biztatás, a hibák közös kijavítása,

- ❖ valamennyi gyermek megismerése, sajátosságaik feltérképezése, kommunikációs készségei önmagához mért fejlesztése,
- ❖ óvodapedagógusi modell adása, utánzásra alkalmas viselkedéskultúra, beszédstílus,
- ❖ az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek-gyermek közötti kommunikáció motiválása,
- ❖ az ép és különleges bánásmódot igénylő gyerekekkel közös élmények rendszeres tervezése, szervezése.

7.8.3 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- ❖ Eljutnak arra a szintre, hogy aktívan használják a tapasztalataik során bővült szókincsüket.
- ❖ Egyéni adottságaikhoz mérten beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmazó.
- ❖ Szívesen beszélnek felnőttekkel és társaikkal a nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően.
- ❖ Helyesen használják a névmásokat, névutókat, igekötőket, igeidőket és módokat.
- ❖ Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű és sebességű tagolt beszéd.
- ❖ Az ép beszéd/nyelvi képességgel rendelkező gyermekek tisztán ejtenek minden hangot, képesek a természetes szótagolásra.

- ❖ Beszédhelyzethez illő állító és tagadó mondatokat, felkiáltást, felszólítást, óhajtást a magyar nyelvnek megfelelő hanglejtéssel, hangsúllyal használnak.
- ❖ Ismerik és értik a népi játékokból és mesékből elsajátított szavak jelentését, ezeket adott helyzetekben megfelelően alkalmazzák.
- ❖ Ismernek és tudnak játszani anyanyelvi játékokat.
- ❖ Beszédüket az érzelmeik által kiváltott természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.
- ❖ Figyelmesen, nyugodtan képesek végighallgatni mások megnyilatkozásait, az életkoruknak megfelelő irodalmi alkotásokat, színházi előadásokat.
- ❖ Beszédértésük életkoruknak, ill. beszéd/nyelvi egyéni képességeiknek megfelelő.

7.9 Német nemzetiségi nevelés

A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

Törekedni kell arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett - figyelembe véve a gyermek nyelvismeretét - minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció. Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánpótlás alapuló nyelvelsajátítást. A nemzetiségi kultúrkincséből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvelsajátítást. A kialakult nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja csoportjainak heti- és napirendjét.

Nemzetiségi óvodai nevelésünkben a célunk:

- ❖ az óvodáskorú gyermekeink életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiségi nyelvének és kultúrájának megismerése,
- ❖ a kulturális hagyományok átörökítése és fejlesztése,
- ❖ anyanyelvi környezetet biztosítása a gyermekek számára,

- ❖ a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása, továbbadása,
- ❖ az üvodáskorú gyermekek felkészítése a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására,
- ❖ a nemzetiségi identitástudat kialakulásának és fejlesztésének a segítése.

7.9.1 Óvodapedagógus feladatai

A német nemzetiségi nevelés óvodai nevelésünk teljes egészét átszövi, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni fejlettségét.

- ❖ A német nyelv megismerésével, lehetőséget adunk a gyermekeinknek a nyelv megszerettetésére. A német nemzetiségi tevékenységek anyaga magyar nyelvű tevékenységekre épül, párhuzamos tervezéssel.
- ❖ Már az óvodába lépés pillanatából beszélünk a gyermekekhez német nyelven eleinte csak egy-egy szóval, később egy-egy tőmondatban. A nemzetiségi óvodapedagógusok a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekben biztosítják az utánzason alapuló nyelvvelsajátítást. Minél többször hallják a gyermekeink a mondat modelleket, annál gyorsabban sajátítják el azokat.
- ❖ Az érzelmi nevelés területén az identitás tudat kialakításának, a másság megismerésének és elfogadásának nagy jelentőséget tulajdonítunk.
- ❖ A nemzetiségi identitás tudat kialakításához, az érdeklődés felkeltéséhez tárgyi eszközöket is használunk. Óvodánk belső tere is tükrözi német nemzetiségi jellegét, aulánkban helyet kap a nemzetiségi sarok, illetve minden csoportban is találhatunk erre utaló dekorációkat.

- ❖ A játék egy speciális formája a tanulásnak, mivel a gyermekeink legfőbb tevékenysége. Gyakorló játék során, szabályjátékok során (pl. memória) gyakorolják a szavak helyes kiejtését. A játékszituációkon keresztül lehetőség kínálkozik a gyermekeink megterhelése nélkül, nyelvi helyzetek teremtésére mindennapi tevékenységeken és szituációkon keresztül. A visszatérő kommunikációs helyzetek segítik az utánzásokon alapuló nyelvelsajátítás megalapozását. A gyermekeink megnyilatkozásaihoz időt hagyunk, nem sűrgetjük őket, fontos, hogy jól érezzék magukat, sikerélményük legyen.
- ❖ Sok lehetőséget biztosítunk a hagyományápolásra is. A hagyományörzésünk a teljes nevelési folyamatot áthatja, a gyermekeink személyiségét gazdagítja, beépül a gyermekeink és a felnőttek teljes tevékenységrendszerébe: kiteljesíti a családokkal való együttműködést.
- ❖ Törekszünk a helyi, a térségben lévő nemzetiségi óvodákkal partnerkapcsolatot teremteni és a meglévőt fenntartani (Budaörs, Iklad), továbbá mélyíteni kívánjuk a németországi testvértelepülésünk (Rheinstetten) óvodájával a már meglévő kapcsolatunkat.
- ❖ Német nemzetiségi nevelésünk fontos színtere az éneklés, az énekes játékok, zenehallgatás és a táncok. Gyermekeink megismerik a német nemzetiségi dalok, dalos játékok jellegzetességeit, a zenéhez szorosan kapcsolódó táncok alaplépéseit. Sajátos vecsési táncokat minden gyermekünk megtanulja óvodánkban. Táncsoportunk is működik – Kücken táncsoport, melyben a nagycsoportos óvodások vehetnek részt. A gyermek táncsoport rendszeresen hetente egyszer próbál óvodánk tornatermében. A gyermekek fellépnek hagyományörző táncaikkal az óvodánk által szervezett Nemzetiségi délutánon és a város által szervezett programokon is.

7.9.2 Nyelvi mérés-értékelés

Az óvodai nevelés során a gyermekek fejlődésének megfigyelése és nyomon követése mellett nagy hangsúlyt fektetünk a nemzetiségi nyelvi fejlődésük nyomon követésére, a megfigyelésen alapuló további nyelvi fejlesztési területek meghatározása érdekében.

Elvárás szerint az értékelést évi egy alkalommal, év elején végezzük el, ez által meg tudjuk tervezni a gyermekek, illetve a csoport nyelvi szintjéhez igazodva az éves nyelvi fejlesztést és a hozzá kapcsolódó célokat, feladatokat.

7.9.3 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként

- ❖ a gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt,
- ❖ életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a nemzetiség nyelvén közvetíteni,
- ❖ tudjon tájékozódni a kommunikációs helyzetekben,
- ❖ ismerjen a nemzetiség, az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat (esetenként tájnyelven is),
- ❖ ismerkedjék meg a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel; tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését,
- ❖ Ismerjen néhány helyi német nemzetiségi szokást, hagyományt, tisztelje és becsülje őket.
- ❖ tudjon megnevezni nemzetiségi nyelven tárgyakat, színeket, számokat, állatokat, családtagokat, testrészeket.
- ❖ legyen képes reagálni szituációkhoz kötött kommunikációs helyzetekben, tudjon egyszerű kérdést feltenni és megválaszolni nemzetiségi nyelven.
- ❖ a passzív befogadó nyelvtanulás mellett képes legyen egyénileg különböző szinten az aktív nyelvhasználatra.
- ❖ ismerjen mondókákat, verseket, egyszerű meséket, játékokat, táncokat nemzetiségi nyelven, azokat önállóan elő tudja adni.
- ❖ képes legyen egyszerű nemzetiségi nyelvű mese dramatizálására.
- ❖ legyen felkészült a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására.

7.10 Hagományőrzés, népszokások

„A múlt tisztelete az a vallás, mely az új nemzedék köteléke.

Ne veszítsünk el semmit a múltból, mert csakis a múlttal alkothatjuk a jövődőt.”

(Anatole France)

7.10.1 Őszi ünnepekör

A természet fokozatosan felkészül az évszakváltozásra, a téli időjárásra. Elkezdődik a természetben a fák, bokrok lombkoronájának „ezerszínűsége” és a lombhullatás. Lassan elrepülnek a költöző madaraink (gólya, fecske). Az ősz a nagy betakarításos munkák ideje is. Ekkor megfigyeljük ezeket a változásokat, gyűjtögetünk (terméseket, leveleket) séták alkalmával, valamint beszélgetünk róla.

❖ „Búcsú”

Szeptember 14-ét követő hétvégén tartják a Búcsút, amely országos hírű, három napos. Ez alatt a három nap alatt (szombat, vasárnap, hétfő), a családok együtt ünnepelnek az ideérkező vendégekkel, rokonokkal.

Óvodánkban beszélgetünk a helyi búcsúval kapcsolatos szokásokról és pénteken kísétálunk a gyermekekkel az „Epresbe” és megtekintjük a már felállított sátrakat, hintákat, szórakozási lehetőségeket.

❖ Káposztafeszt – Terményünnep (szeptember utolsó hétvégéjén)

A vecsési „Káposztafeszt” a helyi nemzetiségi lakosság kezdeményezésére a káposzta termelés

évszázados múltjának és a fejlődés útjának méltó ünneplésére, és a savanyított káposzta illetve más savanyúságok népszerűsítésének céljából alakult újabb hagyomány, amely az országos „Fesztiválok” rangsorába emelkedett már, újabb és újabb ötletekkel gazdagodva, emelt színvonalon. A Káposztafesztet megelőző héten a káposztával kapcsolatos verseket, énekeket, játékokat tanulunk. A városi rendezvényen részt vesznek az óvodánk gyermekei és dolgozói is egyaránt. Igény szerint szerepet vállalnak a kulturális programban, trachtban, nemzetiségi tánccal, műsorral, ill. a felvonuláson kreatív díszítésekkel, ötletekkel.

Óvodánkban a csoportok, egyénileg és csoportosan is gyűjtik a folyamatosan érő őszi gyümölcsöket, terményeket. Közös elfogyasztják a gyümölcsöket, zöldségeket (alma, szilva körte és csonthéjasok, répa, karalábé stb.).

A kóstoláson kívül mindenféle terményeket használnak fel kreatív együtt munkálkodás során (terménybábok, figurák készítése).

❖ Szüret – Szüreti bál (október)

A betakarítási munkák egyike a szüret is. A szőlők leszüretelésének munkájával kapcsolatos folyamatok, használati eszközök megismerése fontos a gyermek számára. Különböző szőlőfajták begyűjtése, must kóstolása, ízlelése. A szürettel kapcsolatos hagyományok megismertetése sokrétűen (beszélgetések, fotógyűjtés, egyszerű munkafolyamatok megtekintése, séta a családokhoz, ahol még foglalkoznak borkészítéssel).

Városunkban évszázados hagyomány a Szüreti Bál. A fiatal legények, lányok csikósruhába öltözve járkák be az utcákat. A fiúk lóháton, lovas kocsik kíséretében gyűjtik össze a lányokat, akik szépen feldíszített szőlős koszorút tartva ülnek a lovas kocsin. Táncot tanulnak erre az alkalomra és ezt a fogadó udvaron eltáncolják az összegyűlt közönségnek, majd megnyitják az esti bált. A mulatság reggelig tart, a „csőszködés” csak éjfélig. A hagyományról beszélgetünk a gyermekekkel az óvodában és a szüreti felvonulás napján a szülőkkel megnézhetik ezt a hagyományt.

❖ Márton nap – november 11.

Szent Márton római katonatiszt volt, Savariában Szombathelyen született. A legismertebb legenda, amikor a város kapujában éhez, fázó koldussal megosztja köpenyét, mivel neki sem volt egyebe (pénz, étel, hajlék hiánya). Márton napján az emberek sokat ettek-ittak. Az étel főszereplője a libapecsenye volt, hogy a következő évben ne éhezzen senki.. Az elkészített liba csontjából megjósolták a téli időjárást, ekkor kóstolták meg az újbort is.

Az óvodánkban bevezettük a Márton napi megemlékezést, a szülők bevonásával. Mindig a napján, november 11-én tartjuk meg a Márton napi lampionos felvonulást, amely az óvoda előtti gyülekezéssel indul, és a Falusi Szent Kereszt katolikus templomunkban teljesedik ki, a Márton köpenyfelező vagy püspöki legendájának német nyelvű előadásával. A „Martinszug”-ot (felvonulást) megelőző héten csoportjaink a szülők segítségével úgynevezett munka délutánon elkészítik a lampionokat. Megszervezzük a szülőkkel közösen a tea és percc osztását a templom előtt, hogy jelképesen mindenki megoszthassa a perccét valakivel (köpenyfelezést szimbolizálva). A megemlékezés hangulatát a felvonulás alatt a helyi zeneiskola zenészei is emelik a Márton napi dalok játsszásával. Az óvoda által szervezett felvonulás végén a helyi borászok is jelen vannak egy kis újbor kóstolóval. A társintézményekből (iskolák, óvodák, önkormányzatok) is részt vesznek a rendezvényünkön, és természetesen az érdeklődő lakosság is.

Őszi ünnepkör tenni valói

- ❖ termények, levelek, gyümölcsök, zöldségek gyűjtésének szervezése
- ❖ gyümölcs, zöldség ízeltetése, gyümölcsnapok szervezése
- ❖ felkészülés, felkészítés az őszi közös rendezvényekre (Káposztafeszt, Márton nap)

7.10.2 Téli ünnepkör

❖ Advent

A keresztény ünnep hagyományaihoz tartozik. Az óvodában, a csoportokban adventi naptárokat készítünk. A meglepetések tarsolyában helyet kapnak az ünnephez tartozó mondókák, versek, énekek, mesék, zenék vagy kézműves meglepetések, édességek, játékok.

Óvodánkban évek óta kialakított szokás, hogy közös fenyőfát díszítünk fel hétről-hétre, miközben a gyermekekkel együtt énekelünk adventi és karácsonyi dalokat, az adott adventi hét pénteki napján. Meggyűjtjük a csoportokban elkészített adventi koszorú gyertyáit. Az ünnepváráshoz ízlésesen feldíszített környezetet hozunk létre a gyermekek számára (előtér, csoport szobák, udvari fa, ajándékok készítése).

Advent utolsó napjaiban meghívást szoktunk kapni a Grassalkovich Iskolába, ahol megnézzük a karácsonyi műsoruk főpróbáját.

❖ Mikulás (december 6.)

Miklós napja, december 6. Szent Miklós püspök emlék napja. Ez a hagyomány a Miklós járás német területről származik és Szent Miklós történetéhez kapcsolódik. A szegény családokat megajándékozó Szent Miklós története nyomán XVI. század óta adományozó a Mikulás. Az óvodában nagy öröm, ha találkoznak a gyermekek a Mikulással. A gyermekek és az óvónők feldíszítik a csoportszobát és kis műsorral (vers, ének) fogadják a Mikulást.

❖ Luca napja (december 13.)

Szent Luca szembetegek védőszentje. A néphit Lucája részben termékenységet ad, részben büntető. Megbünteti a napján sütő, mosó, szövő tehát a „dolog tiltást” megszegő nőket. Ekkor kezdték el készíteni a „Luca székét” is, amely 13 napon át, készült 13 féle fából. A néphit szerint, aki a karácsonyi éjféle misén felállt erre a székre, megláthatta a boszorkányokat. Luca napján az asszonyoknak nem volt szabad dolgozniuk. Az emberek ettől a naptól számították a napot rövidülését, az éjszakák hosszabbodását. Szokás volt ezen a napon a búzaültetés, amelyet az emberek a karácsonyi asztalukra tettek vagy egymásnak is elküldtek. Karácsony után ezt etették meg az állatokkal, hogy megóvják őket a rontástól.

Az óvodánkban is ültetünk búzát, melyet a gyermekek örömmel hazavisznek és gondoznak.

❖ Karácsony (december 24-25.)

A kereszténység legszebb ünnepe, Jézus születésének napja. Ezen a napon nagy várakozással, ünneplő ruhában érkeznek a gyermekek az óvodába. Már reggel minden csoportszobában feldíszített karácsonyfa, ünnepi díszekbe öltöztetett termek várják a gyermekeket. A gyertyafényes reggeli után közös ünneplésre gyűlünk össze óvodánk aulájában, ahol egyik csoportunk gyönyörű karácsonyi műsorral kápráztatja el a többi gyermeket, az óvónéniket és dadusnéniket.

A nap többi része a közös játékról szól az ajándékba kapott játékokkal.

❖ Farsang (február)

Vízkeresztől, hamvazó szerdáig tart. Óvodánk mind az öt csoportja egy napon tartja a farsangolást. A különféle jelmezben beöltözött gyermekek a délelőtt folyamán együtt esznek-isznak-táncolnak a saját csoportjukban. Az óvó nénik interaktív részvétellel segítik a gyermekek szórakozását. A gyermekeknek íródott zenén kívül helyet kapnak a nemzetiségi zenék, dallamok is.

❖ Rétesevés „Strudelessen” (február)

A hagyomány a német nemzetiségi lakosság körében alakult ki a farsang utolsó három napjához kapcsolódva. E rendezvényt az iskola aulájában szervezi meg minden évben a Vecsési Német Nemzetiségi Önkormányzat. Az óvoda egyik csoportja német nyelvű műsora mutatja be a leány kikérős farsang hétfői szokást, amely mindig zenével, tánccal zárul. Kedvelt farsangi sütemények közé tartozik a fánk, rétes. Régen a farsang keddjén tovább szórakoztak és készültek a farsang végére, a hamvazó szerdára, a böjt kezdetére. A tél temetése = farsang „temetése”. Az utolsó két nap szokásait az iskolások jelenítik meg dramatikus játékkal. A szülők, nagyszülők fánkot, rétest sütnek otthon, majd hozzák a rendezvényre kínálni, kóstoltatni. A délután kezdődő programot estébe nyúló táncmulatság fejezi be.

Óvodánkban hagyománnyá vált, hogy a farsangi időszakban bemutatjuk a gyermekeknek a nagymamák által készített nyújtott házi rétest. A rétes készítésében a gyermekek aktív résztvevők, az elfogyasztásában pedig hálás közönségek.

❖ Tél temetése (február-március)

Kiszebáb közös készítésével és elégetésével elűzzük a telet zajkeltő eszközök, hangszerek segítségével. Az eszközök megszólaltatása mellett hangosan kiabáljuk az alábbi mondókákat magyar és német nyelven egyaránt: „Jöjjön a tavasz, vesszen a tél!“ Winter, winter geh'n nach Haus, deine Zeit, die ist jetzt aus! Winter, Winter geh, wir wollen keinenSchnee!

Téli ünnepkör tennivalói

- ❖ madáretetők felállítása és ezek rendszeres feltöltése,
- ❖ adventi időszak megteremtése,
- ❖ hagyományőrző házi rétes sütése,
- ❖ téli hagyományos játékok játszása (hóemberkészítés, hógolyózás, szánkózás intenzív mozgásos játékok)

7.10.3 Tavaszi ünnepkör

❖ Március 15.

Nemzeti ünnepünkről közösen emlékezünk meg. Játékosan megismertetjük a múlt történéseit, zenén, történeteken, táncon, népdalon keresztül. Történelmi jelképeket is készítünk (zászló, kokárda, csákó). Csoportok elsétálnak a Petőfi szoborhoz, ahová lehelyezik saját kézzel készített zászlóikat.

❖ Húsvét – Tojásfutás (március/április)

Első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap. A kereszténység legnagyobb ünnepe, Krisztus feltámadása.

Óvodánkban feldíszítjük a csoportszobákat tavaszi ágakat tároló vázákkal, hímes tojásokkal teli kosárákkal. A gyermekek az ajándékaikat bokrok alján, saját maguk készítette fészekben kereshetik meg.

Vecsésen hagyomány a tojásfutás, húsvét hétfő délután. Az eredeti hagyomány szerint a fiatal legényekből álló bandák, barátok versenyeztek, a homokbuckákban elhelyezett tojások gyors összeszedésével, váltófutással. Az összeszedett tojásokat vizes dézsába, vagy vajlingba gyűjtötték a kijelölt kocsmá előtt kiállított lovas kocsira. A győztes csapat az ép tojásokból rántottát készített és a zenekarral együtt elfogyasztották este a bálban. A kocsmáros pedig ingyen itallal vendégelte meg őket.

Napjainkban a családi program keretében az óvodás korúak, iskolások, a fiatalok, felnőttek csapatai versenyeznek egymással. A tojásfutás után, ma már zenekarral egy utcabál alakul ki Húsvét hétfőjén. A gyermekek a szülőkkel együtt részt vehetnek a kialakult utcabálon, ahol mindenki megismerheti a hagyományőrző táncokat, táncmotívumokat.

Óvodánkban, azon a napon, amikor várjuk a Nyuszt, az óvoda előtt vagy a közeli Tájházban Tojásfutást szervezünk a csoportoknak. Természetesen a tojást főtt tojással helyettesítjük, és a verseny legvégén minden gyermeket megajándékozunk egy csokitojással. A régi hagyományokat felelevenítve a verseny után a gyermekeket meghívjuk az óvodánk előtti Epresben felállított "Kóbi kocsmában" inni és falatozni.

❖ Német Nemzetiségi Óvodatalálkozó (április)

Óvodánk legnagyobb hagyományos rendezvénye, amelyet az ÉMNÖSZ és a Vecsési Német Nemzetiségi Önkormányzat segítségével szervezünk meg évente egyszer. Partner kapcsolataink révén a helyi német nemzetiségi óvodákon kívül, mindig hívunk más településekről óvodai csoportokat.

Betekintést nyerünk ez által más települések kulturális hagyományaiba, megismerjük a mondókáikat, dalos játékaikat, táncaikat. Jól összehangolt munkával, feladatok felosztásával készítik elő ezt a rendezvényt az óvoda dolgozói. A sikeres szervezés által az érdeklődés évről-évre növekszik. Erre a délutánra meghívást kapnak a fellépő települések Német Nemzetiségi Önkormányzatainak a tagjai, illetve az intézményvezetők is.

❖ Majális (május)

Májusfa állítás napja ősi tavaszi ünnep. Óvodánkban is bevezettük a májusfaállítást. A gyermekekkel együtt feldíszítjük az óvoda udvarán az egyik kiválasztott fát. Szép időben egész nap az udvaron tartózkodunk, illetve külsős helyszínen – legelőn - majálisozunk.

❖ Anyák napja (május)

Anyák-napi héten az édesanyáknak csoportonként meghitt műsorral és egy kis saját készítésű ajándékkal kedveskedünk.

❖ Gyermeknap (május vége)

Az óvoda udvarán a délelőtti órában szervezzük meg a Gyermeknapot. Különböző játékos sportversenyeket, ügyességi feladatokat készítünk elő számukra, illetve ha lehetőség van rá zenés előadókat hívunk a gyermekek örömeire.

❖ Évzáró - Ballagás (május vége június eleje)

A nagycsoportosok ballagása, búcsúztatása is jelentős esemény óvodánkban, melyet csoport szinten valósítunk meg intézményünk ünnepélyesen feldíszített aulájában. Évzáró műsorral egybekötött megható, ballagási ünnepély keretén belül köszönnek el a gyermekek a szeretett óvodájuktól és kapják meg útravalóul a kis tarisznyájukat.

A műsor után kedveskedünk a gyermekeknek és a szülőknek is egyaránt egy kis vendéglátással a feldíszített csoportszobában.

❖ Kerti-parti (június)

Az óvodás évek zárása egy nagyon jó hangulatú kerti partival zárul, melyen a gyermekek, szülők és a csoport dolgozói is részt vesznek. A közös sütés, főzés, játék nagy örömet okoz kicsinek és nagyoknak is egyaránt. Erre a délutánra meg szoktuk hívni a következő nevelési évre felvett új kicsiket és szüleiket megismerkedés céljából.

❖ Pizsi parti (június)

A csoportoknak lehetőségük van egy évben egyszer az óvodában aludni és izgalmas esti programokon részt venni.

7.11 Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény és állatgondozás.

A gyermeki munka jellegű tevékenysége

- ❖ önként – azaz örömmel és szívesen végzett aktív játékos tevékenység,
- ❖ a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint pld. a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége,
- ❖ a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

7.11.1 A tevékenység célja

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

A gyermek mindennapi tevékenységének része a munka jellegű tevékenység. Ahogy ez a tevékenység az idők során egyre önállóbbá válik, a gyermekek egyre magasabb fokú együttműködését igényli.

Cél, hogy a munka jellegű tevékenységekben az iránymutatásokat, a használt eszközök neveit és a munkafolyamatokat nemzetiségi nyelven határozzuk meg, így megvalósulhat az egész napos nyelvhasználat, valamint a gyermekek egymás közötti nemzetiségi nyelvhasználatának ösztönzése.

7.11.2 Munka jellegű tevékenysége szervezése

Figyelembe kell venni a csoport összetételét, mert vegyes életkorú vagy nagyon eltérő fejlettségi szintű csoportban ügyelni kell arra, hogy minden gyermeknek legyen feladata, de egyik gyermeket se terheljük túl. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermekek saját örömteli, örömmel vállalt tevékenységén belül valósul meg.

Feladatuk elvégzése során nem csak megtanulják az eszközök célszerű használatát, hanem közben természetes módon fejlődnek. Fontos szerep jut a szóbeli közlésnek, hiszen a tárgyak a térbeli viszonyok, cselekvések megnevezése szükségszerűvé válik, s ezzel gyarapítja a gyermekek szókincsét.

A gyerekek rengeteg tapasztalatot szereznek. Helyben, időben, mozgásban állandóan alkalmazkodni kell társaikhoz, pld. terítés: úgy kell mozognia, hogy társaival ne ütközzön, de minél előbb a helyére érjen. Az eszközök célszerű használatán kívül kialakulnak a munkavégzés, a munkaszervezés képességének alapjai is, fejlődik kitartásuk, felelősségérzetük, önértékelésük.

Az óvodapedagógus az egyes munkafajtákat fokozatosan vezesse be, a munkafogásokat a gyermekeknek egyenként mutassa meg, gyakoroltassa, a végén értékelje a gyermek munkáját, megerősítéssel, pozitív értékeléssel motiválja ismétlésre, vállalásra a gyerekeket.

Eleinte az elvégzett tevékenység feletti közös öröm domináljon, majd az ismeretek pontosabbá válásával, a készségek fejlődése során lassan alakítson ki követelményeket, a gyermek egyéni fejlettségét figyelembe véve.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel. A nemzetiségi nyelv fejlesztését végző óvodapedagógus feladata a munka jellegű tevékenységeken belül: - munka jellegű tevékenységek megnevezése nemzetiségi nyelven; - nemzetiségi nyelvű utasítások adása, nemzetiségi nyelvű dalok, mondókák, versikék kíséretében.

A nemzetiségi nyelv fejlesztését végző óvodapedagógus feladata a munka jellegű tevékenységeken belül:

- munka jellegű tevékenységek megnevezése nemzetiségi nyelven;
- nemzetiségi nyelvű utasítások adása, nemzetiségi nyelvű dalok, mondókák, versikék kíséretében.

E tevékenységi formában sor kerül a szokásokhoz kapcsolódó tevékenységek, a sütés- főzés, a lekvárfőzés és a nemzetiség hagyományainak megfelelő étkezési szokások megismertetésére is.

7.11.3 Munka jellegű tevékenységek fajtái

A következő tevékenységek során lehet használni a nemzetiségi nyelvű utasításokat: naposi munka, rendrakás, alkalomszerű munka.

❖ Közösségi munkák:

Vannak olyan munkák, melyek egyértelműen a közösség érdekében végzendők. A közösen végzett munkában alkalma van a gyermeknek, hogy képességeinek megfelelő tevékenységet vállaljon. Az ismétlődő feladatok lehetőséget biztosítanak a pontosabb munkavégzésre.

○ Naposi munka:

Kiscsoportban napsi munka még nincs, de a gyermekek fokozatosan tanulják meg az önkiszolgáláshoz szükséges lépéseket, pl. hogyan vegyék el a tányért, poharat.

Középső csoportban fokozatos bevezetése a napsi munka. Legyen a gyermek számára világos a kiválasztás módja, pl. legyen naps tábla, ülésrend szerint stb. A „naposokat” megfelelő kellékkel jelöljük, pl. naps kötény. Leterítik a terítőt, szétosztják az étkezéshez szükséges eszközöket, segíthetnek pl. a kenyér kiosztásában, letörlik az asztalt, összehajtják a terítőket. A naposok segítenek a foglalkozási eszközök kiosztásában, pl. színes ceruzák asztalra helyezése, és azok elrakásában.

Nagycsoportban sok feladat azonos, de nagyobb önállósággal végzik a gyermekek. Az uzsonna kiosztásában segítenek, megszámlálják aznap hány gyermek ül az asztalnál és annyi uzsonnát helyeznek az asztalra kis kosárban, amennyire szükség van. Az asztalon az eszközöket rendezzék el, ügyeljenek, mi kerül a tányér jobb és bal oldalára. Önállóan öntenek a kancsóból, kiszolgálják társaikat.

○ Mosdó felelősség:

A mosdó rendjéért első sorban a mosdó felelős hivatott. Ellenőrzi a gyermekek tevékenységét, kiosztja a fogkrémet, feltörli a vizet, ellenőrzi a tisztaságot.

○ Környezet rendjének megőrzése:

Ismerjék meg környezetükben a tárgyak helyét vegyék el önállóan, amire szükségük van, használat után pedig tegyék vissza ugyanoda. Terem átrendezésében segítsenek székeket, asztalokat mozgatni, majd visszarendezni. Ágyazásban, udvari játékok elrakásában segítsenek. A csoport játékeit tartsák rendben, környezetük rendjére ügyeljenek.

❖ Alkalomszerű munkák:

Az alkalomszerű munkák általában előre nem meghatározhatóak. Váratlansága, előre ki nem számíthatósága miatt megszervezése az óvodapedagógustól több figyelmet, átgondolást kíván.

Pontosabb magyarázatot, jobb szervezést igényel. a gyermeknek pontosan értenie kell, mit várnak el tőle, hogy azt teljesíteni tudja. Át kell gondolnunk azt is, hogy a feladat teljesítéséhez hány gyermek kell, kit mivel lehet megbízni, stb.

Az egyéni fejlettségben mutatkozó nagy eltéréseket fokozottan kell figyelembe venni. A térben nehezebben tájékozódó gyereket pl. ne küldjük egyedül vagy a félénk gyerekeknek ne kelljen alig ismert felnőtthöz fordulnia.

A kisebbek kezdetben a felnőttel együtt végezzék a munkát, eleinte az önkéntesség alapján. Az óvodapedagógus feladata, hogy ösztönözze a gyermeket, szívesen vállaljon megbízásokat, ezzel nem csak az önállóságát, hanem az önbizalmát is növeli.

❖ Egyéni megbízások:

Kért eszközöket hozzanak be vagy vigyenek ki, üzeneteket adjanak át. Bonyolultabb feladatot is szívesen teljesítenek, pl. megkeresni egy adott személyt az épületen belül és oda hívni.

7.12 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész óvodai nap folyamán megvalósul:

- ❖ bizonyos helyzetekben,
- ❖ természetes és szimulált környezetben,
- ❖ kirándulásokon,
- ❖ az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban.

Az óvodai tanulás elsődleges célja

- ❖ az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése,
- ❖ tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Az óvodapedagógus feladata, hogy építsen a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire és a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.

Az óvodáskorú gyermek tanulásának a feltétele, hogy biztosítsuk

- ❖ a gyermek cselekvő aktivitását,
- ❖ a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalást,
- ❖ a felfedezés lehetőségét,
- ❖ a kreativitást.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- ❖ az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás szokások alakítása,
- ❖ a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- ❖ a játékos, cselekvéses tanulás,
- ❖ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- ❖ az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- ❖ a gyakorlati problémamegoldás.

7.12.1 A tevékenység célja

- ❖ olyan tevékenységek megszervezése, amelyekben
 - az óvodás gyermekek kompetenciái, képességei sokoldalúan fejlődnek, az attitűdjeik erősödnek, tapasztalataik bővülnek,
 - megismerik a felfedezés örömét, érdeklődésük, kíváncsiságuk az ismeretlen iránt kialakul,
 - a gyerekek kreatívan használják meglévő ismereteiket és érzékszerveiket a tanulási folyamatokban,
 - nyitottak a variálásra, az újszerű megoldások keresésére.
 - valamennyi napirendhez köthető (gondozási, stb.) tevékenységben is megvalósuljon az aktív nemzetiségi nyelvhasználat és a szókincsbővítés.
 - A nemzetiségi nevelést folytató csoportban a tevékenységek megszervezése nemzetiségi és magyar nyelven történik, kötött és kötetlen formában. A tanulás a napirendhez köthető tevékenységek követésével és tapasztalás útján, játékba és különböző tevékenységekbe ágyazva, nemzetiségi nyelvi légkörben történik.

7.12.2 Óvodapedagógus feladata

- ❖ A játékoság megőrzésével, megfelelő motivációval, a játékos tevékenységek végzésével a céltudatos képességfejlesztést megvalósítja.
- ❖ Az egyéni- és életkori sajátosságok figyelembevételével határozzuk meg további feladatainkat, a felárkóztatásnál és tehetséggondozásnál.
- ❖ Lehetőséget biztosítunk az önálló cselekvésre, a gyermek képességeinek fejlesztésére építve előzetes tapasztalataira - úgy, hogy támogató környezetet biztosítunk, ahol lehetőségük a felfedezésre, a kreatív megoldások megtalálására.
- ❖ A gyermekekkel közösen a megszerzett ismereteket feldolgozzuk, rendszerezzük.
- ❖ Biztosítjuk, hogy a tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését szolgálja.
- ❖ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével tervezzük, szervezzük meg.
- ❖ A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- ❖ A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.
- ❖ A nemzetiségi nyelv fejlesztését végző óvodapedagógus feladata a tevékenységekben megvalósuló tanulás tevékenységi formán belül:
 - a gyermekek családjával való együttműködés a nyelvi kultúra-és hagyományápolás területén;
 - a nemzetiség kultúráját, szokásait, hagyományait tükröző csoportszoba kialakítása.

7.12.3 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Örömmel vesznek részt a felfedező tevékenységekben, érdeklődőek, kíváncsiak.
- ❖ Meglévő tudásukat felhasználják az új ismeretek megszerzése érdekében.
- ❖ Törekednek a problémamegoldó gondolkodásra.
- ❖ Együttműködnek a megoldások keresésében, kooperatívak.

- ❖ A gyermek - egyéni képességeinek megfelelő szókinccsel és nyelvhasználati képességgel rendelkezik.
- ❖ Meg tud nevezni nemzetiségi nyelven tárgyakat, színeket, számokat, állatokat, családtagokat, testrészeket.
- ❖ Tud jelen idejű, egyszerű állító mondatokat alkotni nemzetiségi nyelven.
- ❖ Képes reagálni szituációkhoz kötött kommunikációs helyzetekben, képes egyszerű kérdést feltenni és megválaszolni nemzetiségi nyelven.
- ❖ A passzív befogadó nyelvtanulás mellett képes egyénileg különböző szinten az aktív nyelvhasználatra.
- ❖ Ismer mondókákat, verseket, egyszerű meséket, játékokat, táncokat nemzetiségi nyelven, azokat önállóan elő tudja adni.
- ❖ Képes egyszerű nemzetiségi nyelvű mese dramatizálására.
- ❖ Vannak ismeretei a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeiről, azokat tiszteletben tartja.
- ❖ Felkészült a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására.

8 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- ❖ testi,
- ❖ lelki és
- ❖ szociális érettség,

amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai tevékenységekhez, munkához.

- ❖ **A testileg egészségesen fejlődő gyermek** hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- ❖ **A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek** az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- ❖ az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett

megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- ❖ megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- ❖ a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- ❖ érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- ❖ elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- ❖ ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára.

- ❖ **A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek** kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- ❖ egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- ❖ feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg,

- ❖ kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhetőek csak el a fentiekben leírt fejlettségek.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap. A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség.

Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

9 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelése

A gyermeket tiszteletben kell fogadni, szeretetben felnevelni és szabadságban elbocsátani.

(Rudolf Steiner)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportjai:

- ❖ Sajátos nevelési igényű gyermekek
- ❖ Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek
- ❖ Kivételes képességű, tehetséges gyermekek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek közösségbe való beilleszkedését elősegíti a többi gyermekkel együtt történő nevelésük. Az óvodánkban minden egyes kisgyermek számára azt a segítséget kell megkapnia, amit a gyermek egyéni sajátosságai megkívánnak.

9.1.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése óvodánkban

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek, valamint a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek integrált nevelése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelésük. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

A tevékenység célja

- ❖ a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése,
- ❖ az egyéni képességfejlesztés és differenciált bánásmód módszerével nevelőmunkánk célkitűzéseinek megvalósítása.

Általános feladataink

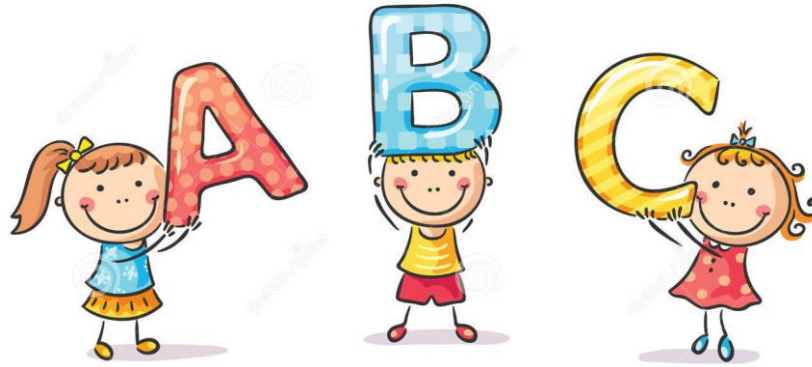
- ❖ a gyermekek megismerése,
- ❖ szűrés, felmérés,
- ❖ a gyermek aktuális állapotához igazodó fejlesztési stratégia kidolgozása: a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálás, speciális eljárások alkalmazása,
- ❖ szakmai dokumentáció folyamatos vezetése, értékelése,
- ❖ szakmai együttműködés, kapcsolattartás kialakítása a gyermek fejlesztéséhez szükséges szakemberekkel, szakszolgálatokkal,
- ❖ a szülők tájékoztatása, együttműködés a fejlesztésben.

A nevelési, tanulási folyamatban akadályozott gyermek nevelése óvodánkban

Tanulási zavarnak tekintjük azt a – intelligencia szint alapján elvárhatónál - lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt, amely neurológiai deficit, vagy funkciózavar talaján jön létre, sajátos kognitív tünet együttesel. Ezek a tünetek már óvodáskorban mutatkoznak, ezért fel kell figyelniük rá, mert 3-7 éves korban van ezeknek a funkcióknak a szenzitív periódusa, amikor jól fejleszthetők. A viselkedési problémák főleg másodlagosan alakulnak ki, bár az idegrendszeri fáradékonyság eleve negatívan hat a gyermek magatartására. A környezet elmarasztaló reagálása a teljesítmény- és viselkedészavarokra általában szorongóvá, vagy agresszívvé teszi a gyermeket, amelynek következtében nehéz helyzetbe kerülhet a közösségben, társas kapcsolataiban.

Az ilyen gyermek tünetileg

- ❖ Viselkedése: nyughatatlan, agresszív vagy tétova, bizonytalan, szorongó,
- ❖ Teljesítménye: figyelme könnyen elterelhető, munkái rendetlenek, mozgása ügyetlen, összerendezetlen.

A diszlexia veszélyeztetett gyermek legjellemzőbb tünetei

Mozgáskoordináció hibái

- ❖ szimmetrikus és szinkron motoros ügyetlenség,
- ❖ végtagok közötti koordináció gyengesége,
- ❖ rossz finommotorika,
- ❖ késik a kezesség megválasztása,
- ❖ felesleges együttmozgások – test szerte, finommotorikában, ujjhasználatban
- ❖ gyenge egyensúly,
- ❖ kevert, nem elég erős dominancia.

Motorium zavara

- ❖ ritmus zavara,
- ❖ diszharmonikus mozgás,
- ❖ diszmetria (lépcsőn járás, labdadobás-elkapás...),
- ❖ éretlen finommotorika (öltözés, cipőfűzés...),
- ❖ testtartása bizonytalan, görcsös,
- ❖ konstruktív apraxia (kétdimenziós képet nem tud térben összerakni),
- ❖ finommotorika fejletlensége (nyírás, gyöngyfűzés...),
- ❖ grafomotoros fejletlenség (ceruzafogás, vezetés, formautánczás, minta utáni rajzolás).

Fejlesztés tartalma

- ❖ mozgásfejlesztés (nagymozgások, egyensúly, szem-kéz, szem-láb koordináció, finommotorika fejlesztése),
- ❖ testséma (testrészek, személyi zóna, testfogalom),
- ❖ észlelés – percepció (vizuális, alak-formaállandóság, tapintási észlelés, hallási, térpercepció, keresztcsatornák),
- ❖ értelmi fejlesztés,
- ❖ finommotoros koordináció,
- ❖ verbális-, nyelvi kifejező képesség,
- ❖ szociális képesség fejlesztése,
- ❖ kiemelt fejlesztési területek: beszédfejlesztés, téri tájékozódás, ritmushoz kapcsolódó képességek fejlesztése.

Módszertani elvek:

- ❖ sok szenzoros elem bevonása,
- ❖ pontos mintaadás, modell –utánzás,
- ❖ folyamatos verbális megerősítés és tudatosítás,
- ❖ konkrét, egyszerű, pontos utasítás és követelmény,
- ❖ irányok, forgások, fordulatok, sebesség pontos megnevezése, megvalósítása,
- ❖ sorrendiség tudatosítása / egyszerűsítés,
- ❖ kis lépésekben haladás – sok ismétlés – kis változtatás,
- ❖ fokozatosság,
- ❖ konkrét, azonnali megerősítés,
- ❖ mozgásnevelési alapelvek,
- ❖ tevékenységsegítő szempontok.

A diszgráfia jellegzetes tünetei

- ❖ finommotorika fejletlensége,
- ❖ nagymozgások vezérlésének zavarai (vonalvezetés, görcsös kéztartás),
- ❖ szenzomotoros koordináció zavarai,
- ❖ szavak, mondatok tagolási, elválasztási problémái,

Diszkalkulia jelei

- ❖ a mozgás és beszéd ritmusának összehangolatlansága,
- ❖ kialakulatlan, illetve bizonytalan tájékozódás,
- ❖ nyelvtani és tartalmi hibák a tér- és időfogalmak kifejezésében,
- ❖ a viszonzyszavak hibás használata,
- ❖ bizonytalan bal-jobb differenciálás,
- ❖ alapvető matematikai fogalmak hiánya,
- ❖ halmazképzés, bontás, hozzárendelés, számolás zavara.

Feladataink

- ❖ A fent említett tünetek észlelése esetén az óvoda logopédusa, gyógypedagógusa, illetve fejlesztő pedagógusa segítségét kérjük, és ha az ő véleményük megerősíti, illetve alátámasztja gyanúnkat, akkor a szülővel történő megbeszélés után a megfelelő szakemberhez küldjük további vizsgálatra a gyermeket.
- ❖ Ha a vizsgálatok igazolják a tanulási zavart – nehézséget, folyamatosan konzultálunk a fejlesztést végző szakemberekkel.
- ❖ Nevelőmunkánkban kiemelten foglalkozunk az anyanyelvi-, kommunikációs neveléssel, amelynek mindennapi gyakorlata során fejlesztjük a gyermekeket.
- ❖ A mozgás- és a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztéséhez biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron a megfelelő időt és eszközt, feladatot.
- ❖ Amennyiben a szülő nem partner ebben a folyamatban úgy megteesszük jelzéseinket a gyermekvédelmi hálózat, illetve az illetékes jegyzői hivatal felé.

9.1.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése óvodánkban

A pszichés háttérű zavarokat a legtöbb esetben jelző tüneteknek értelmezhetjük, melyeknek egyben üzenet jellegük van.

Az üzenet tartalma olykor vészjelzés is egyben, mely utalhat arra, hogy a gyermek környezetében valami diszfunkcionálisan működik, és ez okozza viselkedési másságát.

A gyermek reakcióinak megértése szempontjából ismernünk kell azt az összefüggést is, amely arról szól, hogy a pszichés állapot zavara teljesítménygyengéshez vezethet.

Számos organikus eredetű probléma tüneti megnyilvánulása lehet az agresszió, mely mögött gyakran erős szorongás húzódik meg.

Egyik leggyakoribb beilleszkedési és magatartászavar a hiperaktivitás.

A magatartási zavar meghatározása nehéz feladat, bár ők azok a gyermekek, akik mindig „kilógnak” a csoportból, akik állandó figyelmet igényelnek, akik az óvodapedagógus számára folyamatosan megoldandó problémahelyzetet teremtenek.

Magatartási – beilleszkedési zavarra utaló tünetek

- ❖ figyelemösszpontosítási zavar,
- ❖ könnyen elterelődő figyelem,
- ❖ végletes érzelmi reakciók,
- ❖ rendkívül ingadozó teljesítőképeség,
- ❖ fáradékonyság feladathelyzetekben.

Feladataink

- ❖ A gyermek környezetét megismerjük.
- ❖ A zavar észlelése esetén az óvodapszichológus véleményét, segítségét kérjük.
- ❖ Jelezzük a problémát a szülőnek.

- ❖ Szükség esetén a gyermeket a Nevelési Tanácsadóba irányítjuk.
- ❖ Folyamatos kapcsolatot tartunk fejlesztésben részt vevő szakemberekkel.
- ❖ Az egyéni fejlődést nyomon követjük.
- ❖ Egyéni fejlesztési tervet készítünk (viselkedésrendezés).

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek **sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd**, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

A gyermek megfigyelése során igyekszünk a viselkedése esetleges pszichés probléma okát kideríteni. Az okok kiderítését és a lehetséges megoldást a szülőkkel együttműködve lehet megtalálni. Ezek a gyermekek a pedagógusok részéről szeretetet, sok türelmet és empátiakészséget igényelnek. Segíthet munkánk során a szerepjátékok gyógyító hatása is.

Az óvodapedagógus alkalmazhat

- ❖ kapcsolatteremtő és ismerkedő játékokat,
- ❖ együttműködést segítő játékokat,
- ❖ önismereti játékokat,
- ❖ bizalom erősítő játékokat,
- ❖ bábjátékokat.

Módszertani elvek

- ❖ Elvárásainkkal a gyermek fejlődésének üteméhez igazodunk, és alkalmazkodunk, elfogadjuk az eltérő viselkedést.
- ❖ Társas kapcsolataik kiépítését segítjük, fejlesztjük.
- ❖ Differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazunk.

- ❖ A figyelmet és koncentrációt speciális feladatokkal fejlesztjük.
- ❖ Mozgáskoordinációt és a finommotorikát fejlesztjük.
- ❖ A csoportszobában és az udvaron biztosítjuk azokat az eszközöket, amelyek a gyermek egyéni igényeihez igazodnak.

9.1.3 Kivételes képességű, tehetséges gyermekek nevelése az óvodánkban

Óvodánkban a kivételes képességű gyermekek tehetségének kibontakoztatását is segítjük. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált „gondozásban” részesülnek.

Az idei nevelési évtől megkezdte működését intézményünkben a német nemzetiségi táncoktatás tehetségműhely, ahova előszeretettel járnak a jó ritmusérzékkel, zenei hallással és énekkészséggel rendelkező kis tehetségígéretesek. A tánccsoportot egy korábban óvodánkban dolgozó, ma már nyugdíjas óvodapedagógus, illetve óvodánk egyik német nemzetiségi óvodapedagógusa vezeti, akik heti 1 órában tartanak táncfoglalkozást a táncolni szerető gyermekeknek. A tánccsoport előszeretettel vesz részt városi rendezvényeken, lép fel nemzetiégi programokon.

A tehetségterületek a következők lehetnek óvodában:

- ❖ kiváló rajzkészség,
- ❖ zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem,
- ❖ matematikai képesség,
- ❖ nyelvi, illetve kommunikációs képesség,
- ❖ testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság.

Tehetségre utaló jellemzők az óvodás korban

- ❖ jó koncentrációs képességek,
- ❖ szokatlanul jó memória,
- ❖ szellemileg fejlettebbek koruknál,
- ❖ korai nyelvi fejlettség,
- ❖ kíváncsiság, tudásvágy, sokrétű érdeklődés,
- ❖ önálló tanulásra való hajlam – szeret egyedül tevékenykedni,
- ❖ kreativitás.

Az óvodapedagógus feladata

- ❖ a gyerek alapos ismerete,
- ❖ rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása,
- ❖ sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása,
- ❖ az óvónő személyisége, együttműködő attitűdje,
- ❖ szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása,
- ❖ sikerélmény biztosítása,
- ❖ szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása,
- ❖ a tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása,

9.2 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

Kiemelt feladatunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének, elősegítése. Iskolai sikerességük záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk.

Az élet első évei meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

A hátrányos helyzet okai lehetnek környezeti-, anyagi-, egészségügyi, a gyermek személyiségében rejlő okok.

Pedagógiai munka kiemelt területei:

- ❖ anamnézis készítés,
- ❖ anyanyelvi nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése). Munkánk ezen területének fejlesztését logopédus segíti.
- ❖ érzelmi és közösségi nevelés (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés).
- ❖ egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- ❖ társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése (közösségi nevelés, szokások fejlesztése, életre nevelés).
- ❖ korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei).

10 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységünk

Intézményünkben fontosnak tartjuk a problémákkal, különböző hátrányokkal küzdő családokkal, gyermekekkel való egyéni törődést, a segítségnyújtást. Alapelvünk, hogy mindenkihez szeretettel, odafigyeléssel, bizalommal közelítünk. Fontosnak tartjuk a kölcsönös megbecsülést.

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

Az óvodapedagógus:

- ❖ tájékoztassa a szülőt az anyagi körülmények javításának esetleges lehetőségeiről,
- ❖ a tolerancia, segítőkészség kialakítása a gyermekekben, a másság elfogadása, elfogadtatása,
- ❖ segítse a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítását,
- ❖ működjön együtt azokkal a gondozó és szolgáltató központokkal, melyek a családokat támogatják, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak,
- ❖ a szülővel együttműködve a tehetséges gyerekek fejlődésének elősegítése, tanácsadás, külső segítség felajánlása,
- ❖ a családok körében is szorgalmazza az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel szokásainak fontosságát.

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére:

- ❖ egészséges életmódra nevelés,
- ❖ a sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése,
- ❖ tehetségígéretes gyermekek felfedezése,
- ❖ felzárkóztató foglalkozás a lemaradó gyermekeknek,
- ❖ igény szerint ügyelet biztosítása.
- ❖ szülői értekezletek és fogadóórák alkalmával a helyes családi életre nevelés "tanítása": tanácsadás, külső segítség felajánlása
- ❖ mozgáslehetőség biztosítása,
- ❖ kulturális rendezvények csoportos látogatása,
- ❖ az eltérő egyéni igények kielégítése,

- ❖ a különböző családi háttérből érkező gyermekek helyes higiénés és étkezési szokásainak kialakítása, személyes gondozottság kialakítása,
- ❖ a hátrányos környezetből érkező gyermekek számára a mozgás és pihenés összhangjának megteremtése, és a biológiai ritmus kialakítása.

A családok bevonása az óvoda életébe:

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője. Ezt a szemléletet tiszteletben tartva a szülői együttműködésre feltétlen számítunk a minden napokban.

- ❖ A szülők felelősségérzete megnő az által, hogyha bevonjuk őket az óvoda életébe, megtapasztalja az óvodapedagógus felkészültségét, a gyermek fejlesztésére tett erőfeszítéseket, és hogy családjával szemben nincsenek előítéletek. Az óvodapedagógus sok-sok információt szerezhet a családokról, a gyermek otthoni háttéréről. Ez segít abban, hogy jobban megismerhessük a gyermekek egyéni eltéréseit, adottságait, érdeklődését, erősségeit, valamint a szülők gyermekekkel szemben támasztott elvárásait.
- ❖ Az őszinteség, a segítőkész emberi hangnem bizalmat kelt a hátrányos helyzetű szülőknél, különösen, ha látja, és tapasztalja, hogy gyermekét elfogadják.
- ❖ Közös programokon történő részvételi lehetőség az óvodában: nyitott nap, közös barkácsolás, óvodai rendezvények, stb.
- ❖ Felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleten, családi beszélgetéseken (fogadó órákon), a gyermekvédelmi megbízott által szóban, valamint írásos tájékoztatón keresztül.

11 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét intézményünk minden tevékenysége során figyelembe veszi és alkalmazza:

- ❖ az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása során,
- ❖ gyermeki jogok gyakorlása során,
- ❖ az óvodai ellátással összefüggő juttatások hozzáférése során (a jogszabály alapján járó juttatások),
- ❖ tehetségigéretes és gyengébb képességű gyermekek differenciált fejlesztése során,
- ❖ beiratkozásnál, csoportba sorolásnál,
- ❖ a nevelés és az ismeretkövetítés gyakorlatában,
- ❖ a gyermekek megfigyelésében, értékelésében,
- ❖ a gyermekek egyéni fejlesztésében,
- ❖ a fegyelmezés gyakorlatában,
- ❖ az óvodai programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- ❖ a humánerőforrás-fejlesztésben,
- ❖ az óvodapedagógusok szakmai továbbképzésében (esélyegyenlőség témában),
- ❖ a kapcsolattartásban külső-belső partnerekkel,
- ❖ a teljesítmények értékelése során,
- ❖ szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti szemlélet elfogadása,
- ❖ nemzetiségi nevelés biztosítása során..

12 Gyermekvédelmi munka az óvodánkban

„ Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,

Megtanulnak hittel élni.

Ha a gyerekek megerősítve élnek,

Megtanulják magukat szeretni.

Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek,

Megtanulják megtalálni a szeretetet a világban!”

(Dorothy Law Holtz)

Bár óvodásaink nagy része anyagilag jól szituált családból érkezik, minden évben van néhány gyermek, aki anyagilag, mentálisan vagy szociálisan hátrányosabb helyzetben van társaival szemben. Igyekszünk a problémákat időben feltárni és a megfelelő megoldást megtalálni. Az eredményes egyéni képességfejlesztés az óvodai nevelés eszközeivel úgy lehetséges, ha egyénileg ismerjük a gyermekeket és azt az anyagi hátteret, amelynek nevelését kiegészítjük.

Gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló feladataink, intézkedéseink során figyelembe vesszük a 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről, az 1993. évi LXXIX. közoktatási törvény és Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. tv. rendelkezéseit. Minden gyermeknek a közoktatás intézményeiben kell megkapnia azt a tudást, illetve megszereznie azokat a képességeket, amire alapozva továbbléphet a következő oktatási fokozatba. Fontos, hogy minden gyermek képességének, adottságainak megfelelő nevelést, oktatást kapjon. Ennek érdekében intézményi szinten is biztosítjuk az egyéni fejlesztés lehetőségét mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás területén. Az egyéni fejlesztés céljait és feladatait a gyermekek fejlesztésére vonatkozó általános célrendszer figyelembe vételével fogalmazzuk meg. Felismerjük a különleges bánásmód szükségességét.

Biztosítjuk óvodánkban az esélyegyenlőséget, az egyenlőtlenséget okozó területeken:

- ❖ szociális hátránnyal, halmozottan szociális hátránnyal rendelkező gyermekeknél,
- ❖ sajátos nevelési igényű gyermekeknél,
- ❖ egyéb hátránnyal rendelkező gyermekeknél,

- ❖ beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeknél,
- ❖ tehetséges gyermekeknél.

Rendszeresen kapcsolatban állunk a védőnővel, a gyermekorvossal, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal és velük együttműködve próbáljuk a felmerülő problémákat megoldani.

Óvodánkban a gyermekvédelmi felelős fogja össze ezt a munkát. Segítséget kívánunk nyújtani, a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez. Gondoskodni szeretnénk a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről.

A gyermekek védelme során ügyelünk arra, hogy nemhez, nemzethez, nemzetiséghez, etnikai csoporthoz való tartozás, származás, vagyoni helyzet miatt hátrányos megkülönböztetés ne érje a gyermekeket.

Célunk elérését segítő módszerek

- ❖ prevenció
- ❖ korrekció

Nagyon fontos a megelőző tevékenység, hogy a gyermek ne kerüljön veszélyeztetett helyzetbe. A meglévő problémákat a családdal együttműködve kell megoldani, ha szükséges szakember bevonásával. Fontos, hogy minden gyermek olyan családban nevelkedjen, ahol mentálisan és szociálisan optimálisak a körülmények.

A gyermekek jogai

A gyermek jogait meghatározza a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.

A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének

megteremtéséhez.

A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A gyermeknek joga van származása, vér szerinti családja megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.

Feladataink

A gyermeki személyiség megismerése, a családi háttér feltárása, a társas kapcsolatok elemzése. Ebből következően az óvodai élet megszervezésében, tartalmában a hátrányok kompenzálását segítjük az egyéni bánásmód, a tapintatos irányítás és a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítésével. Igyekszünk a szülőkkel személyes kapcsolatot kiépíteni. Állandó kapcsolatot tartunk fenn a védőnővel, a gyermekorvossal és a Gyermekorvosi Szolgálattal. Az óvodai személyes törődésen kívül pszichológus segítségét is igénybe vesszük.

A gyermekjogi képviselő feladatai

- ❖ kapcsolattartás az óvónővel, a szülővel és a szakszolgálati intézményekkel,
- ❖ a hátrányos helyzetű gyermekek és a nagycsaládosok nyilvántartásba vétele,
- ❖ az esetek feltérképezése,
- ❖ intézkedés a problémák megoldása érdekében,
- ❖ a szociális és anyagi juttatások biztosítása,
- ❖ közvetlen kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal, annak bevonása a problémák megoldásába,
- ❖ a szülők tájékoztatása a Gyermekjóléti Szolgálat funkciójáról, hogy bizalommal forduljanak oda problémáikkal,

- ❖ a jótékonysági akciók propagálása, a szülők biztatása, hogy vegyék igénybe,
- ❖ a veszélyeztetett gyermekek nyilvántartása és jelzése a Gyermejkölési Szolgálat felé,
- ❖ a prevenciós munka, kisebb problémák esetén is lépni kell, hogy ne fajújanak el a problémák,
- ❖ a tanköteles korúak nyilvántartása, az iskola értesítése a rászorulólról,
- ❖ részvétel a gyermekvédelmi konferenciákon, az ott hallottakról tájékoztatja a kollégákat.

Az óvónők az év folyamán folyamatosan tájékoztatják a gyermekvédelmi felelőst a felmerülő problémákról, aki intézkedéseiről beszámol a vezetőnek.

Az óvoda és a család

A gyermek optimális fejlődése érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való szoros kapcsolat kiépítését, megpróbáljuk az egyes családok szokásait és együttélési szabályait megismerni és elfogadni, a szülők problémáit próbáljuk megérteni és nekik lehetőségeink szerint segítséget nyújtani, naponta információkkal szolgálunk a szülőknek gyermekükről, ha erre igényt tartanak, informáljuk a szülőket óvodai programunkról, és próbálkozásokat teszünk a velük való szoros együttműködés megvalósítására.

Az együttműködés formái:

- ❖ felvételi beszélgetés,
- ❖ kölcsönös információátadás,
- ❖ családlátogatás a gyermek óvodába lépése előtt és később is,

- ❖ beszoktatás igény szerint, anyával vagy más családtaggal,
- ❖ szülői értekezletek, fontos információkkal és személyes beszélgetésekkel,
 - a csoportban aktuális problémák megértésével, megoldásával,
 - a szülők érdeklődésének felkeltésével gyermekük óvodai életére.

Szülői jogok és kötelességek

A szülő jogait meghatározza a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.

A gyermek szülője jogosult és köteles arra, hogy gyermekét családban gondozza, nevelje és a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást -, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsa.

A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.

A gyermek szülője köteles:

- ❖ gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát a 6. § (5) bekezdése szerint tiszteletben tartani,
- ❖ gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,
- ❖ gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,
- ❖ gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,
- ❖ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

Kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal és a jelzőrendszer más tagjaival

A gyermekjogi képviselő figyelemmel kíséri a gyermekek sorsát és fejlődését a munkatársak segítségével az óvodába lépéstől egészen az iskolába távozásig. Ha problémát észlel, jelez a Gyermekjóléti Szolgálat felé. A feladat nem ér véget a jelzésadással, hanem a gondozás folyamatában is részt vesz. A Gyermekjóléti Szolgálat koordinációs szerepet tölt be a család, a jelző és a segítő intézmények között. (pl.: védőnők, gyermekorvos, óvoda, iskola, gyámhatóság, rendőrség).

Az együttgondozás lényege, hogy megvalósuljon a feltárás, fogalmazzuk meg a szükségleteket, az igényeket, és a gyermek érdekében tervezzük és valósítsuk meg együtt az intézkedéseket. Nagyon hasznosak az együtt gondozás szervezett formái, hiszen a gyermekek többsége születésétől a tankötelezettség teljesítéséig a településen él, követhető az életútja. A segítő szakemberek kézről, kézre adva óvhatják, segíthetik a rászorulókat.

A kapcsolattartás az egész év folyamán rendszeres. Hetenként személyesen megbeszéljük az új és a folyamatban lévő ügyeket a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szociális segítő munkatársával, aki állandó segítőnk.

A gyermekvédelmi konferenciákon a gyermekvédelmi felelős beszámol az éves munkájáról. Lehetőség nyílik az intézmények közötti tapasztalatcserére.

A HEP feladatainak megvalósításában aktívan részt vállalunk:

- ❖ az elszegényedés csökkentésében
- ❖ az elszegényedés megelőzésében
- ❖ támogatjuk a GYES-en lévők munkahely keresését
- ❖ a fogyatékkal élők segítésében.

13 Unsere Kindertageeigene Konzeption

*„Die Tätigkeit haltet in Ordnung,
die Erfahrung gestaltet,
das Erlebnis geht lebeslänglich mit“*

UNSERE LEITSÄTZE

Deutsche Sprache und Kultur sind unverzichtbare Grundvoraussetzungen für Erhalt und Stärkung ungarndeutscher Identität.

Im ungarndeutschen Kindergarten geben wir der deutschen Sprache Vorrang.

Die Förderung der deutschen Sprache ist gemeinsame Aufgabe von Kindergärten und Familie.

Wir öffnen den Kindergarten nach außen zur Förderung der deutschen Sprache.

Im Kindergarten wird hohe Qualität in der Bildungsarbeit gesichert.

NUTZEN FÜR DIE KINDER

- ❖ Das Kind fühlt sich einer größeren Gemeinschaft zugehörig.
- ❖ Das Kind hat Spaß und Freude, die traditionellen Feste und Feiern zu erleben.
- ❖ Das Kind kann gelebte Kultur und Traditionen festigen bzw. kann diese kennenlernen.
- ❖ Das Kind lernt Geschaffenes, Gelebtes, Überliefertes zu schätzen und zu bewahren.
- ❖ Das Kind lernt, dankbar zu sein.
- ❖ Das Kind entwickelt Toleranz und Offenheit für andere Kulturen.
- ❖ Gelebtes Brauchtum schenkt den Kindern Erlebnisse – ganzheitliches Erleben.

UNSER BILD VOM KIND

- ❖ Jedes Kind ist einzigartig in seinem Aussehen, in seinen Fähigkeiten, in seinen Bedürfnissen, in seinem Denken, in seiner Entwicklung und in seinem Lernen.
- ❖ Das Kind trägt von Geburt an alles in sich, um sich zu entwickeln, zu entfalten und sein Leben aktiv zu gestalten.
- ❖ Damit sich das Kind diesem individuellen Entwicklungsprozess öffnen kann, braucht es die Erfahrung von Angenommensein, Zuwendung und Geborgenheit. Es braucht seinen Freiraum und das Gefühl der Sicherheit. Es braucht Erwachsene und ein angemessenes Umfeld, um vielfältige Anregungen und Erfahrungsmöglichkeiten geboten zu bekommen. Es braucht zu seiner Orientierung und zu seinem Schutz nachvollziehbare, sinnvolle Regeln und Grenzen, die es in seinem Streben nach Weiterentwicklung unterstützen. Das Kind braucht Vorbilder, an denen es sich orientieren kann.
- ❖ Das Kind ist von Beginn an Forscher und Entdecker. Die Neugierde, die Begeisterungsfähigkeit, die Offenheit für alles Neue und sein Eigen-Sinn sind dabei seine treibenden Kräfte.
- ❖ Das Kind nimmt die Umwelt mit all seinen Sinnen wahr. Es wendet sich spontan, neugierig und interessiert den momentanen Gegebenheiten zu. Mit Hilfe der Sprache konstruiert das Kind seine eigene Welt.

- ❖ Das Kind ist lernfreudig und lernfähig. Es braucht unterschiedlich Zeit, etwas zu lernen und beim Lernen. Es hat zu unterschiedlichen Zeiten unterschiedliche Interessenschwerpunkte.
- ❖ Das Kind ist ein Gemeinschaftswesen. Es entwickelt sich im „Du“. Es braucht die Begegnung, den Austausch und die Auseinandersetzung mit anderen Kindern. Die Entwicklung zum Ich über das Du zum Wir wird dadurch möglich.
- ❖ Das Kind braucht Bezugspersonen, die es in seinem Beziehungs- und Werdegang begleiten und unterstützen, seine Persönlichkeit respektieren und seine Eigenart würdigen.
- ❖ Jedes Kind ist spielfreudig. Das Spiel ist das Tun und das Lernen im Vorschulalter.
- ❖ Vorschulzeit ist Spielzeit, und Spielzeit ist Bildungszeit.
- ❖ Das Kind hat einen großen Bewegungsdrang.
- ❖ Das Kind ist mutig und experimentierfreudig.
- ❖ Das Kind ist von sich aus glücklich. Es trägt Lebensfreude in sich.
- ❖ Das Kind ist mitteilungsfreudig. Es will seine Gedanken, Vorstellungen, Ideen und Emotionen ausdrücken, sie sprachlich mitteilen.

SPRACHFÖRDERUNG UND KULTURVERMITTLUNG

Wir bieten eine professionelle, kindorientierte Sprachförderung, die wir spielerisch, erlebnisorientiert und im Sinne einer ganzheitlichen Förderung gestalten.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir sprechen bewusst viel mit den Kindern auf Deutsch.
- ❖ Wir begleiten die eigenen Handlungen und Alltagsaktivitäten sprachlich –vorwiegend in deutscher Hochsprache.
- ❖ Wir begleiten die Kinder sprachlich in ihrem Spiel.
- ❖ Zu verschiedenen Handlungen (Händewaschen, Aufräumen, Essen...) sagen wir Reime, geben die Instruktionen auf Deutsch, oft singend.
- ❖ Wir sprechen verständlich und korrekt die deutsche Sprache.
- ❖ Wir wählen ein angemessenes Sprechtempo.

- ❖ Wir reden deutlich und setzen dabei auch die Körpersprache (Mimik, Gestik) bewusst ein, damit die Kinder auch sehen können, was wir sagen.
- ❖ Wir setzen bewusst Mimik und Gestik ein, um Gesagtes zu veranschaulichen.
- ❖ Wir bereichern die sprachliche Ausdrucksfähigkeit der Kinder, in dem wir neue Begriffe einführen und öfter wiederholen.
- ❖ Wir sind achtsam und aufmerksam, wenn ein Kind etwas mitteilen will. In Gesprächen erfährt das Kind Möglichkeiten, die ihm die Sprache eröffnet. Wir respektieren die Wünsche und Gefühle der Kinder. Bilderbücher tragen wesentlich zur Sprachförderung im Kindergartenalltag bei. Sie vermitteln den Kindern gleichermaßen Freude an der Sprache und am Betrachten. Beim Hören, Lesen oder Betrachten von Buchinhalten können Kinder ihrer Fantasie freien Lauf lassen und dabei ihren Wortschatz erweitern.
- ❖ Wir erzählen Märchen, lesen aus Bilderbüchern.
- ❖ Die Kinder spielen die Märchen in Rollen- und Puppenspielen nach. Sprache begleitet nahezu jede Aktivität und Handlung im Kindergarten. Uns ist bewusst, dass Sprachförderung beim ganz alltäglichen miteinander Sprechen und Erzählen beginnt. Im Tagesablauf nutzen wir die vielfältigsten Anlässe, um mit den Kindern deutsch zu sprechen.

Sprache begleitet nahezu jede Aktivität und Handlung im Kindergarten. Uns ist bewusst, dass Sprachförderung beim ganz alltäglichen miteinander Sprechen und Erzählen beginnt. Im Tagesablauf nutzen wir die vielfältigsten Anlässe, um mit den Kindern deutsch zu sprechen.

Wie wir das erreichen

Wir lassen uns vom folgenden Grundsatz leiten: In Alltagssituationen, ob beim Essen, im Waschraum, beim An- und Ausziehen usw., sprechen wir mit den Kindern deutsch.

- ❖ Beim Ankommen begrüßen wir jedes Kind persönlich. Wir reichen ihm die Hand, nehmen mit ihm Augenkontakt auf und sprechen es in deutscher Sprache an. Wir nutzen dabei ganz einfache Satzmodelle wie: „Geht es dir gut?“ „Dein Kleid ist sehr schön.“ Oh, hast du schöne Haare!“

- ❖ Beim Frühstück sprechen wir mit den Kindern immer deutsch. Wir geben dabei einfache Instruktionen: „Bring bitte einen Teller!“ „Hol bitte einen Stuhl!“
- ❖ Während der Spielzeit sprechen wir in allen möglichen Situationen deutsch.
- ❖ Im Stuhlkreis sprechen wir deutsch, singen deutsche Lieder und sprechen Reime.
- ❖ Auch bei einzelnen Tätigkeiten wie Aufräumen, in der Garderobe, im Waschraum, im Hof, beim Turnen ... sprechen wir deutsch.
- ❖ Beim Mittagessen reden wir mit den Kindern deutsch. Wir benennen die Speisen, sagen Tischsprüche und geben Anleitungen und Anweisungen in deutscher Sprache.
- ❖ In die Ruhezeit begleiten wir die Kinder mit einem Schlaflied, einem Märchen oder einem Gedicht in deutscher Sprache.
- ❖ Bei Bastelarbeiten sprechen wir deutsch.
- ❖ Mit Hilfe von Handpuppen bieten wir jeden Tag deutschsprachige Tätigkeiten an.
- ❖ Wir verabschieden jedes Kind einzeln in deutscher Sprache.

Kulturelle Traditionen sind identitätsstiftend. Sie fördern und stärken den Gemeinschaftssinn. Gelebtes Brauchtum schenkt den Kindern Erlebnisse –ganzheitliches Erleben. Unter Berücksichtigung der aktuellen Lebensumwelt der Kinder pflegen wir die ungarndeutschen kulturellen Traditionen.

Wie wir das erreichen

- ❖ Sprache und Kultur liegen ganz nahe beieinander. Wir ermöglichen den Kindern die Begegnung mit Kultur, Lebensformen und Traditionen der Ungarndeutschen. Wir pflegen gelebtes Brauchtum und geben es weiter.
- ❖ Wir sammeln mit den Kindern altes Kulturgut (Kleider, Handwerkszeug...). Wir bestaunen es mit ihnen und machen es zum Thema. Wir halten es gegenwärtig (durch Ausstellung). Wir bieten es den Kindern zu ihren Aktivitäten an.
- ❖ Wir pflegen altes Lied- und Erzählgut und begegnen dabei auch der jeweiligen Mundart der Ungarndeutschen.
- ❖ Wir beteiligen uns an Festen und Feiern im Dorf, in der Gemeinde und im Umfeld.
- ❖ Wir gestalten die traditionellen ungarndeutschen Feste und Feiern mit den Kindern zweisprachig.

- ❖ Wir besuchen interessante Einrichtungen im Umfeld (Heimatmuseum, Puppenmuseum, Schule, Bauernhof, Fähre, Ausstellungen...).
- ❖ Wir schaffen Volkstracht und Volkstanzkleidung an.
- ❖ Wir tanzen mit den Kindern deutsche Volkstänze in Volkstracht.
- ❖ Die Gebrauchsgegenstände im Kindergarten (Tischdecken, Servietten, Vorhänge, Spielzeuge, Kalender, Dekoration usw.) tragen Motive früherer Zeiten.
- ❖ Wir bauen die örtlichen Bräuche und Sitten in unseren Kindergartenalltag ein, benutzen die örtlichen oder die für die Ungarndeutschen allgemein bekannten Symbole.
- ❖ Wir backen traditionelle Kuchen mit Hilfe älterer Menschen.

Wir bieten vielfältige Spielanlässe, die das Lernen der deutschen Sprache fördern. Dabei unterscheiden wir zwei Formen des Spiels: Das Freispiel und das angeleitete Spiel.

SPRACHFÖRDERUNG IM FREISPIEL

- ❖ Beim Freispiel bestimmt das Kind selbst, mit wem, womit, wo und wie lange es spielen möchte. Dem Freispiel geben wir den größten Raum im Tagesablauf. Die Kinder lernen, eigene und fremde Gefühle wahrzunehmen und zu berücksichtigen, und erleben ihre Stärken und Schwächen. Unsere Aufgabe als Erzieherinnen eines ungarndeutschen Kindergartens ist es, auch im Freispiel einfühlsam die deutsche Sprache einzubringen.
- ❖ Wir beobachten die Kinder bei ihren Spielen und bringen Spielimpulse zum passenden Zeitpunkt in deutscher Sprache ein.
- ❖ Wir beteiligen uns einfühlsam am Spiel und wenden dabei die deutsche Sprache an.

SPRACHFÖRDERUNG IM ANGELEITETEN SPIEL

- ❖ Im angeleiteten Spiel nutzen wir die Vielfalt kreativer Spiele und Spielformen, um die Kinder mit der deutschen Sprache vertraut zu machen: Lieder, Reime, Erzählungen, Gespräche, Rollenspiele, Kreisspiele, Tänze, Märchen. Jedes Kind ist neugierig und wissgierig. Das Gespräch zählt zu den wichtigsten Formen der Sprachförderung.

- ❖ Wir nutzen die verschiedensten Anlässe im Kindergartenalltag, um mit den Kindern zu sprechen, und verwenden dabei die deutsche Sprache:
- ❖ Wir gestalten Gespräche nach Spaziergängen und Ausflügen. Die Kinder bringen sehr viele Eindrücke mit und wollen darüber reden.
- ❖ Wir bieten Gesprächsrunden nach Theateraufführungen. Nach solchen schönen und spannenden Erlebnissen haben die Kinder viel zu erzählen. Sie erleben die Handlungen dabei noch einmal mit. Die Eindrücke, Emotionen und Ängste können die Kinder in der Gruppe sprachlich zum Ausdruck bringen. Das hilft ihnen, diese zu verarbeiten.
- ❖ Wir bieten den Kindern die Möglichkeit, von Erfahrungen und Ereignissen, die sie außerhalb des Kindergartens machen, zu erzählen.

LERNORTE UND LERNATMOSPHERE

Wir schaffen eine Atmosphäre des Wohlbefindens in einer anregenden Lernumgebung.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir nehmen jedes Kind mit seinen individuellen Bedürfnissen wahr.
- ❖ Wir gehen liebevoll mit jedem Kind um, indem wir ihm zuhören, ihm Zeit geben und es mit seinen Anliegen und Bedürfnissen ernst nehmen. Damit vermitteln wir ihm, dass es angenommen, geliebt ist.
- ❖ Wir räumen den Kindern Mitsprache- und Mitentscheidungsmöglichkeit ein.
- ❖ Wir trauen den Kindern etwas zu.
- ❖ Wir vereinbaren gemeinsam mit den Kindern Regeln und Abmachungen.
- ❖ Wir schaffen eine klare Tagesstruktur, die den Kindern Sicherheit und Orientierung gibt und damit maßgeblich zum Wohlbefinden beiträgt.
- ❖ Uns Erzieherinnen ist bewusst, dass wir durch unser Verhalten und unsere Haltung das sozial-emotionale Klima mitprägen.
- ❖ Wir ermöglichen den Kindern Ausgewogenheit zwischen Phasen des Tätigseins und Phasen der Ruhe.

- ❖ Kinder lieben es, Musik zu machen – Musik erfreut die Herzen und trägt somit zum Wohlbefinden der Kinder im Kindergarten bei. Die deutsche Sprache lernen sie dabei spielend.
- ❖ In unseren Angeboten berücksichtigen wir die musikalische Frühförderung. Dabei wird das emotionale Wohlbefinden des Kindes gestärkt, und es findet neue Ausdrucksmöglichkeiten. Rhythmus der Reime und die Melodie der Lieder unterstützen das Gedächtnis der Sprache.
- ❖ Lieder, Singspiele, Tänze und Klanggeschichten in deutscher Sprache haben ihren festen Platz im Kindergartenalltag.
- ❖ Fast in jedem Spiel finden wir rhythmische Bewegungen, z. B. bei Fingerspielen und Kreisspielen. Wir brauchen dabei nicht immer Instrumente, auch unser Körper kann zu einem Instrument werden, z. B. beim Patschen, Klatschen und Stampfen. Fingerspiele sind verbunden mit Sprache und Bewegung und bereiten Kindern viel Spaß.
- ❖ Wir spielen auch mit Orff-Instrumenten, was die Erlebnis- und Ausdrucksfähigkeit steigert. Kinder sind sehr kreativ und finden in jedem Gegenstand Töne und Klänge, mit denen sie Rhythmen schlagen können – eben Musik machen.

Kinder brauchen eine Umgebung, die räumlich und sachlich für die kindliche Neugierde und die Handlungsbedürfnisse ein hohes Anregungspotential bereithält. Wir schaffen Spiellandschaften in den Innenräumen und im Außenbereich, wo wir vielfältige Möglichkeiten zur Beschäftigung zur Verfügung stellen.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir schaffen eine anregende Lernumgebung, wir gestalten Spiellandschaften.
- ❖ Wir gestalten und strukturieren die Innenräume:
- ❖ Wir richten verschiedene Ecken im Gruppenzimmer und im gesamten Kindergarten ein: Mal-, Sprach-, Puppen-, Märchen-, Natur-, Nationalitätenecke, Bauplatz usw.
- ❖ Im Gruppenzimmer haben wir Ecken für verschiedene Spieltätigkeiten (Puppenküche, Bauplatz, Spiele am Tisch, usw.)
- ❖ Wir richten eine Sprachecke mit CDs, DVDs, Büchern, Bildern und Aufschriften ein.
- ❖ Wir richten eine Bastelecke mit typischen ungarndeutschen Gegenständen ein.
- ❖ Wir bieten Rückzugsmöglichkeiten an.

- ❖ Wir nutzen alle räumlichen Ressourcen (z.B. innere Öffnung).
- ❖ Wir gestalten den Außenbereich kreativ und nutzen das gesamte Umfeld, damit die Kinder viele Erfahrungen machen können.
- ❖ Die Gestaltung des Außenbereichs bietet den Kindern vielfältige Bewegungsmöglichkeiten.
- ❖ Wir bieten Möglichkeiten zum Klettern und Schaukeln.

Die Förderung der deutschen Sprache und Kultur spiegelt sich in der Gestaltung der Kindergartenräume.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir haben im Regal immer deutschsprachige Spiele, Bücher, CDs.
- ❖ Wir haben im Kindergarten ständige und wechselnde Ausstellungen zu den ungarndeutschen Traditionen (Kleidungsstücke, Puppen, Spielzeuge, Möbel, Töpfe).
- ❖ Die Kinder lernen die ungarndeutschen Symbole (Rosmarin, Farben, Motive, Stickerei-Muster usw.) kennen.
- ❖ Wir verschicken zweisprachige Einladungen zu unseren Veranstaltungen (Martinstag, usw.).

An allen Lernorten ermöglichen wir den Kindern vielfältige Erlebnis-, Erfahrungs- und Lernprozesse mit allen Sinnen.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir lassen die Kinder Erfahrungen sammeln, wenn es möglich ist, an Ort und Stelle (Weinlese, Keller, Maisbrechen, Wiese, Obstgarten, Markt, Geschäfte, Kirche, Friedhof).
- ❖ Wir machen mit den Eltern zusammen Ausflüge, beobachten die Umwelt, besuchen Ausstellungen und öffentliche Gebäude (Gemeinde, Schulhaus, Post, Geschäfte, Kirche).
- ❖ Wir lassen die Kinder erfahren, wie Pflanzen wachsen und was sie für das Wachsen brauchen: Licht, Wasser, Erde.
- ❖ Wir experimentieren mit Wasser.
- ❖ Wir machen mit den Kindern Ausflüge, z.B. am Weltwassertag zum Bach.

- ❖ Wir machen zu allen Jahreszeiten Spaziergänge in der Natur (Weingarten, Maisfeld, Wald) und sammeln Blätter, Früchte und benennen sie in Deutsch.
- ❖ Wir suchen immer wieder nach neuen Lernorten im Umfeld – Bibliothek, bei Künstlern, Handwerkern in der Gemeinde, im Heimatmuseum.
- ❖ Wir besuchen in der Ortschaft Handwerker, besichtigen ihre Werkstatt, die Werkzeuge und lassen sie über ihre Tätigkeit erzählen (Seiler, Steinmetz, Tischler, Fassbinder, Schuster, Blaufärber, Schneider, Friseur).
- ❖ Wir besuchen einen Bauernhof und schauen zu, wie das Vieh gefüttert wird (Pferd, Kuh, Schwein, Huhn, Hahn, Ente usw.).

ZUSAMMENARBEIT MIT DEN ELTERN

Die Familie nimmt einen hohen Stellenwert für die Sprachentwicklung des Kindes ein. Wir sehen daher die Förderung der deutschen Sprache in unseren Kindergärten als gemeinsame Aufgabe von Kindergarten und Familie. Wir informieren die Eltern umfassend über die besonderen Ziele der ungarndeutschen Kindergärten, insbesondere über die Implikationen des dualen Ziels der Sprach- und Kulturvermittlung. Wir legen mit den Eltern und Familienangehörigen gemeinsame Ziele fest. Wir beziehen die Eltern als wichtigste und ständige Partner in die Arbeit des Kindergartens ein.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir arbeiten partnerschaftlich mit den Eltern zusammen.
- ❖ Wir informieren die Eltern umfassend über die Ziele ungarndeutscher Kindergärten und darüber, welchen Nutzen die Kinder davon haben. Dies erfolgt bei der Einschreibung
 - beim Besuch der Familien von neueingeschriebenen Kindern
 - beim Elternabend
 - bei Versammlungen
 - bei gemeinsamen Veranstaltungen und Festen

- ❖ Wir geben den Eltern Einblick in unsere Arbeit bzw. in unser pädagogisches Programm. Wir zeigen ihnen dabei auch die Möglichkeiten zur Mitarbeit und die Wichtigkeit ihres Beitrages auf. Wir planen entsprechende Aktivitäten ein:
 - Wir gestalten Tage der „offenen Tür“.
 - Wir organisieren zusammen mit den Familienangehörigen Nationalitätentage.
 - In die Vorbereitung von Festen und Feiern beziehen wir die Eltern aktiv ein.
 - Eltern und Großeltern, die ungarndeutsche Bräuche kennen, laden wir in den Kindergarten ein und lassen sie erzählen.
- ❖ Wir treffen Vereinbarungen mit den Familienangehörigen, wie sie die Sprachförderung ihres Kindes unterstützen können. Wir zeigen ihnen dazu Möglichkeiten zur aktiven Mitarbeit auf.
- ❖ Wir geben den Eltern bei Bedarf Reime, Liedertexte, Bilder- und Märchenbücher mit.
- ❖ Wir führen mit den Eltern Gespräche über die (sprachliche) Entwicklung des Kindes.

KONTAKTE NACH AUSSEN PFLEGEN

Wir pflegen die Zusammenarbeit und den Austausch mit anderen Nationalitäten-Kindergärten, Gremien, Organisationen und Institutionen.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir suchen und pflegen die Zusammenarbeit mit anderen Nationalitäten Kindergärten. Dazu organisieren wir Treffen, bei denen wir unsere Erfahrungen und Ideen austauschen, Anregungen weitergeben und uns gegenseitig unterstützen und stärken.
- ❖ Wir stellen unser Sprachkonzept den Familien und der Öffentlichkeit vor.
- ❖ Wir geben dem Träger und den Schulen Einblick.
- ❖ Wir pflegen eine gute Zusammenarbeit mit Vereinen, Verbänden, Schulen, Senioren, Bibliothek und Nationalitäten-Minderheiten.

Wir gestalten eine aktive Öffentlichkeitsarbeit für unser Sprach- und Kulturprogramm. Wir nutzen dabei alle Foren und Medien zur Veröffentlichung unserer pädagogischen Arbeit.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir informieren die Gemeinde über unsere pädagogische Arbeit.
- ❖ Zu bestimmten Veranstaltungen und zu Ausstellungen laden wir den Bürgermeister und den Gemeinderat sowie Mitglieder der Nationalitätenselbstverwaltung ein.
- ❖ Wir pflegen Kontakte zu anderen Kindergärten und pädagogischen Einrichtungen und laden diese zu Veranstaltungen ein.
- ❖ Wir berichten über unsere Arbeit und über die Besonderheit der ungarndeutschen Kindergärten in den lokalen Medien: Gemeindezeitung, Sendung ...
- ❖ Wir berichten über unsere Homepage.
- ❖ Wir bieten Tage der „offenen Tür“ an.
- ❖ Wir gestalten Partnertage im Kindergarten: Eltern, Großeltern erzählen über ihren Beruf.

INNERE ORGANISATION DES KINDERGARTENS

Die Qualität der Bildungsarbeit sichern. Wir stellen uns der Herausforderung, hohe Qualität in unserer Bildungsarbeit zu sichern. Das Leitbild ist uns eine wichtige Grundlage. Die darin festgehaltenen Leitlinien und Ziele geben uns Orientierung und Unterstützung. Wir richten unsere Arbeit an den Grundlagen aus, die von den ungarndeutschen Gremien für die besonderen Bedürfnisse der ungarndeutschen Kindergärten festgelegt sind.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir befassen uns eingehend mit dem Nationalitätengesetz und berücksichtigen es.
- ❖ Wir setzen uns mit den neuesten Informationen auseinander, bei Unklarheit oder Zweifel fragen wir nach.
- ❖ Wir orientieren uns an den Richtlinien für die Nationalitätenkindergärten und am Bildungsgesetz.
- ❖ Bei der Erstellung unseres pädagogischen Programmes orientieren wir uns am Leitbild für ungarndeutsche Kindergärten. Wir integrieren die Ziele und Maßnahmen schrittweise in unser Programm.
- ❖ Wir überprüfen regelmäßig unsere Arbeit auf der Grundlage des neuen Leitbildes.

Eine gut geführte Dokumentation trägt wesentlich zur internen Qualitätsentwicklung bei.

Die Dokumentation erfüllt zwei Funktionen: Zum einen ist sie ein Arbeitsinstrument für uns Erzieherinnen. Sie erleichtert die Kontinuität, die Transparenz und die Erfolgskontrolle im Team. Zum anderen ist sie ein Leistungsnachweis des Kindergartens nach außen.

Wir gestalten unsere Arbeit transparent nach innen und nach außen und dokumentieren sie.

Wie wir das erreichen

- ❖ Im Team geben wir uns gegenseitig Einblick in unsere Projekte und Tätigkeiten.
- ❖ Wir reflektieren und planen gemeinsam im Team unsere Arbeit.
- ❖ Wir beobachten wertfrei die Entwicklungs- und Lernschritte der Kinder und tauschen unsere Beobachtungen im Team und mit den Eltern aus.
- ❖ Wir machen den Entwicklungs- und Lernprozess eines jeden Kindes sichtbar. Dazu legen wir für jedes Kind einen Entwicklungsplan an und dokumentieren unsere Beobachtungen im „Kinderpersonalblatt“.
- ❖ Wir präsentieren unsere Arbeit durch Fotos.
- ❖ Wir dokumentieren unsere Arbeit durch Aufzeichnungen.
- ❖ Wir dokumentieren die Projekte, Ausflüge, Feste.
- ❖ Wir gestalten Fotodokumentationen.

Die Weiterentwicklung der Bildungsqualität sehen wir als eine kontinuierliche Aufgabe.

Wie wir das erreichen

- ❖ Wir reflektieren unsere Arbeit in verantwortungsbewusster Eigenkontrolle (Selbstbild).
- ❖ Wir befassen uns regelmäßig mit den Zielen und Maßnahmen unserer Kindergartenkozeption und überprüfen den Stand und das Ergebnis unserer Umsetzung.
- ❖ Wir reflektieren, überprüfen und beurteilen unsere Arbeit offen im Team.
- ❖ Wir evaluieren unsere Arbeit bei regelmäßigen Teambesprechungen.
- ❖ Wir holen uns Feedback von unseren Teamkolleginnen. Das erfordert, dass wir uns gegenseitig bei der Arbeit beobachten und uns Rückmeldungen geben. Wir erkundigen uns bei den Kolleginnen über unsere Stärken und Schwächen in der Förderung der deutschen Sprache.
- ❖ Wir holen uns gezielt Rückmeldung von der Leiterin
 - beim Mitarbeitergespräch
 - bei einem Fördergespräch.
- ❖ Wir holen uns Rückmeldung bei den Eltern in Einzelgesprächen
- ❖ Wir holen uns Rückmeldung bei den Lehrerinnen und Lehrern unserer Partnerschule. Dies erfolgt in persönlichen Gesprächen.
- ❖ Uns ist bewusst: Zur Qualitätssicherung im Kindergarten bedarf es einer kontinuierlichen Weiterbildung jeder einzelnen Erzieherin. Jede einzelne Erzieherin bildet sich kontinuierlich weiter, mittels Selbstbildung durch Selbstbewertung.
- ❖ Wir holen uns neue Informationen, Impulse und Methoden bei Fortbildungen, in der Fachliteratur, im Internet, im Austausch mit Partner-Kindergärten.

DIE ZUSAMMENARBEIT IM TEAM

Teamarbeit ist ein Prozess, der immer wieder neu erarbeitet und gestaltet werden muss. Wir gehen vertrauensvoll und partnerschaftlich miteinander um, zum Wohle des Kindes, seiner Familie und zum eigenen Wohlbefinden. Praktische Erfahrungen und neueste wissenschaftliche Erkenntnisse fließen in die Weiterentwicklung und Verbesserung der pädagogischen Arbeit ein.

Wie wir das erreichen

- ❖ Jedes Teammitglied übernimmt Mitverantwortung für den jeweiligen Aufgabenbereich sowie für eine hohe Qualität der Bildungsarbeit.
- ❖ Die Aufgabenverteilung erfolgt aufgrund der jeweiligen Funktion und der Fähigkeiten.
- ❖ Jedes Teammitglied übernimmt Mitverantwortung für ein Klima des Miteinanders und des Wohlbefindens.
- ❖ Jedes Teammitglied gibt Platz und nimmt sich Platz. Das bedeutet: Jedes Mitglied äußert die eigene Meinung und nimmt die Meinungen der anderen ernst. Unterschiedliche Meinungen werden in wertschätzender Haltung diskutiert. Durch dieses Verhalten spürt jedes Mitglied im Team: „Ich habe hier Platz.“ „Man zählt auf mich.“ „Ich gehöre dazu.“
- ❖ Wir pflegen einen wertschätzenden Umgang miteinander/untereinander.
- ❖ Jedes Teammitglied arbeitet aktiv mit, es bringt seine Ideen und Fähigkeiten ein.
- ❖ Wir unterstützen uns gegenseitig, die deutsche Sprache kontinuierlich zu verbessern.
- ❖ Es finden regelmäßige Teambesprechungen im Klein- und im Großteam statt.
- ❖ Das Wir-Gefühl wird durch gemeinschaftsfördernde Aktivitäten gestärkt. Voneinander und miteinander lernen ist für jedes Team selbstverständlich.
 - Wir lernen von- und miteinander.
 - Wir tauschen uns über Fortbildungen aus.
 - Wir holen uns Rückmeldungen bei Teammitgliedern und geben sie uns gegenseitig weiter.
 - Wir tauschen unsere Beobachtungen an Kindern im Kleinteam aus.
- ❖ Wir arbeiten gewissenhaft und pflichtbewusst.

- ❖ Wir sind bereit, aus Fehlern zu lernen.

BERUFLICHE KOMPETENZ

Das Bild der Kindergärtnerin

Sie hat die entsprechende / vorgeschriebene Ausbildung.

Sie ist sprachliches Vorbild.

- ❖ Sie spricht mit Freude deutsch.
- ❖ Sie spricht ein sicheres Deutsch.
- ❖ Sie spricht konsequent im Tagesablauf deutsch.
- ❖ Sie sucht den Kontakt mit ungarndeutschen Vereinen und Organisationen.
- ❖ Sie kennt und pflegt die ungarndeutsche Kultur und die ungarndeutschen Traditionen.
Sie identifiziert sich damit.
- ❖ Sie geht mit der Methodenvielfalt kompetent um.
- ❖ Sie kennt eine Vielfalt an Methoden, die sie kreativ und situativ einsetzt.
- ❖ Sie ist sich ihrer Vorbildfunktion bewusst.
- ❖ Sie hat Disziplin.
- ❖ Sie ist verlässlich.
- ❖ Sie ist verantwortungsbewusst.
- ❖ Sie ist pünktlich.
- ❖ Sie ist kreativ.
- ❖ Sie stellt das Kind mit seinen Bedürfnissen in den Mittelpunkt.
- ❖ Sie ist verantwortungsbewusst.
- ❖ Sie ist einfühlsam.
- ❖ Sie ist achtsam.
- ❖ Sie ist begeisterungsfähig.
- ❖ Sie kann Kinder begeistern.
- ❖ Sie bildet sich kontinuierlich weiter.
- ❖ Sie bildet sich im Team und durch kindergartenübergreifende Kontakte weiter.
- ❖ Sie nimmt an Fortbildungen teil.
- ❖ Sie äußert Fortbildungswünsche.

- ❖ Sie ist entwicklungsbereit.
- ❖ Sie ist offen für Neues.
- ❖ Sie ist kontaktfreudig.
- ❖ Sie identifiziert sich mit dem Leitbild.
- ❖ Sie lässt sich führen.
- ❖ Sie ist ausgeglichen.
- ❖ Sie kann mit Emotionen kompetent umgehen.
- ❖ Sie kann eine Diskussion sachlich führen.
- ❖ Sie ist flexibel.
- ❖ Sie kann mit Herausforderungen umgehen.
- ❖ Sie kann mit Veränderungen umgehen.
- ❖ Sie ist anpassungsfähig.
- ❖ Sie plant, dokumentiert ihre Arbeit.
- ❖ Sie versteht sich als Begleiterin und sieht das Kind als Baumeister seiner selbst.
- ❖ Sie beobachtet und dokumentiert die Entwicklungsschritte des Kindes.

14 Felhasznált szakirodalom

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 2018. Bp.
- Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Nevelési Programja 2019.
- Ungarndeutsche Kindergärten zeigen Profil – Unsere Kindergarteneigene Konzeption /Magyarországi német nemzetiségi óvodák bemutatkoznak – Sajátos óvodai koncepciók 1. Kiadás Budapest, Pécs 2013.
- Sajátos óvodai koncepciónk 1. Kiadás Bp., Pécs 2013.
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában. Bp.
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai program. Bp.
- Forrai Katalin: Ének az óvodában Zeneműkiadó 1974. Bp.
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában 1980. Bp.
- M. Dietrech Helga: A magyar népi gyermekmondóka sajátosságai 2007. ELTE
- M. Dietrech Helga: A magyar népi gyermekdalok sajátosságai 2007. ELTE
- Forrai Katalin: Jár a baba, jár 1976. Bp.
- Kodály Zoltán: Kis emberek dalai 1962. Bp.
- Európai gyermekdalok I.-II. 1966. Bp.
- A mi dalaink Tankönyvkiadó 1983. Bp.
- Forrai Katalin: Ének a bölcsődében 1986. Bp.
- Szentgyörgyi Zoltán-Weglárz Bálint: Tér és helyzetérzékelést fejlesztő gyakorlatok óvodás és kisiskoláskorú gyermekek részére, Flaccus Kiadó
- Gaál Sándorné – Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában, Tankönyvkiadó
- Dr. Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Aduprint Kiadó
- Pintéerné Tasnádi Ágnes: Mozgásfoglalkozások az óvodában 2006. Bp.

- Dankó Ervinné: Irodalmi nevelés az óvodában
- Tancz Tünde: Népmesék az óvodai anyanyelvi – kommunikációs nevelésben
- Pálfi Sándor: Óvodapedagógiai módszertani kézikönyv Debreceni Egyetem 2015.
- Mérey – Binet: Gyermeklélektan. Bp.
- Kondacs Mihályné - Podmanizcky Mária: Vizuális nevelés az óvodában
- Lukács Józsefné – Ferencz Éva: A játék nem csak játék!? Flaccus Kiadó Bp.2010.

15 Legitimációs záradék

A Pedagógiai Program elkészítése az intézményvezető felelőssége, a nevelőtestület fogadja el, a Közalkalmazotti Tanács és a szülői szervezet véleményének figyelembevételével, amely az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.

A hatálybalépéssel egyidejűleg érvényét veszti a 2019-ben módosított Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Dorfkindergarten Wetschesch módosított Pedagógiai Programja.

A Pedagógiai Programban foglaltak megtartása az intézmény valamennyi alkalmazottjára kötelező, megszegése esetén az intézményvezető munkáltatói jogkörében intézkedhet.

A Pedagógiai Program módosításának indokai:

- Jogsabályi változás,
- Nevelőtestületi javaslat.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

Óvodánk Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A program egy-egy példánya a következő helyeken tekinthető meg:

- https://www.oktatas.hu/kozneveles/intezmenykereso/koznevelesi_intezmenykereso - intézmény közzétételi lista,
- a Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda honlapján,
- az intézményvezetői irodában.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követően kívánjuk bevezetni.

Záradék

Vecsés, 2022...*október 18.*.....

Vargyasné Bakonyi Ildikó
Vargyasné Bakonyi Ildikó
Óvodavezető

A Pedagógiai Program módosításának elfogadása és jóváhagyása

A Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai programjának módosítását a Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda **nevelőtestülete** a 2022. év okt. 18..... napján tartott alkalmazotti/nevelőtestületi értekezleten 2022/3/VIII-01/10186-j..... határszámon elfogadta. Az egységes elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai az értekezleti jegyzőkönyv mellékletét képező jelenléti íven hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Vecsés, 2022. október 18.

Baszsi Attila

Nevelőtestület nevében

A Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvodában működő **szakmai munkaközösség** vezetői a Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai programjának módosítását véleményezte és elfogadásra javasolta.

Vecsés, 2022. október 18.

Vatári Nagy Erika

Belső Ellenőrzési Csoport vezetője

Flórida Papp Éva

Magyar Szakmai Munkaközösség vezetője

Gábor Dorottya

Német Szakmai Munkaközösség vezetője

A Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai programjának módosítását a Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda **intézményvezetője** a 2022 év október 18..... napján tartott nevelőtestületi értekezleten 2022/3/VIII-01/10186-j..... határozatszámom jóváhagyta.

Vecsés, 2022. október 18.

Nargáné Bakócs Judit

Óvodavezető

A Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai programjának módosítását a Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda **Szülő Munkaközösség vezetősége** megismerte és jóváhagyja.

Vecsés, 2022. 10. 18.

Gálgyáni Gabriella Orsolya

Szülői Munkaközösség vezetője

16 Mellékletek

- Nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyve
- Nevelőtestületi értekezlet jelenléti íve

Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Dorfkindergarten Wetschesch

Ikt.sz.: 2022/N/IV-06/1018k_jk

Nevelőtestületi értekezlet Jegyzőkönyv

Értekezlet helye: Vecsési Falusi Nemzetiségi Óvoda Dorfkindergarten Wetschesch
Értekezlet időpontja: 2022. október 18.
Értekezlet témája: Az óvoda módosított Pedagógiai Programjának megismertetése és elfogadtatása nevelőtestülettel
Jelenlévők száma: 10 fő

Az óvodavezető helyettes üdvözli a megjelenteket és javaslatot tesz a jegyzőkönyvvezető személyére: Vatainé Nagy Enikő. A jegyzőkönyvvezető személyének elfogadásáról szavaz a nevelőtestület. Vatainé Nagy Enikőt egyhangúan elfogadja a testület jegyzőkönyvvezetőnek.

Eszényiné Honti Krisztina átadja a szót az óvodavezetőnek és kéri, hogy ismertesse a napirendi pontot.

Vargyasné Bakonyi Ildikó is üdvözli a nevelőtestület tagjait és ismerteti a napirendi pontot:

1 A módosított Pedagógiai Program megismertetése és elfogadtatása a nevelőtestülettel.

Vargyasné Bakonyi Ildikó a napirendi pont ismertetése után, bővebben kifejti azt, megismerteti a jelenlévőkkel a módosított Pedagógiai Programját. A felmerülő problémákat a testület megbeszéli a kérdésekre az óvodavezető válaszol.

A napirendi pont megbeszélése után a testület és ezen belül a Közalkalmazotti Tanács elnöke kézfeltartással egyhangúan elfogadja a felülvizsgált és átdolgozott Pedagógiai Programot.

Vecsés, 2022.10.18.

Jegyzőkönyvvezető

Vecsesi Falusi Nemzetiségi Óvoda

Dorfkindergarten Wetschesch

Ikt.sz.: 2022/J/VIII-01/1018k_ji

Határozat a Vecsesi Falusi Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Program elfogadásáról

Értekezlet helye: Vecsesi Falusi Nemzetiségi Óvoda Dorfkindergarten Wetschesch

Értekezlet időpontja: 2022. október 18.

Értekezlet témája: Az óvoda módosított Pedagógiai Programjának megismertetése és elfogadtatása nevelőtestülettel

Jelenlévők száma: 10 fő

A Vecsesi Falusi Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programját elfogadom:

Vargyasné Bakonyi Ildikó	Óvodavezető Német nemz. óvodapedagógus	Vargyasné Bakonyi Ildikó
Eszényiné Honti Krisztina	Óvodavezető helyettes Óvodapedagógus	Eszényiné Honti Krisztina
Vasadi Attiláné	Közalkalmazotti Tanács Elnöke Óvodapedagógus	Vasadi Attiláné
Horváthné Papp Éva	Gyermekjogi képviselő Óvodapedagógus	Horváthné Papp Éva
Gábor Dorottya	Német nemz. óvodapedagógus	Gábor Dorottya
Molnár Anna	Óvodapedagógus	Molnár Anna
Molnár Vivien	Német nemz. óvodapedagógus	Molnár Vivien
Taus Anna	Német nemz. óvodapedagógus	Taus Anna
Varga Nikolett	Német nemz. óvodapedagógus	Varga Nikolett
Vatainé Nagy Enikő	Német nemz. óvodapedagógus	Vatainé Nagy Enikő

2. melléklet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez *

JEGYZÉK

a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) helyiségeiről és egészség- és munkavédelmi eszközeiről

	A	B	C
1	1. ÓVODA		
2	Helyiségek	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
3	csoporszoba	gyermekcsoportonként 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában is a csoporszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő.
4	gyermekágy/fektető tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) valamennyi gyermekágy tárolására alkalmas csoportonként 1	
5	tornaszoba, sportszertárral	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A tornaszoba kialakítása kötelező. Amennyiben további tornaszoba kialakítása válik szükségessé, úgy a gyermekek számára aránytalan teher és többletköltség nélkül más nevelési-oktatási intézménnyel, illetve sportolásra alkalmas létesítmény üzemeltetőjével írásban kötött megállapodás alapján is biztosítható a tornaszoba vagy tornaterem helyiség használata. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.
6	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában a logopédiai és az egyéni foglalkoztatókat külön kell kialakítani.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Hatály: 2021.IX.1. - 2023.VIII.31 (forrás: Netjogtár)

7	óvodapszichológusi helyiség	ha az óvodapszichológus alkalmazása kötelező óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben alakítandó ki.
8	játszóudvar	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Az óvodai játszóudvar akkor megfelelő, ha alapterülete lehetővé teszi az intézmény alapító okirata vagy működési engedélye szerinti maximális létszám szerint a gyermekek egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását. Közterületen is kialakítható, ha adott időben biztosítható a kizárólagos használat az óvoda részére. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.
9	intézményvezetői iroda	óvoda székhelyén és azon a telephelyen, amelyen az intézményvezető-helyettes, illetve tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása nem kötelező 1	
10	intézményvezető-helyettesi iroda	ha az óvodában intézményvezető-helyettes alkalmazása kötelező (székhelyen, telephelyen) 1	
11	tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi iroda	ha az óvodában tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása kötelező (székhelyen, telephelyen) 1	
12	óvodatitkári iroda	ha az óvodában az óvodatitkár alkalmazása kötelező óvoda székhelyén 1	Ha óvodában az Nkt. alapján az óvodatitkár alkalmazása kötelezően előírt, a feladatellátáshoz szükséges hely a tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi irodával közösen is kialakítható, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Hatály: 2021.IX.1. - 2023.VIII.31 (forrás: Netjogtár)

13	nevelőtestületi és könyvtárszoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A könyvtárszoba abban az esetben alakítható ki a nevelőtestületi szobával együtt, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi. A könyvtárszoba legalább 500 könyvtári dokumentum befogadására legyen alkalmas, az óvodapedagógusok felkészüléséhez.
14	általános szertár/raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
15	többcélú helyiség (szülői fogadásra, tárgyalásra, ünnepek megtartására alkalmas helyiség)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
16	orvosi szoba, elkülönítő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint a gyermekek ellátása - aránytalan teher és többletköltség nélkül - a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.
17	gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvoda kivételével másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi.
18	gyermekmosdó, WC helyiség	gyermekcsoportonként 1 WC (fiú, lány)	Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában nem alakítható ki másik csoporttal közösen, és ott, ahol

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Hatály: 2021.IX.1. - 2023.VIII.31 (forrás: Netjogtár)

			mozgáskorlátozott gyermeket nevelnek, az akadálymentes WC kialakítása is kötelező.
19	gyermekmosdó, WC helyiség	gyermekcsoportonként 1 fiú, 1 lány (a helyiségben 7 gyermekenként 1 WC csésze)	Új óvoda építése esetén alkalmazandó. Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában nem alakítható ki másik csoporttal közösen, és ott, ahol mozgáskorlátozott gyermeket nevelnek, az akadálymentes WC kialakítása is kötelező.
20	felöltöző	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha az óvodai csoportok száma több mint hat, akkor 2	A kialakításnál figyelemmel kell lenni mindkét nemre.
21	felöltöző mosdó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha a feladatellátási helyen az óvodai csoportok száma több mint hat vagy az óvoda épülete emeletes, akkor 2, szintenként 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni mindkét nemre.
22	felöltöző WC helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha a feladatellátási helyen az óvodai csoportok száma több mint hat vagy az óvoda épülete emeletes, akkor 2, szintenként 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével. A kialakításnál figyelemmel kell lenni mindkét nemre.
23	felöltöző WC helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen férfi és női) 1, ha az óvodai csoportok száma több mint hat vagy az óvoda épülete emeletes, akkor szintenként 1-1 férfi és női	Új óvoda építése esetén alkalmazandó. Alkalmazotti létszám figyelembevételével, továbbá az újonnan épülő óvodákban látogatói, szülői mosdó, WC helyiség férfi és női 1-1. A kialakításnál figyelemmel kell lenni mindkét nemre.
24	felöltöző zuhanyzó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni mindkét nemre.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Hatály: 2021.IX.1. - 2023.VIII.31 (forrás: Netjogtár)

25	mosó-, vasalóhelyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A mosó-, vasalóhelyiséggel együtt kialakítható a szárítóhelyiség, ebben az esetben nem szükséges külön szárítóhelyiség biztosítása.
26	szárítóhelyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A mosó-, vasalóhelyiséggel együtt kialakítható a szárítóhelyiség, ebben az esetben nem szükséges külön szárítóhelyiség biztosítása.
27	felnőtt étkező	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
28	főzőkonyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott, ahol a tervezési program szerint helyben főznek.
29	melegítő konyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
30	tálaló-mosogató	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
31	szárazáru raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott, ahol a tervezési program szerint helyben főznek.
32	földesáru raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott, ahol a tervezési program szerint helyben főznek.
33	éléskamra	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott, ahol a tervezési program szerint helyben főznek.
34	karbantartó műhely	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában is.
35	kerekesszék-tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) szintenként 2	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol mozgáskorlátozott gyermekeket nevelnek.
36	ételhulladék-tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Hatály: 2021.IX.1. - 2023.VIII.31 (forrás: Netjogtár)

37	1.1. KIEGÉSZÍTŐ NEMZETISÉGI ÓVODA		
38	Helyiségek	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
39	csoportszoba	gyermekcsoportonként 1 (Amennyiben a nemzetiségi óvodai nevelés többcélú intézmény intézményegységeként kerül megszervezésre, úgy az óvodai csoportszoba a többcélú intézmény egyéb helyiségeivel azonos épületben is lehet.)	
40	intézményvezetői és -helyettesi iroda	kiegészítő nemzetiségi óvoda székhelyén 1 (Amennyiben a nemzetiségi óvodai nevelés többcélú intézmény intézményegységeként kerül megszervezésre, úgy a többi intézményegységgel közös intézményvezetői és -helyettesi iroda is lehet.)	
41	nevelőtestületi szoba	kiegészítő nemzetiségi óvoda székhelyén 1 (Amennyiben a nemzetiségi óvodai nevelés többcélú intézmény intézményegységeként kerül megszervezésre, úgy a többi intézményegységgel közös nevelőtestületi szoba is lehet.)	
42	mosdó, WC	gyermekcsoportonként 1 fiú, 1 lány, 1 személyzeti (Amennyiben a nemzetiségi óvodai nevelés többcélú intézmény intézményegységeként kerül megszervezésre, úgy a tanulói fiú, illetve lány mosdó és WC is használható e célból.)	Kivéve, ha rendelkezésre áll.
43	gyermeköltöző	gyermekenként 1 fogas és cipőtároló	